

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KUVENDI**

LIGJ

Nr. 43/2015

PËR SEKTORIN E ENERGISË ELEKTRIKE¹

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

PJESA E PARË

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi i ligjit

Qëllimi i këtij ligji është garantimi i furnizimit të qëndrueshëm dhe të sigurt me energji elektrike të klientëve, nëpërmjet krijimit të një tregu funksional dhe konkurrues të energjisë elektrike, duke marrë në konsideratë interesat e klientëve, sigurinë e cilësinë e shërbimit të furnizimit me energji elektrike dhe kërkesat për mbrojtjen e mjedisit.

Neni 2

Objekti i ligjit

Ky ligj rregullon marrëdhëniet në veprimtaritë e prodhimit, transmetimit, shpërndarjes dhe furnizimit me energji elektrike, si dhe vendos rregullat lidhur me:

- a) hapjen, organizimin dhe funksionimin e një tregu konkurrues të energjisë elektrike;
- b) pjesëmarrjen në tregun e energjisë elektrike;

¹ Ky ligj është përafuar plotësisht me direktivën 2009/72/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 13 korrik 2009, "Mbi rregullat e përbashkëta për tregun e brendshëm të energjisë elektrike, e cila shfuqizon direktivën 2003/54/KE", numri CELEX: 32009L0072, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Europian, Seria L, Nr. 211, datë 14.8. 2009, faqe 55 - 93.

- c) dhënie e autorizimeve dhe licencave në sektorin e energjisë elektrike;
- ç) rregullimin e veprimtarive në sektorin e energjisë elektrike, mbrojtjen e klientëve, sigurinë e furnizimit dhe krijimin e strukturave konkurruese të tregut të energjisë elektrike;
- d) integrimin e tregut shqiptar në tregun rajonal dhe atë europian të energjisë elektrike.

Neni 3

Përkufizime

Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Aksesi i palëve të treta” është e drejta e të gjithë përdoruesve të sistemit për përdorimin e rrjetit të transmetimit dhe shpërndarjes së energjisë elektrike, bazuar në kushte të përcaktuara dhe të publikuara, në përputhje me parimet e transparencës dhe mosdiskriminimit, kundrejt tarifave të miratuara nga ERE.

2. “Aktivitete të energjisë elektrike” janë aktivitetet ekonomike që lidhen me prodhimin, transmetimin, shpërndarjen dhe furnizimin e energjisë elektrike, si dhe funksionimin e tregut të energjisë elektrike.

3. “Balancim” është tërësia e proceseve, nëpërmjet të cilave Operatori i Sistemit të Transmetimit operon dhe ruan frekuencën e sistemit brenda kufijve të përcaktuar të qëndrueshmërisë së tij.

4. “Bordi” është organi vendimmarrës i ERE-s, i emëruar sipas këtij ligji.

5. “Burime të rinovueshme të energjisë” janë burimet e rinovueshme jofosile të energjisë, si era, energjia diellore, energjia aerotermale, energjia gjeotermale, energjia hidrotermale dhe oqeanike, energjia hidrike, biomasa, gazi i përfutur prej vendgroposjes së mbetjeve, gazi i përfutur prej impianteve të trajtimit të ujërave të zeza dhe biogazi, siç është përcaktuar në legjisllacionin në fuqi për burimet e energjisë së rinovueshme.

6. “Burim rezervë” është një burim dytësor i furnizimit me energji elektrike, që nuk është i lidhur me sistemin elektroenergjetik.

7. “Central prodhues” është një tërësi godinash dhe impiantesh të caktuara, të cilat kanë si destinacion bazë prodhimin e energjisë elektrike.

8. “Certifikim” është procedura, e cila përcakton përputhshmërinë me kushtet që sigurojnë pavarësinë dhe ndarjen e Operatorit të Sistemit të Transmetimit, sipas përcaktimeve të këtij ligji, si një parakusht për përcaktimin dhe miratimin e këtij operatori.

9. “Derivativ elektrik” është një instrument financiar që mund të përdoret nga pjesëmarrësit e tregut të energjisë elektrike si mjet sigurie ndaj luhatjeve të mundshme të çmimit të energjisë elektrike në treg.

10. “Detyrimi i shërbimit publik” është detyrimi që vendoset ndaj një të licencuari për kryerjen e një shërbimi publik, që lidhet me sigurinë dhe cilësinë e furnizimit, çmimet e rregulluara në sektorin e energjisë elektrike, efikasitetin e energjisë elektrike, energjinë nga burimet e rinovueshme, mbrojtjen e mjedisit, përmbushja e të cilit nuk cenon konkurrencën, përveç kur është e domosdoshme për të siguruar shërbimin publik në fjalë.

11. “Dispeçerimi” është veprimtaria e kryer nga Operatori i Sistemit të Transmetimit, që konsiston në menaxhimin në kohë reale të flukseve të energjisë elektrike dhe zbatimin e masave të nevojshme për operimin e bashkërenduar të komponentëve të sistemit elektroenergjetik, përfshirë centralet prodhuese, rrjetin e transmetimit dhe shërbimet ndihmëse të nevojshme për operimin e sistemit.

12. “Eficienca e energjisë/menaxhimi i kërkesës” është përdorimi i energjisë elektrike në mënyrë të tillë që të ndikojë në reduktimin në sasi dhe në kohë piku të konsumit të energjisë elektrike.

13. “Eksport i deklaruar” është dispeçerimi i energjisë elektrike që i korrespondon sasisë së energjisë elektrike që lëvrohet njëkohësisht në një vend tjetër si import i deklaruar mbi bazën e një marrëdhënieje kontraktuale.

14. “ENTSO-e (*European Network of Transmission System Operators for Electricity*)” është Rrjeti European i Operatorëve të Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike.

15. “Enti Rregullator i Energjisë” ose “ERE” është autoriteti rregullator i sektorit të energjisë elektrike dhe gazit natyror, i cili funksionon në përputhje me këtë ligj dhe ligjin për sektorin e gazit natyror.

16. “Forcë madhore” është një akt ose ngjarje natyrore apo shoqërore, si tërmetet, rrufetë, ciklonet, përmytjet, shpërthimet vullkanike, zjarret ose luftërat, konfliktet e armatosura, kryengritjet, veprime terroriste ose ushtarake, të cilat pengojnë të licencuarin të përmbushë detyrimet e tij sipas licencës, si dhe akte apo ngjarje të tjera që janë përtej kontrollit të arsyeshëm dhe që nuk kanë ardhur për faj të të licencuarit dhe i licencuari nuk ka pasur mundësi të shmangë një akt ose ngjarje të tillë nëpërmjet ushtrimit të vullnetit, përpjekjeve, aftësive dhe kujdesit të tij të arsyeshëm.

17. “Furnizim” është shitja, përfshirë rishitjen e energjisë elektrike te klientët.

18. “Furnizues” është një shoqëri e licencuar për kryerjen e veprimtarisë së furnizimit.

19. “Furnizues i mundësisë së fundit” është një furnizues i caktuar në përputhje me dispozitat e këtij ligji, i cili ofron për një periudhë të kufizuar kohe shërbimin e furnizimit në kushte të rregulluara ndaj klientëve, të cilët nuk kanë mundur të kontraktojnë vetë një furnizues ose kanë humbur furnizuesin e tyre.

20. “I licencuar” është një person i pajisur me licencë për aktivitete të energjisë elektrike, në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

21. “Import i deklaruar” është energjia elektrike që lëvrohet në një vend, e cila, në të njëjtën kohë, dispeçerohet si eksport i deklaruar nga një vend tjetër.

22. “Interkonektor” është një linjë transmetimi e ndërtuar nga Operatori i Sistemit të Transmetimit ose një palë e tretë, e cila kalon nëpërmjet kufirit shtetëror të Republikës së Shqipërisë dhe të një vendi tjetër dhe lidh sistemet kombëtare të transmetimit të të dyja vendeve.

23. “Interkonektor i ri” është një interkonektor i papërfunduar dhe/ose i përfunduar por i pakomisionuar, deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

24. “Klient” është një klient shumice ose fundor i energjisë elektrike.

25. “Klient familjar” është një klient që blen energji elektrike vetëm për konsumin e tij familjar, pa përfshirë konsumin për veprimtari tregtare apo profesionale.

26. “Klient fundor” është një klient që blen energji elektrike vetëm për përdorim vetjak.

27. “Klient jofamiljar” janë personat fizikë ose juridikë që blejnë energji elektrike, e cila nuk shkon për përdorim familjar, prodhuesit dhe klientët e shumicës.

28. “Klient i vogël jofamiljar” është një person fizik apo juridik, i lidhur në nivel tensioni 0,4 kV, i cili blen energji për përdorim në mjediset ku ai ushtron aktivitetin e tij dhe jo për qëllim rishitjeje.

29. “Klient shumice” është një person fizik ose juridik që blen energji elektrike, me qëllim rishitje brenda ose jashtë sistemit të vendit ku është regjistruar.

30. “Klient në nevojë” është një klient familjar, i cili, për shkak të gjendjes sociale, gëzon disa të drejta të veçanta lidhur me furnizimin me energji elektrike, të siguruara në raste përjashtimore, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

31. “Kodet e Rrjetit” janë Kodi i Transmetimit dhe Kodi i Shpërndarjes.

32. “Kodi i Shpërndarjes” është tërësia e rregullave teknike, të cilat rregullojnë funksionimin e rrjetit të shpërndarjes, si dhe vendosin kushtet e shërbimit që ofrohen nga operatorët e sistemit të shpërndarjes për përdoruesit e sistemit të shpërndarjes.

33. “Kodi i Transmetimit” është tërësia e rregullave teknike, të cilat rregullojnë operimin e sistemit të transmetimit, si dhe përcaktojnë kushtet e shërbimit që ofrohen nga Operatori i Sistemit të Transmetimit ndaj përdoruesve të sistemit të transmetimit, në përputhje me rregullat e ENTSO-e.

34. “Kodi i Matjes” është tërësia e normave minimale të detyrueshme për matjen dhe regjistrimin e energjisë elektrike.

35. “Kontrata e furnizimit” është një kontratë për furnizimin me energji elektrike, por që nuk përfshin derivativët e energjisë elektrike.

36. “Kontratë e plotë furnizimi” është kontrata e furnizimit, e cila përfshin përgjegjësitë e përdorimit të rrjetit të transmetimit ose shpërndarjes.

37. “Kontrata e furnizimit me ndërprerje” është kontrata e furnizimit, e cila i jep të drejtën Operatorit të Sistemit të Transmetimit apo Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes të ndërpresë përkohësisht furnizimin me energji elektrike të klientit fundor, në përputhje me kushtet e shërbimit, të përcaktuara në Kodet e Rrjetit dhe aktet e tjera rregullatore.

38. “Kontroll” janë të drejtat, kontratat ose çdo mënyrë tjetër, që, veç e veç apo në mënyrë të kombinuar, duke u bazuar në një rrethanë apo në një ligj, i japin një subjekti mundësinë e ushtrimit të një ndikimi përcaktues mbi një shoqëri të caktuar në veçanti nëpërmjet:

a) pronësisë ose së drejtës për të përdorur të gjitha ose pjesë të aseteve të kësaj shoqërie;

b) të drejtave apo kontratave, të cilat japin një ndikim të theksuar në hartimin, votimin apo vendimmarrjen e organeve të asaj shoqërie.

39. “Kapacitet i kufizuar” është situata në të cilën një linjë interkoneksioni nuk mund të sigurojë transmetimin e të gjithë fluksit fizik të energjisë elektrike që rezulton nga kërkesa e pjesëmarrësve të tregut, për shkak të mungesës apo reduktimit të kapaciteteve të linjave të interkoneksionit dhe/ose të sistemit kombëtar të transmetimit.

40. “Licencë” është një e drejtë që i jepet një personi për ushtrimin e një veprimtarie në sektorin e energjisë elektrike, në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

41. “Linjë direkte” është një linjë elektrike që lidh një prodhues të veçuar nga rrjeti me një klient të veçuar nga rrjeti, brenda ose jashtë vendit, ose një linjë elektrike që lidh një prodhues me një shoqëri furnizimi, e cila furnizon me energji elektrike drejtpërdrejt ambientet, filialet ose klientët e saj.

42. “Matës inteligjent” është një pajisje elektronike që regjistron në kohë reale të dhënat e konsumit të energjisë elektrike dhe komunikon këtë informacion, të paktën çdo ditë, tek operatori i sistemit për qëllime të monitorimit dhe të faturimit.

43. “Menaxhimi i kërkesës” janë masat që ndërmerren, me qëllim ruajtjen e stabilitetit të rrjetit, si reduktimi i ngarkesës ose ndërprerja e furnizimit, për të cilat është rënë dakord paraprakisht midis palëve.

44. “Ministria” është ministria përgjegjëse për sektorin e energjisë.

45. “Modeli i tregut të energjisë elektrike” është një dokument i përgatitur dhe i miratuar në përputhje me dispozitat e këtij ligji, i cili përcakton marrëdhëniet ndërmjet pjesëmarrësve të ndryshëm të tregut të energjisë elektrike.

46. “Operatori i pavarur i matjes” është një shoqëri me eksperiencë në matjen e energjisë për kryerjen dhe menaxhimin e sistemit të matjes.

47. “Operatori i Sistemit të Shpërndarjes” ose “OSSH” është një person juridik, përgjegjës për operimin e sigurt, të besueshëm dhe të efektshëm të rrjetit të shpërndarjes, duke siguruar mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të shpërndarjes, të shtrirë në një zonë të caktuar dhe, kur është e aplikueshme, lidhjet e tij me sisteme të tjera për të siguruar aftësi afatgjatë të sistemit për të përmbushur kërkesat e arsyeshme për shpërndarjen e energjisë, në harmoni me mjedisin dhe efikasitetin e energjisë.

48. “Operator i Sistemit të Transmetimit” ose “OST” është personi juridik, përgjegjës për operimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit, duke përfshirë

interkoneksionet me sistemet e tjera ndërkufitare, për të siguruar aftësinë afatgjatë të sistemit për plotësimin e kërkesave të arsyeshme për transmetimin e energjisë elektrike.

49. “Operator i Rrjetit” është operatori i sistemit të transmetimit dhe/ose operatori i sistemit të shpërndarjes.

50. “Operimi i tregut” është veprimtaria që kryen operatori i tregut lidhur me menaxhimin e tregut të energjisë elektrike dhe përgatitjen e raporteve financiare për pjesëmarrësit e tregut, pa përfshirë blerjen apo shitjen e energjisë elektrike, në përputhje me parashikimet e rregullave të tregut.

51. “Operatori i tregut” është struktura përgjegjëse e licencuar për operimin, organizimin dhe menaxhimin e tregut të energjisë elektrike.

52. “Pagesa rregullatore” është pagesa vjetore që të gjitha shoqëritë e licencuara në sektorin e energjisë elektrike paguajnë për llogari të ERE-s, për të mbuluar kostot e veprimtarisë rregullatore të tij. Pagesa rregullatore për çdo shoqëri të licencuar miratohet çdo vit nga ana e ERE-s në bazë të një metodologjie të miratuar nga ky institucion.

53. “Pagesa e licencës” është pagesa e përcaktuar nga ERE për dhënien e licencave për ushtrimin e një aktiviteti në sektorin e energjisë elektrike.

54. “Pala përgjegjëse për balancimin” është një pjesëmarrës i tregut të energjisë elektrike ose përfaqësuesi i zgjedhur prej tij, përgjegjës përballë Operatorit të Sistemit të Transmetimit për disbalancat e krijuara gjatë operimit të tij.

55. “Palët e Komunitetit të Energjisë” janë palët kontraktuese të Traktatit të Komunitetit të Energjisë, Bashkimi Europian dhe shtetet anëtare të tij.

56. “Person” është një person fizik ose juridik.

57. “Përdoruesit e sistemit” janë personat fizikë ose juridikë, të cilët i furnizon ose furnizohen me energji elektrike nëpërmjet sistemit të transmetimit ose të shpërndarjes.

58. “Përgjegjësia e balancimit” është një detyrim i pjesëmarrësve të tregut për balancimin e prodhimit, konsumit, proceseve të shitblerjes të energjisë elektrike, në përputhje me programin e pranuar, duke qenë përgjegjës financiarisht kundrejt Operatorit të Sistemit të Transmetimit për sistemin e disbalancave të krijuara.

59. “Ofrues i shërbimit të balancimit” është një pjesëmarrës i tregut të energjisë elektrike, që siguron shërbimet e balancimit për Operatorin e Sistemit të Transmetimit, në bazë të një kontrate për pjesëmarrje në tregun e balancimit, në përputhje me rregullat e balancimit të sistemit elektrik.

60. “Pjesëmarrës i tregut të energjisë elektrike” është një person juridik, i regjistruar si pjesëtar i tregut të energjisë elektrike, që përfshin prodhuesit, tregtarët, furnizuesit, klientët, Operatori i Sistemit të Transmetimit, Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, sistemet e mbyllura të shpërndarjes dhe operatori i tregut. Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes janë pjesëmarrës të tregut të energjisë elektrike vetëm për qëllim të sigurimit të energjisë elektrike të nevojshme për mbulimin e humbjeve në rrjet, balancimin dhe shërbimet ndihmëse.

61. “Planifikim afatgjatë” është planifikimi i nevojave për investime në kapacitetet prodhuese, transmetuese dhe shpërndarëse në baza afatgjata, me qëllim përmbushjen e kërkesës së sistemit për energji elektrike dhe sigurinë e furnizimit të klientëve.

62. “Prodhimi i energjisë” është procesi i prodhimit të energjisë elektrike nga burime primare të energjisë.

63. “Prodhues” është një person i licencuar për prodhimin e energjisë elektrike.

64. “Prodhues i lidhur në shpërndarje” është një prodhues, centrali i të cilit është i lidhur në sistemin e shpërndarjes.

65. “Prodhues me përparësi i energjisë elektrike” janë prodhuesit e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme të energjisë elektrike, sipas përcaktimeve të ligjit për energjitë e rinovueshme të energjisë elektrike.

66. “Rregullat e tregut” janë rregulla të hollësishme, të cilat përcaktojnë mënyrën e operimit dhe menaxhimit të tregut, regjistrimin e pjesëmarrësve, përgjegjësinë e balancimit prej pjesëmarrësve të tregut të energjisë elektrike, rregullat për balancimin e sistemit të energjisë elektrike, rregullat për llogaritjen e disbalancës për palët përgjegjëse të balancimit, rregullat për përgjegjësitë financiare të palëve përgjegjëse të balancimit në rast të disbalancimit, si dhe çështje të tjera lidhur me funksionimin e tregut.

67. “Rrjeti e energjisë elektrike” është tërësia e linjave, nënstacioneve, pajisjeve të transmetimit apo shpërndarjes së energjisë elektrike, përfshirë linjat e interkoneksionit.

68. “Siguri” është siguria e furnizimit dhe garantimit të energjisë elektrike, si dhe sigurimi teknik.

69. “Siguruesi i shërbimeve të balancimit” është një pjesëmarrës i tregut të energjisë elektrike, i cili siguron shërbimet e balancimit për Operatorin e Sistemit të Transmetimit, bazuar në kontratën për pjesëmarrjen në tregun e balancimit, sipas rregullave përkatëse të sigurimit të balancimit të sistemit të energjisë elektrike.

70. “Sistemi i energjisë elektrike” është një sistem i ndërlidhur, i përbërë nga centralët elektrike, linjat elektrike, nënstacionet dhe pajisjet e transmetimit e shpërndarjes, me qëllim transmetimin apo shpërndarjen e energjisë elektrike te klientët.

71. “Sistemi i shpërndarjes” është sistemi i linjave, strukturave mbështetëse, pajisjeve transformuese dhe kyçese/shkyçese, të përdorura për shpërndarjen e energjisë elektrike dhe lëvrimin e saj te klientët, pa përfshirë furnizimin.

72. “Sistemi i transmetimit” është sistemi i përdorur për transmetimin e energjisë elektrike në tension të lartë dhe shumë të lartë, i lidhur në paralel me sistemet e vendeve të tjera, që përfshin midis të tjerave linjat, strukturat mbështetëse, pajisjet transformuese dhe kyçese/shkyçese për lëvrimin e energjisë elektrike te klientët ose në rrjetin e shpërndarjes, pa përfshirë furnizimin.

73. “Shërbimi i balancimit” është sigurimi i kapacitetit rezervë i kontraktuar dhe/ose energjia elektrike balancuese, e përdorur nga Operatori i Sistemit të Transmetimit për të kryer balancimin.

74. “Shërbime ndihmëse” janë shërbimet e nevojshme për operimin e qëndrueshëm të sistemit të transmetimit ose shpërndarjes.

75. “Shërbim publik” është shërbimi që sigurohet nga një i licencuar që operon në sektorin e energjisë elektrike, që lidhet me sigurinë dhe cilësinë e furnizimit, çmimet e rregulluara në sektorin e energjisë elektrike, eficientë e energjisë elektrike, energjinë nga burimet e rinovueshme, mbrojtjen e mjedisit, përmbushja e të cilit nuk cenon konkurrencën, përveç kur është e domosdoshme për të siguruar shërbimin publik në fjalë.

76. “Shërbim universal i furnizimit” është një shërbim publik për furnizimin e klientëve fundorë, i cili siguron të drejtën e tyre për t’u furnizuar me energji elektrike të një cilësie të caktuar, brenda gjithë territorit të Republikës së Shqipërisë, me çmime të rregulluara, lehtësisht dhe qartësisht të krahasueshme, transparente dhe jodiskriminuese.

77. “Shoqëri elektroenergjetike” është një person fizik ose juridik që kryen të paktën një nga veprimtaritë: prodhim, transmetim, shpërndarje, furnizim ose blerje të energjisë elektrike, i cili është përgjegjës për detyrimet tregtare, teknike ose të mirëmbajtjes, lidhur me këto veprimtari, pa përfshirë klientët fundorë.

78. “Shoqëri e integruar e energjisë elektrike” është një shoqëri e licencuar në sektorin e energjisë elektrike, e integruar vertikalisht ose horizontalisht.

79. “Shoqëri e integruar horizontalisht” është një shoqëri, e cila kryen të paktën një nga veprimtaritë: prodhimin për shitje, transmetimin, shpërndarjen ose furnizimin e energjisë elektrike, si dhe një aktivitet tjetër jashtë fushës së energjisë elektrike.

80. “Shoqëri e integruar vertikalisht” është një shoqëri ose grup shoqërish të licencuara në sektorin e energjisë elektrike, ku i njëjti person ose persona, ushtrojnë kontroll mbi këto

shoqëri në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë dhe ku shoqëria ose grupi i shoqërive kryejnë të paktën një prej veprimtarive të transmetimit ose shpërndarjes, si dhe të paktën një prej veprimtarive të prodhimit ose furnizimit me energji elektrike.

81. “Shpërndarje” është transporti i energjisë elektrike në sistemin e shpërndarjes me tension të lartë, të mesëm dhe të ulët, me qëllim lëvrimin e saj te klientët, pa përfshirë furnizimin.

82. “Transit i deklaruar” është sasia e energjisë elektrike që vjen nga një vend tjetër, e cila nuk konsumohet në vend, por kalon në një vend të tretë.

83. “Tregu i balancimit” është menaxhimi, i bazuar në treg, i funksioneve të balancimit të sistemit të energjisë elektrike, i operuar nga Operatori i Sistemit të Transmetimit.

84. “Tregu i organizuar i energjisë elektrike” është platforma e organizuar për shitjen dhe blerjen e energjisë elektrike në bazë të ditës në avancë dhe/ose brenda së njëjtës ditë.

85. “Tregu i energjisë elektrike” është një sistem ku kryhen shitje dhe blerje efektive, përfshirë edhe derivativët e energjisë elektrike, nëpërmjet kërkesave dhe ofertave, të paraqitura në periudha afatgjata dhe afatshkurtra.

86. “Tregtar” është çdo person juridik, i cili kryen veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike.

87. “Tregtimi i energjisë elektrike” është procesi që kryhet nga një person juridik që blen energji elektrike, me qëllim rishitjen e saj brenda ose jashtë sistemit të vendit ku kryen veprimtarinë.

88. “Vetëprodhues” është një person që prodhon energji elektrike, i cili konsumon kyesisht për nevojat e veta pjesën më të madhe të energjisë së prodhuar.

PJESA E DYTË

POLITIKAT E SEKTORIT TË ENERGISË ELEKTRIKE

Neni 4

Politikat e sektorit të energjisë elektrike

1. Këshilli i Ministrave është përgjegjës për politikat e përgjithshme të zhvillimit të sektorit të energjisë elektrike të Shqipërisë, në përputhje me politikat e zhvillimit ekonomik dhe sektorët e tjerë të vendit.

2. Ministria përgjegjëse për energjinë:

a) harton Strategjinë Kombëtare të Energjisë, e cila miratohet nga Këshilli i Ministrave dhe përditësohet të paktën çdo pesë vjet. Strategjia Kombëtare e Energjisë përcakton objektivat e zhvillimit të sektorit të energjisë, si dhe rrugët e arritjes së tyre, duke siguruar një zhvillim të qëndrueshëm të ekonomisë kombëtare për një periudhë afatmesme dhe afatgjatë;

b) harton programet afatmesme për zhvillimin e sektorit të energjisë elektrike, të cilat miratohen nga Këshilli i Ministrave, në përputhje me Strategjinë Kombëtare të Energjisë;

c) vlerëson nevojën e ndërtimit të kapaciteteve të reja prodhuese dhe fuqizimin e rrjeteve, në përputhje me programet afatmesme, duke marrë parasysh:

i) bilancet e përgjithshme të pritshme të energjisë elektrike në të ardhmen;

ii) sigurinë dhe qëndrueshmërinë e furnizimit me energji elektrike;

iii) koston, duke përfshirë çdo mekanizëm të minimizimit të saj, për këto kapacitete të reja prodhuese;

ç) mbikëqyr zbatimin e politikave dhe programeve të zhvillimit të sektorit energjetik, në përputhje me zhvillimin ekonomik dhe social të vendit.

Neni 5

Të dhëna dhe informacione për bilancin e energjisë elektrike

1. Çdo person fizik ose juridik që prodhon, transmeton, shpërndan, importon, eksporton ose furnizon energji elektrike është i detyruar të paraqesë pranë ministrisë përgjegjëse për energjinë të dhëna lidhur me veprimtarinë e tij, me qëllim hartimin e politikave të zhvillimit të sektorit energjetik dhe komunikimin me institucionet e specializuara, në kuadrin e angazhimeve ndërkombëtare të Shqipërisë, si dhe përgatitjen dhe publikimin e bilancit vjetor energjetik.

2. Ministri përgjegjës për energjinë miraton mënyrën dhe formatin e raportimit të të dhënave.

3. Ky nen nuk kufizon të drejtat e ERE-s dhe të institucioneve të tjera përgjegjëse për statistikën, për akses ndaj të dhënave, në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe legjislacionin në fuqi.

PJESA E TRETË

SIGURIA E FURNIZIMIT

Neni 6

Rregullat e sigurisë së furnizimit me energji elektrike

1. Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për energjinë, në bashkëpunim me institucionet ose entet e tjera që veprojnë në sektorin e energjisë elektrike, miraton rregullat për sigurinë e furnizimit me energji elektrike, të cilat përfshijnë:

- a) masat për sigurinë e furnizimit me energji elektrike;
- b) masat që ndërmerren për rastet kur rrezikohet siguria e furnizimit;
- c) masat që ndërmerren për rastet e situatave emergjente;
- ç) rolin dhe detyrimet e pjesëmarrësve të tregut të energjisë elektrike, në lidhje me sigurinë e furnizimit me energji elektrike.

2. Rregullat për sigurimin e furnizimit me energji elektrike duhet të marrin në konsideratë:

- a) rëndësinë e sigurisë së furnizimit të vazhdueshëm me energji elektrike;
- b) rëndësinë e një kuadri rregullator transparent dhe të qëndrueshëm;
- c) tregun e brendshëm dhe mundësinë e bashkëpunimit ndërkufitar, lidhur me sigurinë e furnizimit me energji elektrike;
- ç) nevojën për mirëmbajtjen dhe përmirësimin e sistemit të transmetimit dhe shpërndarjes, me qëllim ruajtjen e sigurisë së performancës së rrjetit;
- d) promovimin e prodhimit të energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme;
- dh) nevojën e sigurimit të kapaciteteve transmetuese dhe prodhuese të mjaftueshme rezervë, për të ruajtur qëndrueshmërinë e rrjetit;
- e) rëndësinë e inkurajimit të krijimit të një tregu të qëndrueshëm të shitjes me shumicë;
- ë) shumëllojshmërinë e burimeve të prodhimit të energjisë elektrike;
- f) rëndësinë e zvogëlimit të efekteve afatgjata ndaj rritjes së kërkesës për energji elektrike;
- g) rëndësinë e nxitjes së efikasitetit të energjisë dhe përdorimit të teknologjive të reja, në veçanti lidhur me menaxhimin e kërkesës, burimet e rinovueshme dhe prodhimin prej centraleve të lidhura në rrjetin e shpërndarjes;

gj) rëndësinë e shmangies së pengesave administrative ndaj investimeve në rrjet dhe kapaciteteve prodhuese.

3. Rregullat e parashikuara në pikat 1 dhe 2, të këtij neni, nuk duhet të jenë diskriminuese apo të parashikojnë detyrime të paarsyeshme ndaj pjesëmarrësve ekzistues e të rinj të tregut.

4. Pjesëmarrësit e tregut duhet të veprojnë në përputhje me masat dhe rregullat e sigurisë së furnizimit, të parashikuara në pikat 1 dhe 2, të këtij neni, dhe do të jenë përgjegjës për sigurinë e furnizimit me energji elektrike në përputhje me veprimtarinë që ushtrojnë.

Neni 7

Siguria e rrjetit dhe cilësia e furnizimit

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes hartojnë rregulla specifike që përcaktojnë mënyrën e operimit të rrjeteve të tyre, përfshirë kushtet për cilësinë e furnizimit dhe performancës së sigurisë së rrjetit. Gjatë hartimit të tyre, operatorët e sistemit të transmetimit dhe të shpërndarjes konsultohen me grupet e interesit, vendase dhe të huaja. Rregullat e cilësisë së furnizimit dhe performancës së sigurisë së rrjetit miratohen dhe monitorohen nga ERE.

2. ERE mbikëqyr mbajtjen e një niveli të përshtatshëm të kapacitetit rezervë teknik të transmetimit prej Operatorit të Sistemit të Transmetimit, i cili bashkëpunon edhe me operatorët e transmetimit të vendeve fqinje që është i ndërlidhur, me qëllim garantimin e sigurisë së rrjetit.

3. Operatori i Sistemit të Transmetimit shkëmben informacion me Operatorin e Sistemit të Shpërndarjes për funksionimin e rrjetit në mënyrë efektive, në kohën e duhur dhe në përputhje me kërkesat operative të përmendura në pikën 1, të këtij neni, si dhe me operatorët e huaj të sistemeve të ndërlidhura të transmetimit.

Neni 8

Balanca midis kërkesës dhe prodhimit

1. Me qëllim ruajtjen e balancës midis kërkesës për energji elektrike dhe sasisë së disponueshme të energjisë, merren masat si më poshtë:

a) ERE përcakton rregulla, që mundësojnë dhe nxitin krijimin dhe funksionimin e një tregu të hapur, për prodhimin, shitjen me shumicë dhe furnizimin.

b) Operatori i Sistemit të Transmetimit siguron një kapacitet rezervë.

2. Me qëllim ruajtjen e balancës ndërmjet kërkesës për energji elektrike dhe kapacitetit të disponueshëm prodhues, Këshilli i Ministrave merr masa të tjera shtesë, përfshirë, por pa u kufizuar në masat e mëposhtme:

a) përfshirjen e dispozitave në aktet përkatëse nënligjore që ndihmojnë në ndërtimin e kapaciteteve të reja dhe futjen e shoqërive të reja prodhuese në treg;

b) eliminimin e pengesave që ndalojnë përdorimin e kontratave të furnizimit me ndërprerje, sipas udhëzimeve të ENTSO-e;

c) eliminimin e pengesave që ndalojnë përfundimin dhe lidhjen e kontratave me afate të ndryshueshme si për prodhuesit, ashtu edhe për klientët;

ç) nxitjen e përdorimit të teknologjive të menaxhimit në kohë reale të kërkesës, nëpërmjet sistemeve të avancuara të matjes, sipas kërkesës së konsumatorëve;

d) nxitjen e masave të përdorimit eficient të energjisë elektrike;

dh) zbatimin e procedurave konkurruese, transparente dhe jodiskriminuese për investimet e reja në kapacitetet prodhuese, sipas parashikimeve të nenit 50 të këtij ligji.

3. Operatori i Sistemit të Transmetimit përgatit një parashikim të përgjithshëm afatshkurtër, afatmesëm dhe afatgjatë të kërkesës për energji elektrike dhe burimeve të mundshme të furnizimit, duke marrë parasysh kriteret dhe kërkesat e sigurisë së furnizimit.

PJESA E KATËRT

ENTI RREGULLATOR I ENERGJISË (ERE)

SEKSIONI I

ORGANIZIMI

Neni 9

Organizimi i ERE-s

1. ERE është institucioni rregullator i sektorit të energjisë elektrike dhe gazit në Shqipëri që drejtohet nga bordi. Bordi përbëhet nga kryetari dhe katër anëtarë.

2. Rregullorja për organizimin dhe funksionimin e ERE-s hartohet e miratohet nga bordi dhe publikohet në faqen zyrtare të internetit.

Neni 10

Pavarësia e ERE-s

1. ERE është një person juridik publik, i pavarur nga çdo institucion tjetër publik ose privat. Bordi dhe personeli teknik i ERE-s:

a) ushtrojnë funksionet e tyre në mënyrë të paanshme dhe transparente;

b) veprojnë në mënyrë të pavarur nga interesat e tregut, nga çdo institucion apo subjekt publik ose privat.

2. ERE bashkëpunon me ministrinë përgjegjëse për energjinë dhe me institucionet e tjera publike, për sa u takon çështjeve objekt të këtij ligji që janë në fushën e përgjegjësisë së tyre.

Neni 11

Përzgjedhja dhe emërimi i kryetarit dhe anëtarëve të bordit

1. Kryetari dhe anëtarët e bordit emërohen nga Kuvendi i Shqipërisë, me propozim të Ekipit Përzgjedhës, në përputhje me pikat 2, 3, 4 dhe 5 të këtij neni.

2. Kryetari dhe anëtarët e bordit emërohen për një mandat prej 5 vjetësh, me të drejtë riemërimi për një mandat të dytë radhazi.

3. Ekipi Përzgjedhës i bordit përbëhet nga dy përfaqësues të Kuvendit të Shqipërisë, përkatësisht, kryetari i komisionit përgjegjës për energjinë dhe kryetari i komisionit përgjegjës për ekonominë dhe nga ministri përgjegjës për energjinë.

4. Jo më vonë se tre muaj përpara mbarimit të mandatit të kryetarit apo njërit prej anëtarëve të bordit, Kuvendi publikon njoftimin për vendin vakant. Ekipi Përzgjedhës përzgjedh paraprakisht dy kandidatë që plotësojnë kërkesat e pikës 5 të këtij neni dhe ia propozon Kuvendit të Shqipërisë.

5. Kryetari dhe anëtarët e bordit janë persona që duhet të plotësojnë kriteret e mëposhtme:

a) Kryetari është një person i shquar në fushën e energjisë. Ai/ajo duhet të ketë të paktën 15 vjet eksperiencë pune në sektorin e energjisë;

b) një nga anëtarët duhet të ketë jo më pak se 10 vjet eksperiencë pune në sektorin e energjisë elektrike dhe të jetë me profesion inxhinier elektrik;

c) një nga anëtarët duhet të ketë jo më pak se 10 vjet eksperiencë pune në sektorin e hidrokarbureve dhe të jetë me profesion inxhinier në sektorin e naftës dhe/ose gazit;

ç) dy anëtarët e tjerë, respektivisht njëri me profesion jurist dhe tjetri ekonomist, duhet të kenë jo më pak se 10 vjet eksperiencë pune, prej të cilave të paktën 5 vjet duhet të jetë eksperiencë në sektorin energjetik.

6. Kur vendi i kryetarit të bordit mbetet vakant, anëtari i bordit me kohën më të gjatë në detyrë kryen funksionet e kryetarit deri në emërimin e kryetarit të ri. Vjetërsia llogaritet nga data kur është emëruar si anëtar bordi.

7. Bordi përcakton strukturën organizative të ERE-s dhe numrin e punonjësve, pagën dhe trajtimet financiare të kryetarit, të anëtarëve të bordit, si dhe të personelit teknik. Në përcaktimin e masës së pagës dhe trajtimeve financiare apo jofinanciare të personelit teknik, bordi merr parasysh kushtet e tregut dhe nivelin e pagave në shoqëritë që kontrollohen në sektorin që mbulon.

Neni 12

Shkarkimi dhe lirimi nga detyra i kryetarit dhe anëtarëve të bordit

1. Kryetari dhe anëtarët e bordit shkarkohen nga detyra nga Kuvendi vetëm në rast se:

a) vepron në kundërshtim me parimin e pavarësisë apo janë në konflikt interesi;

b) dënohen për kryerjen e një vepre penale me një vendim gjykatë të formës së prerë.

2. Kryetari dhe anëtarët e bordit lirohen nga detyra nga Kuvendi kur:

a) japin dorëheqjen;

b) kandidojnë për t'u zgjedhur deputetë të Kuvendit të Shqipërisë;

c) kandidojnë për t'u zgjedhur në organet e një njësie vendore;

ç) bëhen të paafte për të përmbushur detyrat dhe përgjegjësitë e ERE-s për një periudhë mbi 6 muaj;

d) mungojnë në detyrë, pa shkak, për një periudhë mbi një muaj.

3. Para se të shkarkohen, kryetarit dhe anëtarit të bordit të ERE-s u jepet mundësia për të parashtruar pretendimet e tyre para komisioneve të Kuvendit. Vendimi për të liruar dhe shkarkuar kryetarin apo anëtarët duhet të jetë i bazuar në ligj dhe të jetë i arsyetuar për shkaqet që çojnë shkarkimin e tyre.

4. Kryetari dhe anëtarët e bordit, të shkarkuar nga detyra, nuk kanë të drejtë të rizgjidhen më në bordin e ERE-s.

5. Shkarkimi ose lirimi i kryetarit dhe anëtarëve të bordit, sipas pikave 1 dhe 2, të këtij neni, bëhet me miratim të Kuvendit të Shqipërisë, me propozim të Ekipit Përzgjedhës.

Neni 13

Kryetari i bordit

1. Kryetari i bordit është administratori i përgjithshëm i ERE-s. Ai është përgjegjës për administrimin e institucionit dhe drejtimin e mbledhjeve të bordit.
2. Në rastet kur kryetari i bordit mungon në detyrë, ai autorizon një nga anëtarët e bordit që të ushtrojë funksionin e kryetarit gjatë kësaj periudhe.

Neni 14

Personeli teknik dhe këshilltarët

1. Personeli teknik ndihmon bordin në kryerjen e detyrave të tij. Personeli përzgjidhet, emërohet, ngrihet në detyrë dhe largohet nga detyra sipas procedurave të parashikuara në rregulloren e miratuar nga bordi.
2. Përveç personelit teknik të përhershëm, bordi, kur e sheh të arsyeshme, ndihmohet nga këshilltarë apo ekspertë në përmbushjen e funksioneve të tij.
3. Kostot për këshilltarët apo ekspertët, sipas pikës 2 të këtij neni, mbulohen nga buxheti i ERE-s.

Neni 15

Konflikti i interesit

1. Kryetari, anëtarët e bordit apo personeli teknik i ERE-s nuk mund:
 - a) të jenë pronarë, aksionarë ose zotërues të pasurisë ose të një pjese të saj të një të licencuari që mban një licencë sipas kushteve të këtij ligji;
 - b) të jenë të punësuar ose nënkontraktorë të një të licencuari, që mban një licencë sipas kushteve të këtij ligji;
 - c) të jenë anëtarë të këshillit mbikëqyrës apo organeve të tjera drejtuese të një të licencuari që mban një licencë sipas kushteve të këtij ligji;
 - ç) të jenë drejtues, administratorë ose në një pozicion tjetër drejtues te një i licencuar.
2. Nëse gjatë procedurave aplikuese për dhënien e një licence sipas këtij ligji ose gjatë një procedure në të cilën përfshihen interesa financiarë të një të licencuari, përfshirë, por pa u kufizuar vetëm në çështje të tarifave, kryetari, anëtari i bordit dhe/ose personeli teknik gjendet në një situatë konflikti interesi, përveç atyre të përcaktuara në pikën 1, të këtij neni, por që përfshihet në përcaktimet e ligjit nr. 9367, datë 7.4.2005, “Për parandalimin e konfliktit të interesave në ushtrimin e funksioneve publike”, të ndryshuar, ai nuk merr pjesë në vendimmarrjen përkatëse.
3. Kryetari i bordit, anëtari dhe/ose personeli teknik mund të jetë klient i një të licencuari, por, në asnjë rast, i licencuari nuk i ofron anëtarit të bordit apo personelit teknik një shërbim favorizues, të ndryshëm nga shërbimi i përgjithshëm i ofruar për publikun.
4. Kryetari i bordit, anëtari dhe/ose personeli teknik ushtrojnë funksionet e tyre në përputhje me legjislacionin në fuqi për konfliktin e interesit.

Neni 16

Mbledhjet dhe vendimet e bordit

1. Mbledhjet vendimmarrëse dhe seancat dëgjimore të bordit janë të hapura. Në raste të veçanta, që kanë të bëjnë me trajtimin e çështjeve me karakter të brendshëm, bordi mund të zhvillojë mbledhje me dyer të mbyllura, në përputhje me përcaktimet e rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s.
2. Mbledhjet e bordit zhvillohen me pjesëmarrjen e jo më pak se tre anëtarëve dhe vendimet merren me shumicën e të gjithë anëtarëve të bordit.
3. Të gjitha vendimet e bordit shoqërohen me një relacion argumentues.
4. Të gjitha vendimet e bordit, përveç atyre me karakter të brendshëm organizativ të ERE-s, botohen në Fletoren Zyrtare. ERE publikon në faqen zyrtare të internetit vendimet e marra dhe njoftimin për shtyp për çdo vendim.
5. Çdo palë e përfshirë në një procedurë mund t'i kërkojë ERE-s, brenda 7 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit lidhur me atë procedurë, rishikimin e vendimit të bordit në rast se ka siguruar prova të reja që mund ta çojnë bordin në marrjen e një vendimi të ndryshëm nga i mëparshmi apo për gabimet materiale të konstatuara.
6. Vendimet e bordit të ERE-s ankimohen në Gjykatën Administrative, Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike, nga data e publikimit të vendimit në Fletoren Zyrtare.

Neni 17

Financimi i ERE-s

1. Buxheti i ERE-s miratohet nga bordi. ERE ka autonomi në përdorimin e buxhetit të tij.
2. Burimet financiare të ERE-s përbëhen nga pagesat rregullatore dhe pagesat e licencave, të miratuara nga ERE.
3. ERE mban llogari të plota për shpenzimet e kryera, në përputhje me legjislacionin në fuqi mbi kontabilitetin.
4. ERE përcakton dhe miraton pagesën rregullatore që paguhet prej të licencuarve, në përputhje me rregulloren përkatëse. Pagesa duhet të jetë në përpjesëtim të drejtë me të ardhurat vjetore që vijnë nga veprimtaria e licencuar.
5. ERE njofton të licencuarin për vlerën dhe afatet e pagesës rregullatore. Nëse i licencuari nuk bën pagesën brenda 30 ditëve nga data e marrjes së njoftimit, ERE ka të drejtë të aplikojë masat administrative, në përputhje me nenin 107 të këtij ligji.
6. Pagesat rregullatore depozitohen në një llogari të veçantë në një nga bankat që operojnë sipas legjislacionit shqiptar në fuqi. Çdo fond në llogarinë e ERE-s, që nuk shpenzohet gjatë një viti, transferohet për vitin pasardhës, duke reduktuar proporcionalisht pagesat rregullatore për vitin pasardhës.
7. Auditimi i veprimtarisë financiare të ERE-s kryhet nga ekspertë të miratuar kontabël, të cilët përzgjidhen dhe ushtrojnë veprimtarinë e tyre, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

SEKSIONI II

OBJEKTIVAT, PËRGJEGJËSITË DHE TË DREJTAT E ERE-S

Neni 18

Objektivat e përgjithshëm të ERE-s

1. Objektivat e ERE-s, në kryerjen e funksioneve rregullatorë, të përcaktuara në këtë ligj, janë:

a) promovimi i krijimit të një tregu të brendshëm konkurrues të sigurt dhe miqësor ndaj mjedisit për të gjithë klientët dhe furnizuesit, duke siguruar kushtet e duhura për funksionimin e sigurt dhe të qëndrueshëm të rrjeteve të energjisë elektrike, në bashkëpunim të ngushtë me Komunitetin e Energjisë dhe autoritetet rregullatore të vendeve të tjera;

b) krijimi i kushteve lehtësuese për futjen në rrjet të kapaciteteve të reja prodhuese, si dhe heqja e barrierave që mund të pengojnë futjen e pjesëmarrësve të rinj të tregut dhe atyre që prodhojnë nga burimet e rinovueshme;

c) angazhimi në zhvillimin dhe funksionimin e një tregu rajonal konkurrues në Komunitetin e Energjisë;

ç) eliminimi i kufizimeve në tregtimin e energjisë elektrike me vendet anëtare të Komunitetit të Energjisë, duke përfshirë zhvillimin e kapaciteteve ndërkufitare të transmetimit.

d) angazhimi në zhvillimin e një sistemi të sigurt, të qëndrueshëm, jodiskriminues dhe në mbrojtje të konsumatorit, në përputhje me objektivat e zhvillimit të sektorit të energjisë elektrike, efikasitetit të energjisë elektrike, si dhe integrimi në shkallë të gjerë të prodhimit të energjisë nga burimet e energjisë së rinovueshme;

dh) sigurimi i përfitimit të klientëve prej funksionimit të tregut të brendshëm, duke promovuar konkurrencën dhe mbrojtjen e klientëve;

e) garantimi i standardeve në përmbushjen e detyrimit të shërbimit publik në furnizimin me energji elektrike, mbrojtja e klientëve në nevojë dhe sigurimi i përputhshmërisë gjatë procesit të shkëmbimit të të dhënave, lidhur me ndryshimin e furnizuesit.

2. Në përmbushjen e objektivave të parashikuara në pikën 1 të këtij neni, ERE bashkëpunon me institucionet shtetërore dhe me institucione të tjera të pavarura.

Neni 19

Përgjegjësitë e ERE-s

Në ushtrimin e veprimtarisë së saj, ERE ka këto përgjegjësi:

a) miraton rregullat e tregut të energjisë elektrike;

b) miraton dhe publikon, në përputhje me parimin e transparencës, metodologjitë e llogaritjes së tarifave të transmetimit, shpërndarjes, si dhe metodologjitë e tjera të aplikueshme;

c) miraton dhe publikon, në përputhje me parimin e transparencës dhe duke marrë në konsideratë koston e shërbimit të ofruar, tarifat për:

i) lidhjen dhe aksesin në rrjetet kombëtare, përfshirë tarifat e transmetimit dhe të shpërndarjes;

ii) kryerjen e shërbimeve të balancimit, të cilat ofrojnë stimujt e përshtatshëm ndaj përdoruesve të rrjetit për të balancuar energjinë hyrëse në rrjet dhe energjinë që konsumojnë prej rrjetit;

iii) veprimtaritë e licencuara, për të cilat është vendosur detyrimi i shërbimit publik;

- c) siguron aksesin në infrastrukturat ndërkufitare, përfshirë procedurat e alokimit të kapaciteteve dhe menaxhimin e kapaciteteve të kufizuara;
- d) vendos ndaj të licencuarve detyrimin e shërbimit publik, përfshirë shërbimin universal të furnizimit, në përputhje me nenet 47 dhe 85 të këtij ligji;
- dh) siguron ndarjen e detyrimeve të operatorëve të sistemit të transmetimit dhe të shpërndarjes, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;
- e) bashkëpunon me autoritetet rregullatore të vendeve të tjera fqinje, si dhe me Bordin Rregullator të Komunitetit të Energjisë për harmonizimin e kuadrit rregullator për zhvillimin e tregut rajonal të energjisë elektrike, përfshirë edhe shkëmbimet ndërkufitare të energjisë elektrike dhe rregullat për menaxhimin e kapaciteteve të interkoneksionit;
- ë) merr masa për shmangien e ndërsubvencionimit ndërmjet veprimtarive të transmetimit, shpërndarjes dhe furnizimit, si dhe ndërmjet kategorive të klientëve;
- f) siguron, në bashkëpunim me institucione të tjera, zbatimin me efektivitet të masave mbrojtëse ndaj klientëve fundorë, përfshirë ato të parashikuara në nenet 86, 88 dhe 96 të këtij ligji;
- g) bashkëpunon me Autoritetin e Konkurrencës dhe të mbikëqyrjes së tregut për shqyrtimin e sjelljeve apo veprimeve të mundshme antikonkurruese të pjesëmarrësve të tregut;
- gj) u siguron klientëve mundësinë e aksesit ndaj të dhënave të konsumit në një format të kuptueshëm, të përgatitur nga operatori i sistemit;
- h) publikon kushtet për cilësinë e shërbimeve të ofruara nga operatorët e rrjetit;
- i) kontribuon në shkëmbimin e të dhënave kryesore të tregut rajonal;
- j) merr masa për nxitjen e efijencës së energjisë dhe menaxhimin e kërkesës, si dhe për përmirësimin e cilësisë së shërbimit në sektorin e energjisë elektrike;
- k) publikon në faqen e tij të internetit të dhëna katërmujore për funksionimin e tregut të energjisë elektrike;
- l) miraton, me propozim të të licencuarve rregullat për:
 - i) shitjen, blerjen dhe shkëmbimin e energjisë elektrike, që kryhen nga prodhuesit dhe furnizuesit, të ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik;
 - ii) sigurimin e energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve në rrjetet e transmetimit dhe shpërndarjes.

Neni 20

Të drejtat e ERE-s

ERE ka të drejtat e mëposhtme:

- a) merr vendime, të cilat janë të detyrueshme për zbatim nga të gjithë të licencuarit që veprojnë në sektorin e energjisë elektrike;
- b) përcakton rregullat dhe kërkesat për dhënie, modifikimin, transferimin, rinovimin dhe heqjen e licencave në sektorin e energjisë elektrike;
- c) miraton tarifa të përkohshme transmetimi, në rastet kur operatorët e transmetimit ose shpërndarjes krijojnë vonesa në ndryshimin e tarifave. Në këtë rast, kur tarifat e miratuara rezultojnë të ndryshme nga ato të përkohshme, ERE vendos masat e përshtatshme kompensuese;
- ç) monitoron dhe kontrollon funksionimin e tregut të energjisë elektrike dhe detyron të licencuarit të ndërmarrin masa të nevojshme për nxitjen e konkurrencës efektive dhe sigurinë e funksionimit të tregut;
- d) kërkon informacion prej të licencuarve, në kuadër të realizimit të detyrave të tyre;

dh) vendos masa administrative efektive, proporcionale dhe parandaluese ndaj të licencuarve;

e) shqyrton dhe miraton në përputhje me parimin e planifikimit me koston më të ulët, planet e investimeve të operatorëve të transmetimit dhe shpërndarjes dhe monitoron zbatimin e tyre;

ë) zgjidh mosmarrëveshjet, në lidhje me ankesat e paraqitura nga klientët dhe mosmarrëveshjet e lindura midis të licencuarve, sipas parashikimeve të këtij ligji;

f) monitoron zbatimin e kontratave të lidhura midis të licensuarve duke ushtruar të drejtën aksesit mbi dokumentacionin dhe informacionin e të licencuarit dhe duke ruajtur konfidencialitetin e informacionit të marrë;

g) kontrollon nëse shërbimi është kryer në përputhje me kërkesat e përcaktuara në kushtet e licencës apo rregulloret e miratuara nga ERE;

gj) raporton, në përputhje me kërkesat e legjislacionit shqiptar në fuqi, në institucionet e Komunitetit të Energjisë dhe institucionet e tjera përkatëse ndërkombëtare;

h) miraton kontratat tip ose kushtet e përgjithshme të kontratave për shërbimet e rregulluara, të ofruara nga pjesëmarrësit e tregut, të ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik.

Neni 21

Parimet e vendosjes së tarifave për operimin dhe shërbimet e rrjetit

1. Tarifat e aplikueshme për aksesin në rrjet duhet të zbatohen në mënyrë jodiskriminuese ndaj të gjithë përdoruesve të rrjetit dhe duhet të jenë transparente, të reflektojnë kostot reale dhe nevojën për garantimin e sigurisë së rrjetit.

2. Niveli i tarifave të aksesit në rrjet nuk duhet të ndikohet nga distanca e përdoruesit me rrjetin e energjisë elektrike. Vendosja e tarifave të aksesit në rrjet, sipas këtij neni, bëhet pavarësisht detyrimeve mbi eksportet dhe importet e deklaruara, që rezultojnë prej menaxhimit të kapaciteteve të kufizuara të interkoneksionit, referuar nenit 67 të këtij ligji.

3. Niveli i tarifave për lidhjen me rrjetin e prodhuesve dhe klientëve përcaktohet duke konsideruar nivelin e humbjeve në rrjet, kapacitetin e kufizuar që mund të shkaktohet nga këto lidhje dhe kostot e nevojshme të investimeve infrastrukturore që mundësojnë lidhjen me rrjetin.

4. Tarifat e miratuara dhe metodologjitë e përlllogaritjes së tyre duhet të mundësojnë kryerjen e investimeve të nevojshme në rrjet, në mënyrë të tillë që të garantohet se këto investime do të sigurojnë qëndrueshmërinë e sistemit. Në përcaktimin e tarifave të aksesit në rrjet duhet të merren në konsideratë edhe:

a) pagesat dhe faturat që rezultojnë nga mekanizmi i kompensimit ndërkufitar i operatorëve të sistemit të transmetimit të vendeve kufitare;

b) pagesat e kryera dhe pagesat e marra, përfshirë edhe pagesat e pritshme të periudhave të ardhshme, vlerësuar mbi bazën e periudhave të mëparshme.

5. Nuk aplikohen tarifa për aksesin në rrjet për transaksionet individuale të eksportit dhe/ose transiteve të deklaruara.

6. Në miratimin e tarifave të aksesit në rrjet dhe të metodologjive të tyre, ERE siguron incentivat e duhur afatshkurtër dhe afatgjatë ndaj Operatorit të Sistemit të Transmetimit dhe

Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes për rritjen e efektivitetit, rritjen e integritetit të tregut dhe sigurinë e furnizimit dhe mbështetjen e veprimtarive kërkimore.

Neni 22

Monitorimi nga ERE

ERE monitoron:

- a) zbatimin e rregullave të tregut të energjisë elektrike;
- b) zbatimin e detyrimit të transparencës prej të licencuarve;
- c) efektivitetin e konkurrencës së tregut në nivel shitjeje me shumicë dhe pakicë, shkëmbimet, rregullat e ndryshimit të furnizuesit, rregullat e shkëputjes nga rrjeti, pagesat e shërbimeve të mirëmbajtjes, ankesat e klientëve dhe çdo shtrembërim apo kufizim të konkurrencës, duke informuar Autoritetin e Konkurrencës për rastet e konstatuara;
 - ç) nënshkrimin e kontratave kushtëzuese, përfshirë këtu edhe kontrata me kushte të veçanta përjashtuese, të cilat mund të pengojnë klientët jofamiljarë të mëdhenj të kontraktojnë njëkohësisht më tepër se një furnizues apo të kushtëzojnë zgjedhjen e kësaj mundësie prej tyre. Në këto raste, ERE duhet të informojë Autoritetin e Konkurrencës;
 - d) afatet brenda të cilave operatorët e sistemit të transmetimit dhe shpërndarjes përfundojnë lidhjen në rrjet të klientëve të rinj apo kryejnë riparimet në rrjete;
 - dh) zbatimin e rregullave lidhur me rolet dhe përgjegjësitë e Operatorit të Sistemit të Transmetimit, Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes, furnizuesve, klientëve dhe pjesëmarrësve të tjerë të tregut;
 - e) investimet në kapacitetet e reja prodhuese, lidhur me sigurinë e furnizimit;
 - ë) zbatimin e masave të sigurisë së furnizimit, të përcaktuara në nenin 6 të këtij ligji;
 - f) sigurinë dhe qëndrueshmërinë e sistemit;
 - g) bashkëpunimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit me operatorët e transmetimit të vendeve fqinje apo operatorët e rrjeteve europiane të transmetimit të energjisë elektrike, përfshirë monitorimin e zbatimit të mekanizmit të kompensimit ndërtransmetues të Operatorit të Sistemit të Transmetimit, vendosur në kuadër të këtij bashkëpunimi;
 - gj) zbatimin e rregullave për menaxhimin dhe alokimin e kapaciteteve të interkoneksioneve, në bashkëpunim me autoritetet rregullatore ose autoritetet përgjegjëse të vendeve të tjera fqinje, me të cilat është vendosur interkoneksioni;
 - h) menaxhimin e kapacitetit të kufizuar në rrjetin e transmetimit, përfshirë interkoneksionet dhe zbatimin e rregullave të menaxhimit të kapacitetit të kufizuar;
 - i) publikimin e informacionit të duhur prej Operatorit të Sistemit të Transmetimit, lidhur me interkonektorët, përdorimin e rrjetit dhe alokimin e kapaciteteve ndaj palëve të interesuara, duke ruajtur konfidencialitetin për informacionin e marrë;
 - j) ndarjen efektive të llogarive, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, për të shmangur ndërsubvencionimet midis aktiviteteve të prodhimit, transmetimit, shpërndarjes dhe furnizimit;
 - k) kushtet dhe tarifat e lidhjes së prodhuesve të rinj.

Neni 23

Regjimi rregullator për çështjet ndërkufitare

1. ERE bashkëpunon me autoritetet rregullatore të vendeve fqinje të rajonit dhe me Bordin Rregullator të Komunitetit të Energjisë për:

a) hartimin dhe lidhjen e marrëveshjeve operative për menaxhimin optimal të rrjetit, promovimin e shkëmbimeve të ndërsjella dhe alokimin e kapaciteteve ndërkufitare, si dhe rritjen e kapaciteteve të interkoneksionit nëpërmjet interkoneksioneve të reja, duke mundësuar rritjen e konkurrencës, përmirësimin e sigurisë së furnizimit pa diskriminim të të licencuarve dhe tregtarëve të vendeve të ndryshme, palë të Komunitetit të Energjisë;

b) koordinimin e hartimit dhe zbatimit të Kodeve të Rrjetit prej operatorit të rrjetit të transmetimit dhe aktorëve të tjerë të tregut;

c) koordinimin e hartimit të rregullave që rregullojnë menaxhimin e kapaciteteve të kufizuara.

2. ERE ka të drejtë të nënshkruajë marrëveshje bashkëpunimi me autoritetet rregullatore të vendeve të rajonit për forcimin e bashkëpunimit rajonal rregullator.

Neni 24

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve nga ERE

1. ERE vepron si autoritet për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve të lindura midis të licencuarve, në përputhje me rregulloren përkatëse të shqyrtimit të mosmarrëveshjeve dhe trajtimit të ankesave.

2. Çdo palë e interesuar, që ka ankesa ndaj operatorit të transmetimit apo shpërndarjes, si dhe ndaj të licencuarve të tjerë, lidhur me zbatimin e detyrimeve të tyre, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji apo akteve nënligjore të sektorit të energjisë elektrike, mund t'i paraqesë për zgjidhje pranë ERE-s. ERE merr vendim brenda një afati prej 30 ditësh nga marrja e ankesës. Kjo periudhë mund të zgjatet deri në 30 ditë të tjera, në rastet kur ERE-s i nevojitet informacion shtesë.

3. ERE mund të vendosë mospranimin e ankesës nëse, bazuar në legjislacionin në fuqi, konstaton se shqyrtimi i ankesës nuk është kompetencë e saj.

4. Paraqitja e ankesës, sipas parashikimeve të këtij neni, nuk i heq të drejtën palës së interesuar për t'u drejtuar pranë organeve të tjera kompetente, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Neni 25

Raportimi i ERE-s

1. ERE, brenda datës 31 mars të çdo viti, paraqet në Kuvend një raport vjetor mbi situatën e sektorit të energjisë elektrike dhe veprimtaritë e ERE-s për vitin paraardhës. Pas paraqitjes dhe miratimit në Kuvend, ky raport publikohet në faqen zyrtare të internetit të ERE-s.

2. Në raportin e përgatitur nga ERE, në përputhje me pikën 1 të këtij neni, përshkruhet gjendja e përgjithshme e sistemit të energjisë elektrike, përfshirë në veçanti:

a) sigurinë operative të rrjetit;

b) balancën e parashikuar të kërkesës dhe furnizimit me energji elektrike në tregun e brendshëm për një periudhë pesëvjeçare;

c) nivelin e pritshëm të kërkesës dhe perspektivën e sigurisë së furnizimit për një periudhë pesë deri në pesëmbëdhjetëvjeçare nga data e raportit;

ç) kapacitetin shtesë prodhues të propozuar, të planifikuar apo në fazë ndërtimi;

d) parashikimin e investimeve, për jo më pak se pesë vitet e ardhshme, që planifikohen të realizohen nga Operatori i Sistemit të Transmetimit apo çdo palë tjetër, lidhur me rritjen e kapacitetit ndërkufitar të interkoneksionit;

dh) cilësinë dhe nivelin e mirëmbajtjes së rrjeteve;

e) masat për menaxhimin e kërkesës në pik dhe ndërprerjeve në furnizimin me energji elektrike;

ë) masat e përshtatshme, në rast nevoje, të rritjes së sigurisë së furnizimit.

3. Informacioni i raportit vjetor, të përmendur në shkronjën “d”, të pikës 2, të këtij neni, bazohet në:

a) parimet e menaxhimit të kufizimit të kapaciteteve në linjat ekzistuese dhe ato të planifikuara të sistemit të transmetimit;

b) modelet e pritshme të prodhimit, furnizimit, shkëmbimeve ndërkufitare dhe konsumit, duke mundësuar marrjen e masave për menaxhimin e kërkesës;

c) objektivat e zhvillimit të qëndrueshëm në nivel kombëtar, rajonal dhe europian.

ç) informacionin e hollësishëm të Operatorit të Sistemit të Transmetimit, për investimet e parashikuara për linjat e interkoneksionit dhe për ndërtimin e linjave të brendshme të rrjetit, të cilat, në mënyrë të drejtpërdrejtë, ndikojnë në linjat e interkoneksioneve ndërkufitare.

PJESA E PESTË

SISTEMI I ENERGISË ELEKTRIKE

SEKSIONI I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 26

Funksionimi i integruar i sistemit të energjisë elektrike

Sistemi i energjisë elektrike operon si një sistem i integruar me procese të vazhdueshme prodhimi, transmetimi, shpërndarjeje dhe konsumi të energjisë elektrike.

Neni 27

Lidhja me rrjetin

1. Operatorët e sistemit të transmetimit dhe shpërndarjes duhet të sigurojnë lidhjen me rrjetin e transmetimit dhe shpërndarjes mbi kushte jodiskriminuese. ERE, në bashkëpunim me operatorët e rrjeteve, miraton rregullat që përcaktojnë kostot që do t'i ngarkohen përdoruesit në lidhje me kushtet e veçanta të pikës së lidhjes.

2. Operatori i Sistemit të Transmetimit nuk ka të drejtë të refuzojë lidhjen në rrjet të një përdoruesi të rrjetit me arsyetimin e kufizimeve të mundshme në të ardhmen të kapaciteteve

aktuale të rrjetit apo krijimit të një kufizimi të kapacitetit në pjesë të largëta të sistemit të transmetimit. Operatori i Sistemit të Transmetimit nuk ka të drejtë të refuzojë një pikë lidhjeje të re, bazuar në arsyetimin se do të krijojë kosto shtesë lidhur me nevojën e krijimit të kapaciteteve shtesë të elementeve të sistemit në zonën përreth pikës së lidhjes.

3. ERE miraton rregulloren për procedurat për lidhjet e reja, të propozuara nga i licencuari, ku përfshihet edhe metodologjia e llogaritjes së kostove dhe marrëveshja standarde e lidhjes, të cilat janë transparente dhe efikente për të siguruar lidhjen në mënyrë jodiskriminuese të çdo përdoruesi në rrjetin e transmetimit dhe shpërndarjes. Këto rregulla e procedura specifikojnë edhe të drejtat dhe detyrimet e operatorit të rrjetit përkatës dhe të palës që kërkon lidhjen, në veçanti, kushtet për lidhjen, afatet, pikat e matjes, si dhe kufijtë e pronësisë midis sistemit dhe përdoruesit të sistemit.

4. Rregullorja merrr në konsideratë kostot dhe përfitimet që shoqërojnë lidhjen në rrjet të përdoruesve, si dhe rrethanat e veçanta të prodhuesve të ndodhur në zona të largëta dhe zona me dendësi të ulët të popullsisë.

5. Operatorët e sistemit të transmetimit dhe shpërndarjes i japin çdo përdoruesi të ri që dëshiron të lidhet me rrjetin informacion të plotë, përfshirë:

- a) një vlerësim të plotë dhe të hollësishëm të kostove për realizimin e lidhjes së kërkuar;
- b) afatin e nevojshëm e të arsyeshëm për përpunimin e kërkesës dhe të realizimit të lidhjes me rrjetin.

6. Përdoruesit e rinj që dëshirojnë të lidhen në rrjet, pas miratimit të kërkesës për lidhjen e tyre nga ana e operatorit përkatës të sistemit, mund të kontraktojnë operatorë të licencuar nga organet kompetente për kryerjen e punimeve të nevojshme për lidhjen në rrjet, në përputhje me dispozitat dhe specifikimet e përcaktuara në marrëveshjen e lidhjes, të nënshkruar ndërmjet përdoruesit të ri dhe operatorit të sistemit. Operatori i sistemit përcakton kriteret dhe kushtet teknike që duhet të plotësohen për lidhjen me rrjetin.

Neni 28

Kostot për lidhjen me rrjetin

1. Kostot e plota për lidhjen me rrjetin ekzistues mbulohen nga pala që kërkon të lidhet në rrjet.

2. Në llogaritjen e kostos së lidhjes merren në konsideratë pika e lidhjes dhe kapaciteti i saj, qëllimi i synuar, modeli i konsumit, kostot që lidhen me përforcimin ose përmirësimin e infrastrukturës ekzistuese ose përmirësimin e operimit të rrjetit që mund të nevojitet për lidhjen, statusi i përdoruesit të rrjetit, si dhe karakteristika të tjera të lidhjes.

3. Kur lidhja realizohet prej operatorit të sistemit, kostot e lidhjes parapaguhet nga pala kërkuuese, bazuar në rregulloren për procedurat e lidhjeve të reja.

4. Operatori i Sistemit të Transmetimit ose Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, në rast mungese të kapaciteteve të nevojshme për lidhjen e përdoruesve të rinj, mund të hyjë në marrëveshje me palën kërkuuese për përmirësimin e sistemit, në mënyrë që të bëhet e mundur lidhja e kërkuar, me kusht që kostot të përballohen nga pala kërkuuese. Kjo marrëveshje duhet të miratohet nga ERE, pas propozimit nga operatorët e rrjetit.

5. Në rast të lidhjes së përdoruesve të rinj të rrjetit, pronësia e aseteve të lidhjes që i shtohen rrjetit ekzistues është e përdoruesit, deri në amortizim të plotë të aseteve apo në përfundim të autorizimit të dhënë, bazuar në marrëveshjen e lidhjes, nënshkruar ndërmjet palëve. Pas amortizimit të plotë të aseteve të lidhjes, pronësia e tyre kalon tek operatori i rrjetit. Lidhjet operohen prej operatorëve të rrjetit, të cilët kanë përgjegjësi për mirëmbajtjen e tyre. Kostoja për mirëmbajtjet paguhet prej përdoruesit.

6. Operatori i Sistemit të Transmetimit, bazuar në kushtet teknike të rrjetit, autorizon

lidhjen e një përdoruesi të ri në sistemin e transmetimit, nëpërmjet aseteve të lidhjes së re të realizuar nga një përdorues i mëparshëm. Përdoruesi i ri përgjigjet për kompesimin e drejtë të kostove ndaj përdoruesit që ka kryer investimin, në përputhje me rregulloren e lidhjeve të reja.

7. Operatori i Sistemit të Transmetimit apo Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, në rastin kur vlerëson rëndësinë që kanë asetet e lidhjes, në zhvillimin e sistemit të transmetimit apo shpërndarjes, apo kur këto asete i shërbejnë më shumë se një klienti, ka të drejtën e marrjes në pronësi të një pjese ose të gjithë lidhjes së ndërtuar nga ana e përdoruesit, sipas legjislacionit civil, kundrejt një kompensimi të plotë të kostove të llogaritura në përputhje me këtë ligj dhe rregulloren e lidhjeve të reja.

Neni 29

Aksesi i palëve të treta

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes garantojnë aksesin në rrjet për të gjithë klientët dhe përdoruesit e sistemit, mbi baza transparente, jodiskriminuese dhe bazuar në tarifatat e miratuara dhe të publikuara nga ERE. Prodhuesit, që prodhojnë energji nga burime të rinovueshme, kanë përparësi në aksesin në rrjetet elektrike.

2. Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes mund të refuzojnë aksesin në rrjetin e tyre, në rast se mungon kapaciteti i nevojshëm. Vendimi për refuzimin e aksesit në rrjet duhet të jetë i arsyetuar, të bazohet në kushte teknike dhe ekonomike objektive dhe duhet të marrë në konsideratë detyrimin e shërbimit publik si dhe detyrimet për mbrojtjen e klientëve fundorë, të përcaktuara nga ky ligj. Vendimi për refuzimin e aksesit i njoftohet palës së interesuar.

3. Në rast se një pale të interesuar i është refuzuar aksesin në rrjet, ajo mund të kërkojë fillimin e procedurës për zgjidhje të mosmarrëveshjes pranë ERE-s.

4. Në rast refuzimi të aksesit, ERE, nëpërmjet operatorit të rrjetit, i siguron palës së interesuar informacionin shtesë të nevojshëm.

Neni 30

Interkoneksioni me sistemet e tjera elektroenergjetike

1. Sistemi kombëtar i transmetimit lidhet me sistemet e transmetimit të vendeve të tjera nëpërmjet linjave ekzistuese të interkoneksionit, atyre që do të ndërtohen nga Operatori i Sistemit të Transmetimit, në përputhje me planin e investimit të rrjetit, të miratuar nga ERE, apo që do të ndërtohen prej palëve të treta, sipas parashikimeve të këtij ligji.

2. Operimi i Sistemit të Transmetimit, në paralel me sistemet e ndërlidhura të vendeve të tjera, kryhet në përputhje me marrëveshjet dy ose shumëpalëshe midis operatorëve të sistemeve të ndërlidhura të transmetimit, duke respektuar kërkesat teknike, kërkesat e operimit të sigurt dhe standarde të tjera për interkoneksionet, të përcaktuara nga ERE.

Neni 31

Ndërtimi i interkonektorëve të rinj

1. Linjat e reja të interkoneksionit që ndërtohen nga Operatori i Sistemit të Transmetimit apo nga investitorët privatë, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për energjinë.

2. Kushtet dhe procedurat për ndërtimin e interkonektorëve të rinj, sipas parashikimeve të këtij neni, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 32

Perjashtimi nga detyrimi për akses

1. Interkonektorët e rinj me rrymë të vazhduar dhe çdo rritje e konsiderueshme e kapacitetit të interkonektorëve ekzistues në rrymë të vazhduar, që do të ndërtohen pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, me kërkesën e investitorit, mund të përjashtohen, me vendim të ERE-s, tërësisht ose pjesërisht nga detyrimi për t'u siguruar të drejtë akses palëve të treta mbi këtë linjë, sipas parashikimeve të nenit 29, të këtij ligji, nëse përmbushen kushtet e mëposhtme:

a) investimi përmirëson konkurrencën në furnizimin e energjisë elektrike;

b) niveli i riskut, lidhur me investimin, është i tillë, që investimi nuk do të mund të kryhej nëse nuk jepet përjashtimi nga detyrimi për t'u siguruar të drejtë akses palëve të treta;

c) interkonektori është pronë e një personi, i cili është i ndarë nga pikëpamja ligjore nga Operatori i Sistemit të Transmetimit;

ç) ndaj përdoruesve të interkonektorit aplikohen pagesa për shfrytëzimin e kapaciteteve të tij;

d) asnjë pjesë e kapitalit ose kostove operacionale të interkonektorit nuk është mbuluar prej ndonjë komponenti tarifash, të aplikuara ndaj përdorimit të rrjetit të transmetimit apo shpërndarjes, të lidhur nga interkonektori;

dh) përjashtimi nga detyrimi për t'u siguruar të drejtë akses palëve të treta nuk dëmton konkurrencën ose funksionimin efektiv të tregut të brendshëm apo të tregut të vendit tjetër, me të cilin është lidhur interkonektori.

2. Në raste të veçanta, pika 1 është e zbatueshme edhe për interkonektorët me rrymë alternative, me kushtin që kostot dhe rreziqet e investimit në fjalë të jenë veçanërisht të larta, krahasuar me kostot dhe risqet e hasura normalisht për lidhjen me rrjetin e transmetimit të një vendi fqinj, nëpërmjet një interkonektori me rrymë alternative.

3. Përjashtimi mund të përfshijë një pjesë ose të gjithë kapacitetin e interkonektorit të ri ose të kapacitetit shtesë të interkonektorit ekzistues, në përputhje me kushtet e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni.

4. Vendimi i ERE-s për dhënien e përjashtimit merret rast pas rasti dhe në përputhje me vendimin e autoriteteve rregullatore të shteteve të përfshira. Në vendim vendosen kushte lidhur me kohëzgjatjen e përjashtimit dhe aksesin jodiskriminues në interkonektor, si dhe mënyrën e funksionimit të interkonektorit gjatë dhe pas periudhës së përjashtimit. Në vendosjen e këtyre kushteve merren në konsideratë të veçantë kapacitetet e reja transmetuese që do të ndërtohen, rritja e kapaciteteve ekzistuese, afatet kohore të projektit dhe rrethanat specifike të vendeve të interesuara. Vendimi për përjashtimin merret në bashkërendim me autoritetet rregullatore të vendeve të përfshira.

5. Para dhënies së përjashtimit, ERE përcakton mekanizmin për menaxhimin dhe alokimin e kapaciteteve, në marrëveshje të përbashkët me autoritetin rregullator të vendit të interesuar, ku parashikohet edhe detyrimi i ofrimit të kapaciteteve të papërdorura në treg. Në vlerësimin e kriterëve të përmendura në shkronjat "a", "b" dhe "dh", të pikës 1, të këtij neni, merren në konsideratë rezultatet e procedurës së alokimit të kapaciteteve.

6. Kur ERE së bashku me autoritetet rregullatore të vendeve të interesuara kanë arritur një marrëveshje për vendimin e përjashtimit, brenda gjashtë muajve, ata informojnë Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë lidhur me:

a) arsyet në bazë të të cilave është dhënë ose refuzuar përjashtimi, përfshirë informacionin financiar që justifikon nevojën për përjashtim;

b) analizën e bërë për efektin mbi konkurrencën dhe funksionimin efektiv të tregut të brendshëm që rezulton nga dhënia e përjashtimit;

c) arsyet për periudhën kohore dhe kapacitetin për të cilin është dhënë përjashtimi;

ç) rezultatet e procesit të konsultimit të ERE-s.

7. ERE, para se të marrë vendimin përkatës, ia dërgon për mendim Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë. ERE pret opinionin e sekretariatit jo më shumë se 2 muaj nga dita e dërgimit të tij. Ky afat mund të zgjatet me pëlqim të ERE-s, nëse Sekretariati i Komunitetit të Energjisë kërkon informacion shtesë.

8. Në marrjen e vendimit, ERE merr në konsideratë opinionin e Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë. Në rastet kur vendimi përfundimtar i ERE-s është i ndryshëm nga opinioni i Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë, ERE njofton sekretariatit për vendimin e marrë dhe arsyet mbi të cilat është mbështetur ky vendim.

9. Sekretariati i Komunitetit të Energjisë merr vendimin e përjashtimit:

a) në rastet kur autoritetet rregullatore të përfshira nuk arrijnë në një vendim brenda 6 muajve nga data e fundit e depozitimit të kërkesës për përjashtim pranë autoriteteve rregullatore përkatëse;

b) në bazë të kërkesës së autoriteteve rregullatore të përfshira.

10. Vendimi i përjashtimit, përfshirë dhe çdo kusht të vendosur, duhet të jetë i arsyetuar dhe duhet të publikohet.

11. Pas periudhës së përjashtimit, nëse pronari nuk do që të përdorë linjën e interkoneksionit në regjimin e aksesit të lirë ndaj palëve të treta, sipas rregullave dhe kërkesave që rregullojnë funksionimin e rrjetit kombëtar, fillimisht i ofron të drejtën e blerjes, për vlerën kontabël të mbetur të asetit për pjesën e ndodhur brenda territorit kombëtar, Operatorit të Sistemit të Transmetimit. Në rast se Operatori i Sistemit të Transmetimit refuzon ofertën, atëherë pronari, duke respektuar rregullat e parashikuara në vendimin e Këshillit të Ministrave sipas nenit 31, të këtij ligji, mund të ofrojë shitjen e asetëve që gjenden brenda territorit të vendit ndaj palëve të treta, të cilat do të përdorin linjën në përputhje me rregullat dhe kërkesat që rregullojnë veprimtarinë e rrjetit kombëtar të transmetimit.

Neni 33

Linjat direkte

1. Të gjithë prodhuesit dhe furnizuesit e energjisë elektrike brenda një territori të caktuar mund të furnizojnë mjediset e tyre, filialet dhe klientët e tyre, nëpërmjet një linje direkte.

2. Linjat direkte, që ndërtohen për eksportimin e energjisë elektrike nga prodhuesi vendas drejt një konsumatori jashtë vendit, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, pas marrjes së mendimit nga ana e ERE-s.

3. Linjat direkte, të cilat ndërtohen për lidhjen e një prodhuesi brenda vendit me një konsumator brenda vendit apo një shoqëri furnizimi që furnizon mjediset e veta apo klientët e vet të kualifikuar, miratohen nga ministri përgjegjës për energjinë, pas marrjes së mendimit nga ana e ERE-s.

4. Kushtet dhe procedurat për ndërtimin e linjave direkte miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

5. Ministri miraton ndërtimin e një linje direkte, edhe në rastet kur aplikuesit i është refuzuar aksesit në rrjet për rastet e parashikuara në nenin 29, të këtij ligji, ose nëse është iniciuar një procedurë për zgjidhjen e një mosmarrëveshjeje, sipas parashikimeve të nenit 24 të këtij ligji.

6. Ministri refuzon ndërtimin e një linje direkte në rast se dhënia e një autorizimi të tillë pengon përmbushjen e detyrimeve të shërbimit publik dhe mbrojtjen e klientit, të përcaktuara sipas dispozitave të këtij ligji. Argumentet për një refuzim të tillë duhet të jenë të arsyetuara dhe i njoftohen aplikuesit.

7. Mundësia e furnizimit me energji elektrike nëpërmjet një linje direkte, sikurse përcaktohet në pikën 2, të këtij neni, nuk pengon të drejtën e klientit për të lidhur marrëveshje furnizimi me energji elektrike nga një furnizues tjetër i zgjedhur prej tij.

8. Shpenzimet për ndërtimin dhe operimin e linjave direkte përballohen nga mbajtësi i autorizimit.

9. Për krijimin, ushtrimin dhe përfundimin e të drejtave, lidhur me ndërtimin dhe operimin e linjave direkte që kalojnë nëpërmjet pasurisë së një pale të tretë, zbatohen dispozitat e Kodit Civil.

Neni 34

Standardet teknike dhe të sigurisë në sektorin elektrik

1. Rregullat teknike për projektimin, ndërtimin dhe operimin e centraleve të prodhimit të energjisë elektrike, sistemit të transmetimit, sistemit të shpërndarjes, linjave të interkoneksionit ose linjave direkte në Republikën e Shqipërisë, përfshirë edhe rregullat e sigurimit teknik, hartohen nga ministri përgjegjës për energjinë në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Standardeve dhe miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

2. Rregullat e përmendura në pikën 1, të këtij neni, duhet të jenë objektive, jodiskriminuese dhe të sigurojnë një operim të qëndrueshëm e të sigurt të sistemit të energjisë elektrike, përfshirë edhe ndërveprimin me sistemet e energjisë elektrike të vendeve fqinje, si dhe të sigurojnë një konkurrencë të lirë dhe efektive në treg.

3. Projektimi, ndërtimi dhe operimi i centraleve të prodhimit të energjisë elektrike, sistemit të transmetimit, sistemit të shpërndarjes, linjave të interkoneksionit ose linjave direkte bëhet në përputhje me rregullat teknike të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni dhe në përputhje me standardet teknike të harmonizuara shqiptare në fuqi.

4. Kontrolli i zbatimit dhe mbikëqyrja e rregullave teknike të parashikuara në pikën 1, të këtij neni, për sektorin e energjisë elektrike, kryhen nga inspektorati përgjegjës në varësi të ministrit përgjegjës për energjinë, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Neni 35

Ndarja e llogarive të shoqërive të sektorit elektrik

1. Çdo i licencuar mban llogari të veçanta për secilën nga veprimtaritë e licencuara që ushtron, si dhe për çdo aktivitet tjetër që nuk lidhet me sektorin e energjisë elektrike, me qëllim shmangien e ndërsubvencionimit dhe cenimit të konkurrencës. Këto llogari mund të paraqiten të konsoliduara, përveç rastit kur aktivitetet e kryera lidhen me shpërndarjen apo transmetimin e energjisë elektrike.

2. Të ardhurat që siguron i licencuari nga çdo e drejtë mbi rrjetin e transmetimit ose shpërndarjes duhet të specifikohen në llogaritë e të licencuarit.

3. Çdo i licencuar paraqet për auditim dhe publikon pasqyrat financiare vjetore, në përputhje me legjislacionin në fuqi për standardet e kontabilitetit. Auditimi verifikon edhe nëse është respektuar detyrimi për shmangien e ndërsuvencionimit ndërmjet veprimtarive të licencuara.

4. Të licencuarit duhet të bëjnë të disponueshme për palët e interesuara pasqyrat financiare vjetore të tyre.

Neni 36

Zonat e sigurisë

Për mbrojtjen dhe operimin normal të objekteve elektrike dhe të aseteve të tyre ndihmëse, si dhe për shmangien e rrezikut ndaj njerëzve, pasurisë dhe mjedisit, Këshilli i Ministrave miraton kushtet për përcaktimin e zonave të sigurisë, si dhe kufizimet e zbatueshme për këto zona.

SEKSIONI II

LICENCIMI

Neni 37

Veprimtaritë e licencuara dhe përjashtimet

1. Çdo person juridik, që kryen një veprimtari në sektorin e energjisë elektrike, sipas pikës 2, të këtij neni, duhet të pajiset me licencën përkatëse, të lëshuar nga ERE, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji.

2. ERE lëshon licencë për veprimtaritë e mëposhtme:

- a) prodhimin e energjisë elektrike;
- b) operimin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike;
- c) operimin e sistemit të shpërndarjes të energjisë elektrike;
- ç) furnizimin e energjisë elektrike;
- d) tregtimin e energjisë elektrike;
- dh) operimin e tregut të energjisë elektrike.

3. Për kryerjen e secilës veprimtari, objekt i licencimit nga ERE, lëshohen licenca të veçanta edhe në rastin kur i jepen të njëjtës shoqëri. Në vendosjen e kushteve të licencave, ERE shmang mospërputhjet e mundshme midis kushteve të licencave, të lëshuara për veprimtari të ndryshme, të kryera nga e njëjta shoqëri.

4. Njësitë e qeverisjes vendore mund të kryejnë secilën prej veprimtarive të përcaktuara në pikën 2, të këtij neni, nëse ato pajisen me licencën përkatëse nga ERE, me përjashtim të veprimtarisë së përcaktuar në shkronjat “b” dhe “dh” të pikës 2.

5. Për operimin e një linje direkte nuk nevojitet licencë transmetimi apo shpërndarjeje.

6. Nuk janë të detyruar të pajisen me licencë për prodhimin e energjisë elektrike:

- a) vetëprodhuesit, të cilët nuk janë të lidhur me rrjetin kombëtar, ose kur lidhja me rrjetin kombëtar bëhet për qëllime të mirëmbajtjes së njësisë së tij të prodhimit;
- b) prodhuesit, përfshirë edhe vetëprodhuesit e lidhur me rrjetin kombëtar, me kapacitet të instaluar deri në 1 MW;

7. Subjektet e parashikuara në pikën 6, të këtij neni, në çdo rast janë të detyruar të respektojnë rregullat e tregut dhe Kodet e Rrjetit.

Neni 38

Kushtet e licencimit

1. ERE përcakton kushtet që duhet të përmbushen për marrjen e çdo licence, duke marrë në konsideratë, ndër të tjera:

a) afatin e vlefshmërisë së licencës, i cili për veprimtaritë e prodhimit, transmetimit dhe shpërndarjes nuk mund të jetë më shumë se 30 vjet;

b) vendndodhjet dhe zonat, në të cilat do të kryhen veprimtaritë e licencuara të energjisë elektrike;

c) sigurinë operative dhe qëndrueshmërinë e objekteve, pajisjeve apo rrjetit, në përputhje me rregullat teknike të përcaktuara në nenin 34 të këtij ligji;

ç) kërkesat për natyrën e burimeve parësore të energjisë;

d) kërkesat lidhur me sigurinë kombëtare, mbrojtjen e jetës, pasurisë, shëndetit të qytetarëve, si dhe rendin publik;

dh) kërkesat financiare;

e) mbrojtjen e mjedisit;

ë) nxitjen e efikasitetit të energjisë në sektorin e energjisë elektrike;

f) detyrimet e shërbimit publik, siç parashikohet në këtë ligj;

g) nxitjen e një tregu konkurrues të energjisë elektrike;

gj) nëse aplikuesi është i organizuar në përputhje me parimin e ndarjes së veprimtarive dhe ndarjes strukturore, të përcaktuara në këtë ligj.

2. Licenca për operimin e sistemit të transmetimit i jepet vetëm një subjekti, i cili certifikohet në përputhje me parashikimet e nenit 58 të këtij ligji.

Neni 39

Procedurat e licencimit

1. ERE miraton rregulloren për procedurat dhe afatet për dhënien, modifikimin, transferimin ose heqjen e licencave, pagesat e aplikimeve për licencë, si dhe informacionin që duhet paraqitur në kërkesën për aplikim për çdo licencë.

2. ERE mund të miratojë procedura të thjeshtuara licencimi për prodhuesit e lidhur në rrjetin e shpërndarjes dhe veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike.

3. ERE merr vendim për dhënien ose jo të një licence prodhimi të energjisë elektrike, brenda 60 ditëve nga data e aplikimit dhe brenda 30 ditëve nga data e aplikimit për licencat e tjera, përveç rastit kur mund të vendosë zgjatjen e afatit për marrjen e vendimit, në përputhje me rregulloren për organizimin dhe funksionimin e ERE-s. Në çdo rast, zgjatja e afatit të marrjes së vendimit nuk mund të jetë më shumë se 30 ditë.

4. ERE mund të japë licencë me kusht kur gjykon se ndonjë nga kushtet e paplotësuara nuk është thelbësor dhe i licencuari merr përsipër ta përmbushë atë brenda një periudhe të caktuar kohore të përcaktuar në vendim.

Neni 40

Publikimi për aplikimet për licencë

1. ERE publikon, brenda 14 ditëve nga data e kryerjes së aplikimit për marrjen e një licence, njoftimin për aplikimin e bërë, në përputhje me procedurën e përcaktuar në rregulloren për procedurat e licencimit.

2. Gjatë marrjes së vendimit, ERE duhet të marrë në shqyrtim dhe të vlerësojë vërejtjet ose kundërshtimet e arsyeshme e të bazuara, të paraqitura nga institucionet publike apo palët e tjera të interesuara, në lidhje me kërkesën për licencë, duke arsyetuar në vendim pranimin ose jo të tyre.

Neni 41

Refuzimi i një licence

1. ERE refuzon dhënien e një licence nëse:
 - a) aplikuesi nuk përmbush ndonjë nga kushtet e përcaktuara në nenin 38 të këtij ligji;
 - b) aplikuesi është në proces falimentimi ose likuidimi, siç parashikohet në legjislacionin në fuqi për falimentimin;
 - c) aplikuesit i është revokuar ose hequr licenca dhe nuk ka përfunduar periudha, brenda së cilës është i ndaluar riaplikimi për licencë, siç është përcaktuar në vendimin përkatës të ERE-s për heqjen e licencës.
2. Vendimi i ERE-s arsyeton shkaqet për refuzimin e licencës.

Neni 42

Heqja e një licence

1. ERE heq një licencë kur i licencuari:
 - a) nuk përmbush më kushtet thelbësore të licencës së dhënë sipas këtij ligji;
 - b) shkel dispozitat ligjore për mbrojtjen e mjedisit gjatë kryerjes së veprimtarisë së tij;
 - c) rrezikon jetën, shëndetin dhe pasurinë e qytetarëve;
 - ç) nuk kryen pagesat e rregullimit, të vendosura nga ERE, siç përcaktohet nga neni 17 i këtij ligji;
 - d) bëhet financiarisht i paaftë ose kërkon shpalljen e falimentimit;
 - dh) me kërkesë të të licencuarit;
 - e) ka pushuar së kryeri funksionet e caktuara sipas licencës.
2. Në rastet e heqjes së licencës, sipas shkronjave “a”, “b”, “c”, “ç” dhe “d”, të pikës 1, të këtij neni, ERE:
 - a) njofton me shkrim të licencuarin për fillimin e procedurave për heqjen e licencës. Njoftimi duhet të shprehë qartësisht arsyet për heqjen e licencës;
 - b) i jep mundësinë të licencuarit të përgjigjet me shkrim brenda 30 ditëve nga data e marrjes së njoftimit për fillimin e procedurave për heqjen e licencës;
 - c) kur është në interesin publik, mund t’i japë të licencuarit 30 ditë kohë pas përgjigjes së tij me shkrim, që të veprojë në përputhje me kushtet e licencës dhe të shmangë shkakun për heqjen e saj.
3. Në rastet kur ERE merr vendim për heqjen e një licence të licencuarit që ushtron veprimtarinë e prodhimit, transmetimit, shpërndarjes apo furnizimit, ndaj të cilit është vendosur detyrimi i shërbimit publik, në mënyrë që asetet, pronë e të licencuarit, të vazhdojnë të shfrytëzohen për sigurinë e furnizimit të energjisë elektrike ndaj konsumatorëve, ERE, bazuar në rregulloren përkatëse të procedurave të heqjes së licencës, vendos një nga masat e përkohshme, të përcaktuara më poshtë:
 - a) merr vendim për të vendosur nën administrim të kufizuar, për një periudhë të caktuar kohore, shoqërinë së cilës i është hequr licenca, në mënyrë që të sigurohet ushtrimi i aktivitetit dhe operimi i aseteve të saj deri në marrjen e masave sipas pikës 7 të këtij neni;

b) cakton një shoqëri tjetër për kryerjen e veprimtarisë së shoqërisë, së cilës i është hequr licenca, e cila duhet të përmbushë kushtet përkatëse të licencimit;

c) merr vendim për të vendosur një administrator të përkohshëm të shoqërisë, së cilës i është hequr licenca, në mënyrë që të sigurohet ushtrimi i aktivitetit dhe operimi i aseteve të saj deri në marrjen e masave, sipas pikës 6 të këtij neni. Në këtë rast, ERE, me propozimin e ministrit përgjegjës për energjinë, emëron një administrator, i cili është përgjegjës për të siguruar një aktivitet normal, përfshirë edhe operimin e aseteve të shoqërisë, së cilës i është hequr licenca sipas kushteve përkatëse.

4. Për rastet e parashikuara në pikën 3, të këtij neni, ERE përcakton kushtet dhe detyrimet që duhet të zbatohen nga shoqëria, së cilës i është hequr licenca, gjatë periudhës së zbatimit të masave të përkohshme.

5. Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për energjinë, miraton procedurën dhe kriteret për emërimin e administratorit, i cili do të jetë përgjegjës për administrimin e përkohshëm të shoqërisë, sipas shkronjës “c”, të pikës 3, të këtij neni.

6. Derisa licenca të transferohet te një shoqëri tjetër, do të aplikohen masat e përkohshme, të përcaktuara në pikën 3, të këtij neni, për një periudhë jo më të gjatë se 12 muaj nga data e heqjes së licencës, zbatimi i të cilave monitorohet nga ERE.

7. Rregullat, procedurat dhe kriteret për zbatimin e kërkesave, sipas pikave 1, 2 dhe 3, të këtij neni, përcaktohen nga ERE në rregulloren përkatëse të procedurave të heqjes së licencës.

8. Kur ERE heq licencën e prodhimit, transmetimit shpërndarjes apo furnizimit, për rastet e parashikuara në shkronjën “b”, të pikës 3, të këtij neni, Këshilli i Ministrave, brenda 12 muajve nga data e heqjes së licencës, kryen procedurën e shpronësimit, në bazë të një kompensimi të drejtë të aseteve të të licencuarit, bazuar në legjislacionin në fuqi.

Neni 43

Modifikimi i kushteve të një licence

1. ERE mund të modifikojë licencën, me iniciativën e vet, në bazë të një vendimi gjyqësor të formës së prerë, kur ndryshojnë kushtet e kontratës koncesionare ose me kërkesën e të licencuarit. ERE merr në konsideratë ndikimet e pritshme që modifikimet e iniciuara apo të propozuara sjellin ndaj detyrimeve që i licencuari ka në përputhje me këtë ligj dhe kushtet e licencës së tij.

2. Përpara miratimit të modifikimit të një licence, ERE publikon modifikimet e propozuara dhe shqyrton vërejtjet ose ankesat e mundshme, të paraqitura nga palët e interesuara lidhur me këtë proces.

Neni 44

Transferimi i licencës ose aseteve

1. Transferimi i licencës ose aseteve të të licencuarit, që shërbejnë për kryerjen e veprimtarive të licencuara, bëhet me miratimin paraprakt të ERE-s, bazuar në rregulloret e miratuara prej saj. Miratimi i ERE-s nuk është i nevojshëm në rastet e transferimit të aseteve me vlerë minimale, apo aseteve që nuk lidhen ngushtësisht me veprimtarinë e licencuar, sipas rregullores të përcaktuar në pikën 2 të këtij neni.

2. ERE miraton rregulloren për procedurat e transferimit të aseteve nëpërmjet shitjes, dhënies me qira, transferimit, hipotekimit, barrës ose çfarëdolloj disponimi tjetër të pajisjeve ose aseteve fikse të të licencuarit, të përdorura për kryerjen e veprimtarisë së prodhimit,

transmetimit dhe shpërndarjes, përfshirë përjashtimet nga miratimi për asetet me vlerë minimale.

Neni 45

Standardet e njësuar të llogarive

1. ERE, harton dhe miraton një sistem të njësuar dhe standard të llogarive për të gjithë të licencuarit që veprojnë në tregun të energjisë elektrike, mbështetur në legjislacionin në fuqi dhe standardet e pranuar ndërkombëtare mbi kontabilitetin.

2. Raportimi vjetor financiar i të licencuarve tek ERE bëhet sipas këtij sistemi.

Neni 46

Aksesi ndaj llogarive të të licencuarve

1. Të licencuarit, që operojnë në tregun e energjisë elektrike, janë të detyruar të paraqesin në ERE pasqyrat e plota financiare për çdo vit ushtrimor. Pasqyrat financiare depozitohen në ERE brenda datës 31 janar të vitit pasardhës ushtrimor. Të licencuarit, që operojnë në tregun e energjisë elektrike, janë të detyruar gjithashtu të depozitojnë kopjen e audituar të pasqyrave financiare, brenda datës 31 qershor të vitit pasardhës.

2. Në kryerjen e funksioneve të saj, ERE ka të drejtën e aksesit ndaj të dhënave, në bazë të të cilave janë hartuar pasqyrat financiare të shoqërive që operojnë në tregun e energjisë elektrike.

3. ERE ruan konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar, të marrë nga shoqëritë e licencuara që veprojnë në tregun e energjisë elektrike. ERE mund të transmetojë këtë informacion të ndjeshëm tregtar kur kërkohet nga autoritetet kompetente, në përputhje me funksionet e tyre, të përcaktuara sipas legjislacionit në fuqi.

Neni 47

Detyrimet e shërbimit publik

1. Këshilli i Ministrave, duke marrë në konsideratë interesin publik, përcakton kushtet për vendosjen e detyrimit të shërbimit publik që do të zbatohen ndaj të licencuarve në sektorin e energjisë elektrike që ushtrojnë aktivitetin e prodhimit, transmetimit, shpërndarjes dhe furnizimit me energji elektrike, që lidhen me:

- a) sigurinë e furnizimit;
- b) cilësinë e shërbimit;
- c) tarifat për kryerjen e një detyrimi të shërbimit publik;
- ç) mbrojtjen e mjedisit;
- d) mbrojtjen e konkurrencës;
- dh) burimet e rinovueshme të energjisë;
- e) efikasitetin e energjisë;
- ë) çdo rrethanë tjetër që ndikon në interesin publik;
- f) ndryshimet klimaterike.

2. ERE vendos ndaj një të licencuari, që ushtron aktivitet në sektorin e energjisë elektrike, detyrimin e shërbimit publik, sipas kushteve të përcaktuara në vendimin e Këshillit të Ministrave, të parashikuara në pikën 1 të këtij neni. Çdo detyrim i shërbimit publik, i vendosur nga ERE, përfshihet në licencën e të licencuarit, duke ndjekur procedurën për

dhënien e një licence të re ose procedurën për modifikim të një licence aktuale të të licencuarit.

3. Vendosja e detyrimit të shërbimit publik ndaj një të licencuari, sipas pikës 2, të këtij neni, bëhet në mënyrë transparente, jodiskriminuese, duke mos penguar hapjen e tregut të energjisë elektrike.

4. Në vendosjen e detyrimit të shërbimit publik ndaj një të licencuari, ERE merr në konsideratë aftësinë teknike, financiare dhe organizative të të licencuarit dhe nëse ky i fundit ka ofruar një shërbim publik për të njëjtën zonë apo kategori klientësh, përpara vendosjes së këtij detyrimi.

5. Të licencuarit nuk do t'i vendoset si detyrim i shërbimit publik ndërtimi i një rrjeti në një zonë të caktuar, në të cilën nuk ka rrjet para datës së vendosjes së këtij detyrimi, me përjashtim të zonave objekt i një plani rregullimi, të miratuara sipas legjislacionit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit.

6. Vendimi i ERE-s, nëpërmjet të cilit vendoset detyrimi i shërbimit publik ndaj një të licencuari, duhet:

a) të përcaktojë në mënyrë të qartë detyrimin e shërbimit publik;

b) të përcaktojë në mënyrë të qartë të licencuarin në sektorin e energjisë elektrike, që do të jetë i ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik;

c) të marrë në konsideratë mbulimin e kostove të të licencuarit të ngarkuar me këtë detyrim;

ç) të specifikojë natyrën e çdo të drejte ekskluzive ose të veçantë që i është caktuar të licencuarit në fjalë;

d) të përcaktojë kategoritë e klientëve, zonën dhe periudhën për të cilën është vendosur detyrimi i shërbimit publik;

dh) të përcaktojë qartësisht mënyrën e financimit dhe mënyrën e përlllogaritjes së kompensimit që do të merret nga i licencuari, të cilit i është ngarkuar realizimi i detyrimit të shërbimit publik;

e) të përcaktojë dhe të argumentojë në mënyrë të qartë se detyrimi i vendosur përbën kufizimin më të vogël dhe se është proporcional dhe i domosdoshëm për sigurimin e shërbimit publik në fjalë.

7. Kostot e shkaktuara për realizimin e detyrimit të shërbimit publik nga i licencuari njihen nga ERE në miratimin e tarifave për shërbimet e realizuara, në përputhje me parashikimet e këtij ligji. ERE përcakton alokimin e kostove të përmbushjes së detyrimit të shërbimit publik te klientët fundorë, në mënyrë transparente dhe jodiskriminuese.

8. Për çdo kosto shtesë që i shkaktohet të licencuarit, si rezultat i realizimit të detyrimit të shërbimit publik, që nuk përfshihet në tarifën e përcaktuar nga ERE, sipas pikës 7, të këtij neni, bëhet kompensim financiar apo kompensim në forma të tjera, i cili përcaktohet në mënyrë transparente dhe jodiskriminuese. Kompensimi për këto kosto shtesë përfshin kostot e shkaktuara për kryerjen e detyrimit të shërbimit publik, për shkak të të cilit të licencuarit i ulen të ardhurat që do të siguronte. Çdo kompensim që i bëhet të licencuarit për realizimin e detyrimit të shërbimit publik, sipas kësaj pike, vlerësohet nga komisioni i ndihmës shtetërore në bashkëpunim me ERE-n, Ministrinë e Financave dhe Autoritetin e Konkurrencës dhe miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

9. Në rast se një pjesëmarrës i tregut, i ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik, refuzon të nënshkruajë një kontratë të miratuar nga ERE, atëherë ERE vendos hyrjen në fuqi të kontratës dhe detyrimin e palëve për zbatimin e saj brenda një afati 30-ditor.

10. Të licencuarit, të cilëve u vendoset detyrimi i shërbimit publik gjatë kryerjes së veprimtarive të tyre, monitorohen nga ERE për përmbushjen e detyrimeve të përcaktuara.

11. ERE, pas vendosjes së detyrimit të shërbimit publik ndaj një të licencuari të sektorit të energjisë elektrike, informon Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë lidhur me të gjitha

masat e marra për të plotësuar detyrimet e shërbimit publik, për mbrojtjen e klientëve e të mjedisit, si dhe efektet e mundshme të këtyre masave mbi konkurrencën.

12. ERE njofton Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë periodikisht, çdo dy vjet, për çdo ndryshim në masat e marra në përputhje me pikën 10 të këtij neni.

SEKSIONI III

PRODHIMI I ENERGJISË ELEKTRIKE

Neni 48

Të licencuarit në prodhimin e energjisë elektrike

1. Prodhimi i energjisë elektrike mund të kryhet vetëm nga persona fizikë ose juridikë që janë të pajisur me licencën e prodhimit të energjisë elektrike, përveç kur përcaktohet ndryshe nga dispozitat e tjera të këtij ligji.

2. Në rastin kur prodhuesi i energjisë elektrike është një shoqëri që kontrollohet plotësisht ose pjesërisht nga shteti, Këshilli i Ministrave përcakton autoritetin publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të tij, i cili duhet të jetë i pavarur nga pronari i sistemit të transmetimit, në kuptimin e nenit 54 të ligjit.

Neni 49

Ndërtimi i kapaciteteve të reja prodhuese

1. Ndërtimi i kapaciteteve të reja prodhuese, të cilat nuk janë objekt koncesioni, ose çdo kapacitet i ri prodhues deri në 2MW, miratohet nga ministri përgjegjës për energjinë. Ndërtimi i kapaciteteve të reja prodhuese mbi 2 MW, të cilat nuk janë objekt koncesioni, miratohen nga Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për energjinë.

2. Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për energjinë, miraton rregullat dhe procedurat për ndërtimin e kapaciteteve të reja prodhuese, mbi baza transparente dhe jodiskriminuese, bazuar në:

- a) sigurinë e sistemit të energjisë elektrike, instalimeve dhe pajisjeve të lidhura me to;
- b) mbrojtjen e shëndetit dhe të sigurisë publike;
- c) mbrojtjen e mjedisit;
- ç) përdorimin e truallit dhe vendndodhjen;
- d) efikasitetin e energjisë;
- dh) natyrën e burimeve parësore të energjisë;
- e) karakteristikat e veçanta të aplikuesit, të tilla si aftësitë teknike, ekonomike dhe financiare;
- ë) përputhjen me masat e marra për shërbimin publik dhe mbrojtjen e klientëve;
- f) kontributin e kapacitetit prodhues në përmbushjen e objektivit për energjinë që duhet të prodhohet nga burimet e rinovueshme, në përputhje me legjislacionin në fuqi;
- g) kontributin e kapacitetit gjenerues në reduktimin e emetimeve të gazrave të efektit serë;
- gj) shitjen e energjisë elektrike;
- h) vlerën e tarifës që do të paguajë në favor të shtetit përfituesi i autorizimit.

3. Në rast refuzimi të dhënies së autorizimit, shkaqet e refuzimit duhet të jenë të argumentuara, objektive dhe jodiskriminuese dhe i njoftohen palës së interesuar.

4. Parashikimi i pikës 1 të këtij neni nuk zbatohet për vetëprodhuesit e lidhur me rrjetin kombëtar, me kapacitet të instaluar deri në 1 MW.

Neni 50

Ndërtimi i kapaciteteve të reja prodhuese për menaxhimin e kërkesës dhe efijencës së energjisë

1. Për përmbushjen e objektivave kombëtarë për menaxhimin e kërkesës dhe efijencës së energjisë, në rastet kur kapaciteti i instaluar është i pamjaftueshëm të garantojë sigurinë e furnizimit me energji, ministri përgjegjës për energjinë, fillon procedurat për ndërtimin e kapaciteteve të reja prodhuese.

2. Ndërtimi i kapaciteteve të reja prodhuese, sipas pikës 1, të këtij neni, bëhet nëpërmjet një procedure konkurruese të bazuar në legjislacionin në fuqi.

3. Këshilli i Ministrave miraton rregullat dhe procedurat për ndërtimin e kapaciteteve të reja prodhuese për menaxhimin e kërkesës dhe efijencës së energjisë, mbështetur në parashikimet e pikës 2, të nenit 49, të këtij ligji.

Neni 51

Të drejtat dhe përgjegjësitë e prodhuesit

1. Prodhuesit kanë të drejtë:

a) të përdorin në centralët e tyre elektrike burimet parësore të energjisë, në përputhje me teknologjinë e prodhimit, karakteristikat teknike dhe kushtet e mbrojtjes së mjedisit, që përcaktohen në licencat e tyre dhe legjislacionin në fuqi;

b) të shesin energjinë elektrike dhe të sigurojnë shërbimet ndihmëse dhe të balancimit në tregun e energjisë elektrike, në përputhje me rregullat e tregut dhe rregulloret e tjera të ERES;

c) të sigurojnë komunikimin në kohë reale me objektet e tyre prodhuese, klientët ose nivelet operative të kontrollit;

ç) të kenë akses në rrjetet e transmetimit e të shpërndarjes, duke paguar tarifat përkatëse, të miratuara nga ERE.

2. Prodhuesit kanë detyrim:

a) të respektojnë kushtet e licencës, përcaktimet e këtij ligji dhe akteve nënligjore në zbatim të tij;

b) të veprojnë në përputhje me urdhrat e lëshuar nga operatori i sistemit;

c) të sigurojnë shërbime ndihmëse ndaj operatorit të sistemit në përputhje rregullat e tregut;

ç) të njoftojnë operatorin e sistemit menjëherë për çdo situatë të krijuar, e cila rrezikon apo do të rrezikojë sigurinë e furnizimit ose përmbushjen e ndonjë detyrimi tjetër kontraktor;

d) të ofrojnë kapacitetin e tyre, bazuar në parimet e tregut, ndaj të gjithë klientëve të tregut me shumicë dhe pakicë të energjisë elektrike, përfshirë edhe ata që janë të ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik;

dh) të japin të dhëna në përputhje me detyrimin e transparencës dhe monitorimin e tregut.

Neni 52

Rezerva e lëndës djegëse ose e kapacitetit prodhues

1. Prodhuesit e energjisë elektrike janë të detyruar të mbajnë rezerva të veçanta të lëndëve djegëse ose kapacitete rezervë prodhuese të energjisë elektrike, në mënyrë që të sigurojnë një furnizim të qëndrueshëm të klientëve.

2. Lloji dhe sasia e rezervës së lëndës djegëse ose e kapacitetit rezervë për tipa të ndryshëm të centraleve prodhuese përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

3. Kostot e rezervës së lëndës djegëse dhe të kapacitetit rezervë të një prodhuesi konsiderohen si kosto operimi.

SEKSIONI IV

TRANSMETIMI I ENERGJISË ELEKTRIKE

Neni 53

Operatori i Sistemit të Transmetimit

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit është personi juridik i licencuar për kryerjen e veprimtarisë së transmetimit të energjisë elektrike, i cili ka në pronësi sistemin e transmetimit dhe respekton parimin e pavarësisë, të përcaktuar në nenin 54 të këtij ligji.

2. ERE jep licencën e re për Operatorin e Sistemit të Transmetimit jo më vonë se data 1 qershor 2016.

3. Këshilli i Ministrave përcakton autoritetin publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të Operatorit të Sistemit të Transmetimit, i cili duhet të jetë i pavarur nga aktivitetet e prodhimit apo furnizimit, në kuptim të nenit 54 të ligjit.

Neni 54

Ndarja e pronësisë së Operatorit të Sistemit të Transmetimit

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit ushtron veprimtarinë e tij i ndarë nga aktivitetet e tjera në sektorin e energjisë elektrike, si prodhimi, shpërndarja, tregtimi dhe furnizimi me energji elektrike, në përputhje me parimet dhe kërkesat e përcaktuara në këtë ligj.

2. Operatori i Sistemit të Transmetimit ka në pronësi sistemin e transmetimit të energjisë elektrike, që përfshin linjat 400 kV, 220 kV dhe 110 kV, nënstationet e transformimit të energjisë elektrike me nivele të transformimit të tensionit të lartë 400 kV, 220 kV dhe zbarat 110 kV në të gjitha nënstationet 110/TM kV, deri në pikën e matjes së energjisë në anën 110 kV të transformatorëve 110/TM kV, përfshirë pajisjet kyçëse/shkyçëse të linjave 110 kV. Operatori i Sistemit të Transmetimit operon infrastruktura të tjera të ngjashme të këtij niveli tensioni, të cilat nuk janë në pronësi të tij, që shërbejnë për lëvizimin e energjisë tek operatori i shpërndarjes dhe/ose klientët e lidhur direkt me sistemin e transmetimit.

3. Duke filluar nga data 1 janar 2016, i njëjti person nuk ka të drejtë që në të njëjtën kohë:

a) të ushtrojë kontroll, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, mbi një të licencuar, që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit

natyror dhe të ushtrrojë kontroll ose ndonjë të drejtë tjetër ndaj Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose rrjetit të transmetimit;

b) të ushtrrojë kontroll, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit ose mbi rrjetin e transmetimit dhe të ushtrrojë kontroll ose të ushtrrojë ndonjë të drejtë mbi një të licencuar që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror;

c) të emërojë anëtarët e këshillit mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve që përfaqësojnë ligjërisht Operatorin e Sistemit të Transmetimit apo rrjetin e transmetimit dhe në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, të ushtrrojë kontroll apo ndonjë të drejtë mbi një të licencuar që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror;

ç) të jetë anëtar i këshillit mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve të tjera që përfaqësojnë të licencuarin pranë të licencuarve që kryejnë veprimtarinë e prodhimit ose furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror dhe veprimtarinë e Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose rrjetit të transmetimit.

4. Ndalimet e parashikuara në shkronjat “a”, “b” dhe “c”, të pikës 3, të këtij neni, do të zbatohen në mënyrë të veçantë për:

a) kompetencën për të ushtruar të drejtën e votës;

b) kompetencën për të emëruar anëtarët e këshillit mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve që përfaqësojnë të licencuarin;

c) të drejtën e mbajtjes së një pjese të shumicës së aksioneve.

5. Detyrimi i parashikuar në pikën 3, të këtij neni, konsiderohet se është përmbushur nëse dy ose më shumë shoqëri, të cilat kanë rrjetet e tyre të transmetimit, kanë krijuar një sipërmarrje të përbashkët, e cila vepron si një operator i sistemit të transmetimit në dy ose më shumë shtete. Asnjë shoqëri tjetër nuk mund të jetë pjesë e kësaj sipërmarrjeje të përbashkët, përveç rastit kur shoqëria është përcaktuar si operator i pavarur i sistemit të transmetimit dhe është certifikuar sipas kushteve të përcaktuara në këtë ligj.

6. Kur personi i përmendur në pikën 3, të këtij neni, është një organ publik që kontrollohet nga shteti, atëherë dy organe të veçanta publike që ushtrojnë kontroll, njëri mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit ose mbi rrjetin e transmetimit dhe tjetri mbi të licencuarin që kryen funksionin e prodhimit ose të furnizimit të energjisë elektrike, do të konsiderohen sikur nuk janë i njëjti person.

7. Operatori i Sistemit të Transmetimit, i cili ka qenë pjesë e një shoqërie të integruar vertikalisht, në përputhje me kërkesat e këtij ligji, merr masat që të mos përhapë apo të transferojë informacione të ndjeshme tregtare te njësitë e tjera të shoqërisë së mëparshme të integruar vertikalisht, që kryejnë ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit me energji elektrike dhe të gazit natyror.

Neni 55

Të drejtat e Operatorit të Sistemit të Transmetimit

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit ka të drejtë të faturojë dhe të arkëtojë tarifën e transmetimit, të miratuar paraprakisht nga ERE, në përputhje me metodologjinë e tarifave.

2. Operatori i Sistemit të Transmetimit nuk ka të drejtë të blejë dhe të shesë energji elektrike, përveç rastit për mbulimin e humbjeve të energjisë në rrjetin e transmetimit dhe sigurimin e shërbimeve ndihmëse e të balancimit.

3. Operatori i Sistemit të Transmetimit shkëmben ose ndan shërbimet e balancimit me operatorët e sistemit të transmetimit të shteteve fqinje për rregullimin e frekuencës brenda rrjetit, në përputhje me marrëveshjet operationale ndërmjet operatorëve të sistemit të

transmetimit të rajonit dhe parashikimeve të këtij ligji për promovimin e bashkëpunimit rajonal.

4. Operatori i Sistemit të Transmetimit instalon dhe përpunon të gjitha llojet e informacionit, komunikimeve dhe sistemeve, duke përfshirë gjithashtu edhe sistemin *wireless* të nevojshëm për sistemin e transmetimit. Në varësi të mundësive, një pjesë e infrastrukturës së fibrës optike dhe/ose kapaciteteve të rrjetit të komunikimit të shpejtësive të larta mund të jepen në përdorim pa dëmtuar dhe rrezikuar veprimtaritë dhe rrjetet e tjera brenda kuadrit të legjislacionit përkatës, në përputhje me opinionin e ERE-s.

Neni 56

Detyrat e Operatorit të Sistemit të Transmetimit

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit ka këto detyra kryesore:

a) siguron aftësinë afatgjatë të sistemit për të plotësuar kërkesën e arsyeshme për transmetimin e energjisë elektrike, duke operuar, ruajtur dhe zhvilluar në mënyrë të sigurt, të besueshme dhe efikase sistemin e transmetimit, në përputhje me kërkesat për mbrojtjen e mjedisit;

b) kontribuon në sigurinë e furnizimit nëpërmjet sigurisë së sistemit dhe kapaciteteve të qëndrueshme të transmetimit;

c) përdor rrjetin e transmetimit, në përputhje me rregullat dhe standardet teknike;

ç) siguron ofrimin e shërbimeve të sistemit në mënyrë transparente dhe jodiskriminuese, në bazë të parimit të kostos dhe ndikimit mjedisor më të ulët;

d) menaxhon flukset e energjisë elektrike në rrjetin e transmetimit, duke marrë parasysh shkëmbimet e energjisë elektrike me sistemet e tjera të ndërlidhura dhe siguron të gjitha shërbimet ndihmëse të nevojshme;

dh) ofron ndaj përdoruesve të sistemit të gjithë informacionin e nevojshëm për përdorimin e efektshëm të rrjetit;

e) siguron lidhjen e përdoruesve të sistemit me rrjetin e transmetimit, në bazë të parashikimeve të këtij ligji dhe akteve nënligjore në fuqi që rregullojnë procesin e lidhjes në rrjet;

ë) harton dhe publikon procedura transparente, të efektshme dhe jodiskriminuese për lidhjen e përdoruesve dhe të centraleve të reja të prodhimit të energjisë me sistemin e transmetimit;

f) lidh kontrata, me qëllim sigurimin e energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve në rrjetin e transmetimit, si dhe për rezervën e energjisë dhe shërbimet e tjera ndihmëse, të kërkuara për operimin e sigurt të sistemit, bazuar në parimet e transparencës, mosdiskriminimit, rregullave të tregut dhe kostos minimale;

g) harton dhe publikon Kodin e Transmetimit;

gj) kryen balancimin e sistemit, mbështetur në parime objektive, transparente e jodiskriminuese, në përputhje me Kodin e Transmetimit dhe rregullat e tregut;

h) zbaton rregulla objektive, transparente dhe jodiskriminuese për alokimin e kapaciteteve transmetuese ndërkufitare;

i) shkëmben informacionin e kërkuar me operatorët e transmetimit të sistemeve fqinje, me qëllim funksionimin e sigurt dhe efikas, zhvillimin e koordinuar dhe ndërveprimin e sistemeve;

j) krijon një mekanizëm të trajtimit të ankesave për çështjet që kanë të bëjnë me aksesin dhe përdorimin e rrjetit të transmetimit;

k) menaxhon kapacitetin e kufizuar me operatorët e rrjeteve të transmetimit fqinje, në bazë të kritereve objektive, transparente e jodiskriminuese dhe publikon informacionin në lidhje me kapacitetet ndërkufitare, në përputhje me dispozitat e nenit 67 të këtij ligji;

l) ruan informacionin e nevojshëm për vlerësimin e parametrave të cilësisë së furnizimit me energji elektrike në sistemin e transmetimit, bazuar në rregullat për cilësinë e furnizimit me energji elektrike, përfshirë informacionin mbi sigurimin e furnizimit, cilësinë e tensionit, cilësinë e shërbimit dhe informacione të tjera të përcaktuara nga ERE;

ll) kryen një analizë vjetore të humbjeve në rrjetin e transmetimit, si dhe harton e zbaton masat e reduktimit të humbjeve dhe masa të tjera të efikasitetit të energjisë;

m) mbledh pagesat që lidhen me kapacitetet e kufizuara dhe pagesat që lidhen me mekanizmin e kompensimit ndërmjet OST-ve të shteteve fqinje;

n) raporton çdo katër muaj në ERE për:

i) ndërprerjet e planifikuara, të nevojshme për mirëmbajtjen e rrjetit të transmetimit;

ii) kërkesat e Operatorit të Sistemit të Transmetimit dhe të përdoruesve të sistemit për zhvillimin e rrjetit të transmetimit;

iii) funksionimin e sistemit të transmetimit;

iv) alokimin dhe përdorimin e kapaciteteve ndërkufitare, në përputhje me detyrimet kontraktuale me OST-të e vendeve fqinje;

v) përdorimin për të ardhurat e siguruar nga kufizimet e kapaciteteve ndërkufitare;

vi) kontratat për sigurinë e shërbimeve ndihmëse, të lidhura me ofruesit e këtij shërbimi;

vii) kontratat e energjisë për mbulimin e humbjeve në rrjetin e transmetimit.

2. Operatori i Sistemit të Transmetimit paraqet raporte vjetore pranë ERE-s, në përputhje me rregulloren për cilësinë e furnizimit me energji elektrike.

Neni 57

Operimi i tregut

1. Operimi i tregut të energjisë elektrike kryhet nga operatori i tregut, i licencuar nga ERE. Operatori i tregut është struktura përgjegjëse për menaxhimin e tregut të energjisë elektrike dhe përgatitjen e pasqyrave financiare për shlyerjen e detyrimeve të ndërsjella për pjesëmarrësit e tregut, pa përfshirë blerjen apo shitjen e energjisë elektrike, në përputhje me parashikimet e rregullave të tregut.

2. Operatori i tregut funksionon në përputhje me rregullat e tregut të energjisë elektrike dhe parashikimet e këtij ligji. Këshilli i Ministrave vendos, brenda datës 31.12.2017, për ndarjen ligjërisht dhe financiarisht të Operatorit të Tregut nga Operatori i Sistemit të Transmetimit.

Neni 58

Certifikimi i Operatorit të Sistemit të Transmetimit

1. Para se të licencohet për kryerjen e veprimtarisë së operimit të sistemit të transmetimit, Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet të certifikohet sipas procedurës së përcaktuar në këtë nen.

2. ERE përcakton kërkesat për aplikim për certifikim të Operatorit të Sistemit të Transmetimit, përfshirë dokumentacionin e nevojshëm që provon përmbushjen e kushteve, sipas nenit 54 të këtij ligji. Aplikimi për certifikim paraqitet nga Operatori i Sistemit të Transmetimit, në përputhje me kërkesat e miratuara nga ERE.

3. ERE merr një vendim lidhur me certifikimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit brenda 4 muajve nga data e aplikimit dhe dorëzimit të të gjithë dokumentacionit dhe informacionit të kërkuar.

4. ERE mund të kërkojë nga Operatori i Sistemit të Transmetimit çdo informacion të nevojshëm për përmbushjen e këtij detyrimi. ERE ruan konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar.

5. ERE njofton Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë për fillimin e procedurave për certifikimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit dhe merr vendim brenda 2 muajve nga data e njoftimit të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë, duke marrë në konsideratë rekomandimet e tij.

6. Nëse vendimi përfundimtar i ERE-s është i ndryshëm nga rekomandimet e Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë, ERE duhet të publikojë dhe të arsyetojë shkaqet e mospranimit të tyre, duke informuar Sekretariatit për këtë vendim.

7. Vendimi përfundimtar i ERE-s për certifikimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit si dhe relacioni përkatës publikohen në faqen e internetit të ERE-s.

8. Operatori i Sistemit të Transmetimit njofton ERE-n për çdo veprim që planifikon të kryejë, për të cilin mund të kërkohej një rivlerësim, lidhur me pajtueshmërinë e tij me kushtet e parashikuara në nenin 54 të këtij ligji.

9. ERE monitoron përputhshmërinë e veprimtarisë së Operatorit të Sistemit të Transmetimit me kërkesat e përcaktuara në këtë ligj. ERE rishikon procedurën e certifikimit, të përmendur në pikën 1, të këtij neni, në rastet e mëposhtme:

a) pas njoftimit nga ana e Operatorit të Sistemit të Transmetimit, në përputhje me pikën 8 të këtij neni;

b) me nismën e tij, kur ka një dyshim të arsyeshëm se një ndryshim i planifikuar ndikon në të drejtat ose në kontrollin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit dhe mund të çojë në shkelje të dispozitave të nenit 64 ose në rastet kur një shkelje e tillë mund të ketë ndodhur;

Neni 59

Certifikimi në lidhje me shtetet e treta

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit njofton ERE-n, në rastet kur një person ose disa persona të një vendi të tretë, që nuk është anëtar i Komunitetit të Energjisë, marrin kontrollin e këtij operatori.

2. ERE njofton Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë në rastet:

a) kur kërkohej certifikimi nga Operatori i Sistemit të Transmetimit, i cili kontrollohet nga një person ose persona nga një vend i tretë;

b) për çdo rrethanë që do të rezultojë, nëse një ose disa persona nga një vend i tretë marrin kontrollin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit.

3. ERE shqyrton kërkesën për certifikimin, brenda katër 4 muajve nga data e njoftimit nga Operatori i Sistemit të Transmetimit. ERE ka të drejtë të refuzojë certifikimin nëse:

a) Operatori i Sistemit të Transmetimit nuk përmbush kërkesat për pavarësinë dhe ndarjen e përcaktuar në këtë ligj;

b) dhënia e certifikimit vë në rrezik sigurinë e furnizimit me energji elektrike të vendit apo vendeve anëtare të Komunitetit të Energjisë. Kur ERE gjykon mbi këtë bazë, merr parasysh:

i) të drejtat dhe detyrimet e Komunitetit të Energjisë në lidhje me atë vend të tretë, që rrjedhin sipas së drejtës ndërkombëtare, duke përfshirë të gjitha marrëveshjet e lidhura me një ose më shumë vende të treta, ku Komuniteti i Energjisë është palë dhe që adreson çështjet e sigurisë së furnizimit me energji;

ii) të drejtat dhe detyrimet e Shqipërisë lidhur me atë vend të tretë, që rrjedhin nga marrëveshjet e lidhura me të, për aq sa ato janë në përputhje me Traktatin e Komunitetit të Energjisë;

iii) fakte dhe rrethana të tjera specifike të lidhura me vendin e tretë në fjalë.

4. Para marrjes së vendimit ERE kërkon mendim nga Sekretariati i Komunitetit të Energjisë nëse:

a) subjekti i interesuar përmbush kërkesat e pavarësisë;

b) dhënia e certifikimit nuk vë në rrezik sigurinë e furnizimit me energji të vendeve të Komunitetit të Energjisë.

5. Në përgatitjen e opinionit, Sekretariati mund të kërkojë qëndrimin e ERE-s, ministrisë përgjegjëse për energjinë dhe palëve të interesuara. Sekretariati do të japë mendimin e tij brenda 4 muajve pas marrjes së kërkesës, në përputhje me pikën 4 të këtij neni. Në mungesë të opinionit të Sekretariatit, brenda këtij afati ERE vijon procedurat për marrjen e vendimit.

6. Vendimi përkatës i ERE-s për certifikimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose refuzimin për dhënien e certifikimit do t'i njoftohet menjëherë Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë, së bashku me të gjitha informacionet e nevojshme.

7. Vendimi përfundimtar për certifikimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit, kontrolli i të cilit merret nga një ose disa persona të një vendi të tretë, miratohet dhe publikohet në përputhje me nenin 58 të këtij ligji.

Neni 60

Zhvillimi i rrjetit të transmetimit

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit harton një plan dhjetëvjeçar të zhvillimit të rrjetit, në konsultim me palët e interesuara, dhe e paraqet për miratim në ERE.

2. Plani i zhvillimit të rrjetit duhet të marrë në konsideratë:

a) kërkesën dhe ngarkesën ekzistuese dhe atë të parashikuar;

b) planifikimin urban dhe rajonal të zonës ku shtrihen instalimet e transmetimit;

c) planet e investimeve për rrjetet rajonale të Komunitetit të Energjisë;

ç) legjislacionin e mbrojtjes së mjedisit.

3. Plani i zhvillimit të rrjetit duhet të përmbajë:

a) masa efikase, në mënyrë që të garantojë përshtatshmërinë e sistemit dhe sigurinë e furnizimit;

b) mjetet financiare të parashikuara për investimet në sistemin e transmetimit;

c) të gjitha investimet e miratuara dhe të identifikojë investimet e reja, të cilat duhet të zbatohen në tri vitet e ardhshme;

ç) afate të përcaktuara për të gjitha projektet e investimeve;

d) informacion për pjesëmarrësit e tregut për infrastrukturën transmetuese kryesore që duhet të ndërtohet ose të përmirësohet gjatë dhjetë viteve të ardhshme.

4. ERE shqyrton planin dhjetëvjeçar të zhvillimit të rrjetit dhe në rast se vëren se nuk janë përmbushur kushtet e përcaktuara në pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni, kërkon nga Operatori i Sistemit të Transmetimit të plotësojë dhe/ose të ndryshojë planin e tij dhjetëvjeçar të zhvillimit të rrjetit.

5. Operatori i Sistemit të Transmetimit paraqet pranë ERE-s, së bashku me aplikimin për miratimin e tarifës, planin e përditësuar të investimeve për vitin pasardhës. Në rast se Operatori i Sistemit të Transmetimit aplikon për një tarifë për një periudhë rregullatore më të madhe se 1 vit, programi i investimeve do të përmbajë një analizë të investimeve të planifikuara për periudhën rregullatore përkatëse.

6. Kur ERE konstaton se Operatori i Sistemit të Transmetimit nuk ka realizuar për tre vite, një investim të parashikuar sipas planit 10-vjeçar, dhe gjykon se investimi është i nevojshëm dhe mund të financohet pa penguar operimin normal të rrjetit, i kërkon atij të marrë një nga këto masa:

- a) të realizojë investimin në fjalë;
- b) të organizojë një procedurë konkurruese për realizimin e investimit në fjalë, të hapur ndaj çdo investitori;
- c) të pranojë rritjen e kapitalit, me qëllim financimin e investimeve të nevojshme.

7. Kur ERE merr masa, sipas shkronjës “b”, të pikës 6, të këtij neni, mund të detyrojë Operatorin e Sistemit të Transmetimit të zbatojë një ose më shumë nga alternativat e mëposhtme:

- a) të sigurojë financimin nga ndonjë palë e tretë;
- b) të kërkojë ndërtimin nga ndonjë palë e tretë;
- c) të administrojë asetet e reja pas ndërtimit.

Në këto raste tarifat përkatëse do të mbulojnë kostot e investimeve në fjalë.

8. ERE në ushtrimin e kompetencave të parashikuara në pikat 1, 6 dhe 7, të këtij neni, duhet të marrë mendimin nga ministri përgjegjës për energjinë.

9. ERE harton dhe miraton një rregullore për procedurat e paraqitjes dhe miratimit të planeve të investimit.

Neni 61

Dispeçerimi i energjisë elektrike

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit është përgjegjës për dispeçerimin e energjisë elektrike nga centralet prodhuese dhe përdorimin e linjave të interkoneksionit, pa ndikuar në detyrimet kontraktore të furnizimit me energji elektrike.

2. Dispeçerimi i energjisë elektrike nga centralet prodhuese dhe përdorimi i linjave të interkoneksionit bëhet mbështetur në Kodin e Transmetimit, rregullat e tregut dhe rregulloret e tjera në fuqi, të miratuara nga ERE.

3. Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet t'i japë prioritet energjisë elektrike të prodhuar nga centralet që përdorin burime të rinovueshme të energjisë elektrike, për aq sa mund të lejojë siguria e operimit të rrjetit kombëtar të energjisë, duke u bazuar në kriteret transparente dhe jodiskriminuese. Në rastet kur Operatori i Sistemit të Transmetimit apo Operatori i Sistemit të Shpërndarjes merr masa për të reduktuar kapacitetin prodhues nga centralet që përdorin burimet e rinovueshme të energjisë, për të garantuar sigurinë e operimit të sistemit elektroenergjetik dhe sigurinë e furnizimit me energji elektrike të klientëve, informon Entin Rregullator të Energjisë për masat e marra dhe propozon masat të tjera korrigjuese që do të ndërmarrë në të ardhmen, në mënyrë që të parandalojë reduktimet e panevojshme të kapaciteteve prodhuese.

4. Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet të përmbushë kërkesat për mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit, përfshirë edhe kapacitetet e interkoneksionit, në përputhje me parashikimet e Kodeve të Rrjetit.

Neni 62

Prokurimi i humbjeve të energjisë në rrjetin e transmetimit, shërbimet e balancimit dhe shërbimet ndihmëse

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit prokuron energjinë elektrike për të mbuluar humbjet në rrjet, shërbimet e balancimit ose ato ndihmëse të nevojshme për funksionimin e sistemit, nëpërmjet një procedure konkurruese, jodiskriminuese dhe transparente.

2. Procedurat e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, miratohen nga ERE pas propozimit të Operatorit të Sistemit të Transmetimit.

3. Operatori i Sistemit të Transmetimit mund të sigurojë energjinë elektrike për mbulimin e humbjeve në rrjet, shërbimet e balancimit dhe ato ndihmëse, me anë të kontratave bilaterale, të miratuara nga ERE për një periudhë jo më të gjatë se 12 muaj nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

4. ERE është përgjegjëse për monitorimin e zbatimit të procedurave, të parashikuara në pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni.

Neni 63

Kodi i Transmetimit

1. Operimi i sistemit të transmetimit kryhet në përputhje me dispozitat e Kodit të Transmetimit, i cili hartohet nga Operatori i Sistemit të Transmetimit, në përputhje me kërkesat e Kodit të Rrjetit të ENTSO-e dhe miratohet nga ERE.

2. Kodi i Transmetimit parashikon:

a) metodat dhe kriteret për planifikimin dhe zhvillimin e sistemit;

b) kushtet dhe dokumentacionin e nevojshëm për aplikimin për akses në sistemin e transmetimit;

c) specifikimet minimale teknike dhe funksionale për dhënien e aksesit dhe lidhjen me sistemin e transmetimit të centraleve prodhuese, shoqërive shpërndarëse, konsumatorëve fundorë, si dhe linjave të interkoneksionit;

ç) afatin në të cilin Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet t'i përgjigjet aplikimit të paraqitur, si dhe pasojat në rast se përgjigja nuk jepet brenda afatit të parashikuar;

d) shërbimet e balancimit dhe ato ndihmëse;

dh) planin operacional dhe rregullat e planifikimit;

e) administrimin dhe kontrollin e sistemit në kushtet normale dhe emergjente të operimit;

ë) rregullat e matjes;

f) kriteret e aplikuara nga Operatori i Sistemit të Transmetimit për dispeçerimin e instalimeve prodhuese në dispozicion, si dhe për përdorimin e linjave të interkoneksionit.

g) mënyrën, afatin, kushtet dhe detyrimet, sipas të cilave Operatori i Sistemit të Transmetimit dispeçeron energjinë e prodhuar prej burimeve të rinovueshme të energjisë elektrike.

gj) çdo veprimtari tjetër të nevojshme për administrimin e qëndrueshëm dhe të sigurt të sistemit të transmetimit.

h) mënyrën e funksionimit dhe të operimit të operatorit të tregut.

Neni 64

Konfidencialiteti i Operatorit të Sistemit të Transmetimit

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit, duke respektuar në çdo rast përcaktimet e nenit 47, të këtij ligji, apo ndonjë detyrim tjetër ligjor për dhënien e informacionit, ruan konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar, të siguruar gjatë ushtrimit të veprimtarisë dhe parandalon përhapjen në mënyrë diskriminuese të informacionit për veprimtarinë e tij, me qëllim që të krijojë avantazh tregtar te një palë tjetër.

2. OST-ja nuk përhap të dhënat e ndjeshme tregtare të çdo i licencuar tjetër, përveçse kur kjo është e nevojshme për kryerjen e një transaksioni tregtar. Për të siguruar respektimin e plotë të rregullave të përhapjes së informacionit dhe ndarjes së veprimtarive, ERE merr masa që Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe çdo i licencuar tjetër të mos përdorin shërbime të përbashkëta, të tilla si shërbime të përbashkëta ligjore, përveç funksioneve të thjeshta administrative apo të teknologjisë së informacionit.

3. Operatori i Sistemit të Transmetimit, gjatë kryerjes së veprimtarisë së tij, nuk keqpërdor informacionin e ndjeshëm tregtar të siguruar nga palët e treta, në kuadër të ofrimit apo negocimit të aksesit në sistem.

4. Informacioni i nevojshëm që garanton konkurrencën dhe funksionimin normal të tregut bëhet publik.

Neni 65

Alokimi i kapaciteteve të interkoneksionit

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit harton rregulloren për alokimin e kapaciteteve të interkoneksionit, e cila miratohet nga ERE.

2. Rregullorja për alokimin e kapaciteteve të interkoneksionit parashikon:

- a) publikimin e informacionit për kapacitetet e interkoneksionit;
- b) shkëmbimin e informacionit për kapacitetet e interkoneksionit me operatorët e vendeve fqinje;
- c) menaxhimin dhe alokimin e kapaciteteve transmetuese disponibël të interkoneksionit;
- ç) të dhëna për tregun sekondar të tregtimit të kapaciteteve të interkoneksionit;
- d) parime të përgjithshme dhe procedura për menaxhimin e kapacitetit të kufizuar;
- dh) përdorimin e të ardhurave nga alokimi i kapaciteteve të linjave të interkoneksionit dhe nga menaxhimi i kapacitetit të kufizuar.

e) detyrimin e pjesëmarrësit të tregut për të njoftuar paraprakisht Operatorin e Sistemit të Transmetimit, nëse do të përdorin kapacitetin e alokuar dhe periudhën e përdorimit të tij;

ë) rialokimin në mënyrë transparente dhe jodiskriminuese të çdo kapaciteti të alokuar që nuk do të përdoret prej pjesëmarrësit të tregut.

3. Alokimi i kapaciteteve nuk duhet të diskriminojë pjesëmarrësit e tregut që dëshirojnë të ushtrojnë të drejtat e tyre për zbatimin e kontratave dypalëshe të furnizimit apo për të ofertuar në tregun e hapur të energjisë elektrike.

4. Operatori i Sistemit të Transmetimit, së bashku me operatorët respektivë të vendeve fqinje, publikojnë kapacitetet e disponueshme që do të alokohen, duke përfshirë, sipas rastit, edhe kapacitetet e çliruara nga të drejtat e transmetimit të siguruara më parë, si dhe periudhën kohore, gjatë së cilës kapaciteti do të reduktohet ose nuk do të jetë i disponueshëm.

5. Në procedurat e alokimit të kapaciteteve mund të marrin pjesë të gjithë pjesëmarrësit e tregut. Për të shmangur problemet në treg, që lidhen me krijimin apo forcimin e pozitës dominuese të një apo disa pjesëmarrësve, ERE dhe/ose Autoriteti i Konkurrencës, sipas rastit, mund të vendosin kufizime të përgjithshme ose të veçanta ndaj një pjesëmarrësi të tregut, për shkak të pozitës dominuese të tij.

6. Në procedurat e alokimit të kapaciteteve nuk lejohet vendosja e çmimeve bazë, përveç rastit të linjave të reja të interkoneksionit, të cilat përjashtohen sipas nenit 32 të këtij ligji.

7. Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet të pranojë të gjitha transaksionet e mundshme tregtare, përfshirë edhe ato që rrjedhin prej tregtisë me vendet kufitare.

8. Operatori i Sistemit të Transmetimit nuk do të zbatojë masa që kufizojnë aksesin e pjesëmarrësve të tregut në linjat e interkoneksionit, përveç rastit të kapacitetit të kufizuar.

9. Procedura e alokimit të kapaciteteve të disponueshme të transmetimit zhvillohet në afate të arsyeshme, përpara momentit të fillimit të shfrytëzimit të kapaciteteve.

10. Të drejtat e aksesit për alokimin e kapaciteteve konsiderohen si të drejta të fituara, bazuar në parimet e përcaktuara në rregulloren e alokimit të kapaciteteve.

Neni 66

Përdorimi i të ardhurave nga alokimi i kapaciteteve të interkoneksionit

1. Çdo e ardhur që rezulton nga alokimi i kapaciteteve të interkoneksionit përdoret për qëllimet e mëposhtme:

- a) garantimin e disponueshmërisë së kapacitetit aktual; dhe/ose
- b) mirëmbajtjen dhe rritjen e kapaciteteve të interkoneksionit, nëpërmjet realizimit të investimeve në rrjet, veçanërisht në shtimin e kapaciteteve të reja të interkoneksioneve të reja.

2. Në rastet kur këto të ardhura nuk mund të përdoren në mënyrë efektive për qëllimet e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, atëherë, me miratimin paraprak të ERE-s, ato mund të konsiderohen si fitim deri në një vlerë të caktuar dhe merren parasysh në llogaritjen e tarifave të rrjetit, në përputhje me metodologjitë përkatëse.

Neni 67

Menaxhimi i kapacitetit të kufizuar

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit harton rregulloren për menaxhimin e kapacitetit të kufizuar, e cila miratohet nga ERE.

2. Rastet e kapacitetit të kufizuar të rrjetit trajtohen në mënyrë jodiskriminuese, duke u siguruar pjesëmarrësve të tregut dhe Operatorit të Sistemit të Transmetimit trajtimin e tyre, mbështetur në parimet e tregut.

3. Rregullorja për menaxhimin e kapacitetit të kufizuar, bazohet në parimet e mëposhtme:

a) procedurat e kapacitetit të kufizuar do të kryhen vetëm në rast situatash të jashtëzakonshme, në të cilat Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet të veprojë në mënyrë të shpejtë dhe kur ridispeçerimi ose shkëmbimi i flukseve të energjisë nuk është i mundur. Çdo procedurë e tillë duhet të zbatohet në mënyrë jodiskriminuese;

b) pjesëmarrësit e tregut do të kompensohen për çdo kufizim të aplikuar nga Operatori i Sistemit të Transmetimit për sa u takon kapaciteteve të alokuara, përveç rasteve të forcës madhore;

c) kapaciteti maksimal i linjave të interkoneksionit dhe/ose rrjetit të transmetimit, i cili ndikon në flukset ndërkufitare, është i disponueshëm për pjesëmarrësit e tregut, në përputhje me standardet e sigurisë së operimit të sistemit;

ç) Operatori i Sistemit të Transmetimit, për aq sa është teknikisht e mundur, balancon flukset e energjisë elektrike që vijnë në drejtimin e kundërt, në linjën e interkoneksionit me kapacitet të kufizuar, në mënyrë që të përdorë kapacitetin maksimal të saj;

d) në funksion të sigurisë së rrjetit, Operatori i Sistemit të Transmetimit nuk do të pengojë transaksione, të cilat ulin mundësinë e kufizimit të kapaciteteve.

SEKSIONI V

SHPËRNDARJA E ENERGJISË ELEKTRIKE

Shpërndarja e energjisë elektrike

1. Shpërndarja e energjisë elektrike kryhet nga operatorë të sistemit të shpërndarjes, të cilët janë persona juridikë, të licencuar nga ERE sipas dispozitave të këtij ligji.

2. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes ka në pronësi sistemin e shpërndarjes së energjisë elektrike në tension të lartë, të mesëm dhe të ulët, me qëllim lëvrimin e saj te klientët, ku kufiri i tij me sistemin e transmetimit është ai i përcaktuar në pikën 2, të nenit 54, të këtij ligji.

3. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes është përgjegjës për:

- a) sigurimin e zhvillimit të sigurt dhe të qëndrueshëm të sistemit të shpërndarjes;
- b) përmbushjen e kërkesave për shpërndarjen e energjisë elektrike,
- c) mirëmbajtjen dhe operimin e sigurt të sistemit të shpërndarjes së energjisë elektrike në gjithë territorin për të cilin është licencuar.

4. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes ofron pa diskriminim shërbimin e shpërndarjes së energjisë elektrike për të gjithë përdoruesit e rrjetit, që plotësojnë kërkesat e përcaktuara në këtë ligj dhe aktet e tjera nënligjore. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes respekton treguesit e cilësisë së shërbimit dhe kërkesat e parashikuara nga rregulloret teknike.

5. Rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike zhvillohet mbi parimin e kostos më të ulët, në përputhje me legjislacionin mbi planifikimin urban, të drejtat e pronësisë, mbrojtjen e mjedisit, mbrojtjen e jetës dhe shëndetit të njerëzve dhe përdorimin me eficiencë të energjisë.

6. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes instalon dhe përpunon të gjitha llojet e informacionit, komunikimeve dhe sistemeve teknologjike. Në varësi të mundësive, pjesë të infrastrukturës së komunikimeve dhe/ose kapaciteteve të rrjetit të komunikimit të shpejtësive të larta mund të jepen në përdorim pa dëmtuar dhe rrezikuar veprimtaritë dhe rrjetet e veta brenda kuadrit të legjislacionit përkatës, në përputhje me opinionin e ERE-s.

Detyrat e Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes

Operatori i Sistemit të Shpërndarjes:

- a) operon një sistem shpërndarjeje të sigurt, të qëndrueshëm dhe të efektshëm;
- b) zhvillon rrjetin e shpërndarjes, në përputhje me zhvillimin ekonomik të vendit dhe parashikimet e kërkesës për shpërndarjen e energjisë elektrike;
- c) lidh në rrjetin e shpërndarjes të gjithë klientët dhe/ose prodhuesit, bazuar në kushte jodiskriminuese, transparente, të parashikuara në rregulloret në fuqi;
- ç) siguron akses jodiskriminues të klientëve në rrjetin e shpërndarjes, në përputhje me dispozitat e legjislacionit në fuqi;
- d) u siguron përdoruesve të rrjetit informacionin për akses dhe përdorim të efektshëm të rrjetit të shpërndarjes;
- dh) mbledh dhe paraqet tek Operatori i Sistemit të Transmetimit të dhënat e nevojshme për funksionimin e tregut të energjisë elektrike, në përputhje me këtë ligj, rregullat e tregut dhe rregullat për ndryshimin e furnizuesit;
- e) ruan konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar, të siguruar gjatë kryerjes së veprimtarisë së tij;
- ë) prokuron energji elektrike për mbulimin e humbjeve në rrjetin e shpërndarjes, në përputhje me procedura transparente jodiskriminuese. Procedurat e prokurimit të energjisë elektrike miratohen nga ERE, pas propozimit të Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes;

f) harton profile të standardizuara të ngarkesës për kategori të caktuara klientësh, në rast se të dhënat e matjeve, të nevojshme për llogaritjen e disbalancave, nuk janë të disponueshme;

g) mban evidencën e shoqërive të licencuara që furnizojnë me energji elektrike, në të gjitha pikat e lidhjes dhe pikat e matjes së rrjetit respektiv shpërndarës;

gj) i siguron, pa pagesë dhe mbi bazën e një marrëveshjeje, çdo furnizuesi të energjisë elektrike, akses në të dhënat e matjes për klientët, me të cilët furnizuesi ka nënshkruar një kontratë furnizimi. ERE përcakton formatin e të dhënave dhe procedurën për aksesin e furnizuesve ndaj këtyre të dhënave;

h) ofron shërbime të tjera të nevojshme për përmbushjen e detyrimeve, sipas këtij neni.

Neni 70

Të drejtat e OSSH-së lidhur me burimet dytësore të energjisë

1. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes harton kushtet teknike, që miratohen nga ERE, për instalimin e një burimi dytësor të furnizimit me energji elektrike për klientët që kërkojnë këtë shërbim, përfshirë edhe kushtet që duhet të përmbushë burimi dytësor, me qëllim që të parandalohen çrregullimet në rrjet.

2. Çdo klient, që kërkon të instalojë burimin dytësor, dërgon paraprakisht një njoftim me shkrim pranë Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes dhe njëkohësisht u siguron përfaqësuesve të furnizuesit, me të cilin ka kontratë furnizimi, akses në burimin dytësor, me qëllim inspektimin e këtij instalimi.

3. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes ka të drejtë të ndërpresë furnizimin me energji elektrike për një klient, në rast se nuk përmbush detyrimet e parashikuara në pikat 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 71

Të drejtat lidhur me sistemet e mbyllura të shpërndarjes

1. ERE mund të klasifikojë si sistem të mbyllur shpërndarjeje, atë sistem që shpërndan energji elektrike brenda një zone gjeografikisht të kufizuar industriale, tregtare apo shërbimesh të përbashkëta, nga i cili nuk shpërndahet energji për klientët familjarë ose klientët jofamiljarë të vegjël dhe nëse:

a) për arsye të veçanta teknike apo të sigurisë, veprimtaritë ose proceset e prodhimit të përdoruesve të këtij sistemi janë të integruara; ose,

b) ky sistem shpërndan energji elektrike kryesisht te pronari, tek operatori i sistemit të mbyllur apo shoqëri të lidhura me të.

2. ERE mund të përjashtojë operatorin e një sistemi të mbyllur shpërndarjeje nga:

a) detyrimi i përcaktuar në nenin 69, për të prokuruar energjinë që përdor për të mbuluar humbjet në rrjet dhe kapacitetin rezervë në sistemin e tij, sipas procedurave transparente, jodiskriminuese, konkurruese dhe të bazuara në treg;

b) detyrimi që tarifata ose metodologjitë e llogaritjes së tyre të jenë sipas parashikimeve të nenit 21, të këtij ligji, të miratuara nga ERE para hyrjes në fuqi të tyre.

3. Kur është dhënë një përjashtim, sipas pikës 2, të këtij neni, tarifata e aplikueshme ose metodologjitë për llogaritjen e tyre, me kërkesë të një përdoruesi të sistemit të mbyllur të shpërndarjes, do të shqyrtohen dhe do të miratohen nga ERE, në përputhje me nenin 21 të këtij ligji.

4. Përjashtimi, sipas pikës 2, të këtij neni, mund të jepet edhe në rastet kur energjia elektrike përdoret nga një numër i vogël i klientëve familjarë dhe jofamiljarë të vegjël, të cilët ndodhen në zonën e mbuluar nga një sistem i mbyllur i shpërndarjes dhe vjen si rrjedhojë e marrëdhënieve të punësimit ose raporteve të ngjashme me pronarin e sistemit të shpërndarjes.

5. Operatori i Sistemit të mbyllur të Shpërndarjes ushtron aktivitetin sipas licencës për sistemin e mbyllur të shpërndarjes dhe rregullave përkatëse të funksionimit, të miratuara nga ERE.

Neni 72

Ndarja e Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes

1. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes duhet të jetë i ndarë dhe i pavarur nga aktivitetet e tjera, të cilat nuk kanë të bëjnë me shpërndarjen e energjisë elektrike. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, i cili ushtron këtë funksion përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji, përmbush detyrimin e ndarjes, jo më vonë se data 31.12.2017.

2. Kur Operatori i Sistemit të Shpërndarjes është pjesë e një shoqërie vertikalisht të integruar, në mënyrë që të provojë organizimin dhe funksionimin ligjor, të ndarë nga aktivitetet e tjera, duhet të mbajë një emër tregtar dhe markë tregtare, të ndryshme nga emrat dhe markat tregtare të aktiviteteve të tjera që nuk lidhen me shpërndarjen e energjisë elektrike.

3. Kur Operatori i Sistemit të Shpërndarjes është pjesë e një shoqërie vertikalisht të integruar, me qëllim që të jetë i pavarur në aspektin organizativ dhe të vendimmarrjes nga aktivitetet e tjera që nuk lidhen me shpërndarjen e energjisë elektrike, ai duhet të plotësojë kushtet e mëposhtme:

a) të ketë të drejta të plota vendimmarrëse, të pavarura nga shoqëria e integruar lidhur me asetet e nevojshme për funksionimin, mirëmbajtjen apo zhvillimin e rrjetit të shpërndarjes. Për plotësimin e këtyre kushteve, Operatori i Sistemit të Shpërndarjes duhet të ketë në dispozicion burimet e nevojshme, përfshirë ato njerëzore, teknike, fizike dhe financiare. Shoqëria mëmë (kontrolluese), në përputhje me legjislacionin në fuqi, gëzon të drejta lidhur me mbikëqyrjen ekonomike, menaxhuese dhe vendimmarrëse, për çështje, të cilat janë në kompetencë të saj. Shoqëria mëmë (kontrolluese) nuk mund të japë udhëzime për veprimtarinë e përditshme operacionale të sistemit të shpërndarjes së energjisë dhe as të marrë vendime të caktuara lidhur me ndërtimin apo rikonstruksionin e linjave të shpërndarjes, vlera e investimit të cilave nuk tejkalon nivelet e planeve financiare të miratuara apo vlerat e përcaktuara në statutin e shoqërisë apo legjislacionin në fuqi;

b) të hartojë dhe të depozitojë në ERE një program vjetor, i cili përcakton masat që do të merren për të siguruar ndalimin e veprimeve diskriminuese, si dhe realizimin e objektivave kryesorë të shoqërisë, të cilat ndikojnë drejtpërdrejt në aktivitetin ekonomik e financiar të saj, përfshirë edhe mekanizmat për mbikëqyrjen e zbatimit të tyre. Ky program përcakton detyrat specifike të punonjësve për arritjen e këtyre objektivave;

c) personat përgjegjës për menaxhimin e Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes nuk duhet të marrin pjesë në strukturat përgjegjëse të shoqërisë së integruar, në mënyrë direkte ose indirekte, lidhur me veprimtarinë e përditshme operacionale të prodhimit, transmetimit dhe furnizimit me energji elektrike;

ç) personat përgjegjës për menaxhimin e Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes janë të aftë profesionalisht dhe veprojnë në mënyrë të pavarur për përmbushjen e detyrave dhe objektivave të shoqërisë. Trajtimi financiar i personave përgjegjës për menaxhimin dhe personat përgjegjës për organet mbikëqyrëse të Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes që kontrollohet nga shteti, do të miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

d) në shoqërinë e integruar vertikalisht, Operatori i Sistemit të Shpërndarjes duhet të marrë masa që të shmangë krijimin e paqartësive të palët e interesuara lidhur me emrin dhe markën tregtare të përdorur, në mënyrë që të demonstrohet identiteti i veçantë i tij, në raport me shoqërinë e furnizimit.

dh) aktivitetet e Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes monitorohen nga ERE, e cila, në bashkëpunim me Autoritetin e Konkurrencës, siguron shmangien e përfitimeve të mundshme nga operatori që cenon konkurrencën.

Neni 73

Kodi i Shpërndarjes

1. Kodi i Shpërndarjes përcakton kërkesat teknike për planifikimin, zgjerimin, funksionimin, kontrollin dhe mirëmbajtjen e rrjetit të shpërndarjes dhe rregullat specifike për lidhjen dhe aksesin në rrjetin e shpërndarjes, si dhe rregullat e matjes.

2. Kodi i Shpërndarjes miratohet nga ERE, me propozim të Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes, i cili bashkëpunon me të gjithë pjesëmarrësit e sektorit të energjisë elektrike, me qëllim hartimin, rishikimin apo përshtatjen e tij.

3. Funksionimi i rrjetit të shpërndarjes duhet të jetë në përputhje me dispozitat e Kodit të Shpërndarjes.

Neni 74

Konfidencialiteti i Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes

Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, duke respektuar në çdo rast përcaktimet e këtij ligji apo ndonjë detyrim tjetër ligjor për dhënien e informacionit, ruan konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar, të siguruar gjatë ushtrimit të veprimtarisë dhe parandalon përhapjen në mënyrë diskriminuese të informacionit për veprimtarinë e tij, me qëllim që të krijojë avantazh tregtar të një palë tjetër.

Neni 75

Zhvillimi i rrjetit të shpërndarjes

1. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes harton planin e investimit për zhvillimin e rrjetit të shpërndarjes për 5 vitet e ardhshme kalendarike dhe e paraqet për miratim në ERE.

2. Plani i zhvillimit të rrjetit të shpërndarjes, përmban masat që Operatori i Sistemit të Shpërndarjes planifikon të ndërmarrë për:

a) efikasitetin e energjisë;

b) menaxhimin e kërkesës;

c) zhvillimin apo përmirësimin e sistemit të shpërndarjes;

ç) informacion për mjetet financiare të siguruar për investimet në sistemin e shpërndarjes.

3. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, gjatë hartimit të planit, merr në konsideratë zhvillimin e rrjetit të transmetimit dhe planifikimin urban dhe rajonal për zonën ku do të zhvillohet sistemi i shpërndarjes.

4. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes kur aplikon për tarifa, paraqet pranë ERE planin e përditësuar të investimeve që i korrespondon periudhës përkatëse rregulatore.

5. Kur ERE konstaton se Operatori i Sistemit të Shpërndarjes nuk ka realizuar për tre vite një investim të parashikuar sipas planit 5-vjeçar dhe gjykon se investimi është i nevojshëm dhe mund të financohet pa penguar operimin normal të rrjetit, i kërkon të marrë një nga këto masa:

- a) të realizojë investimin në fjalë;
- b) të organizojë një procedurë konkurruese për realizimin e investimit në fjalë, të hapur ndaj çdo investitori.

6. Kur ERE merr masa sipas shkronjës “b”, të pikës 5, të këtij neni, mund të detyrojë Operatorin e Sistemit të Shpërndarjes të zbatojë një ose më shumë nga alternativat e mëposhtme:

- a) të sigurojë financimin nga ndonjë palë e tretë;
- b) të kërkojë ndërtimin nga ndonjë palë e tretë;
- c) të administrojë asetet e reja pas ndërtimit.

Tarifat përkatëse do të mbulojnë kostot e investimeve në fjalë.

7. ERE në ushtrimin e kompetencave të parashikuara në pikat 1, 5 dhe 6 të këtij neni, duhet të marrë mendimin nga ministri përgjegjës për energjinë.

8. ERE harton dhe miraton një rregullore për procedurat e paraqitjes dhe miratimit të planeve të investimit.

SEKSIONI VI

MATJA E ENERGIJË ELEKTRIKE

Neni 76

Matja e energjisë elektrike

1. Operatorët e sistemit të transmetimit dhe të shpërndarjes janë përgjegjës për veprimtarinë matëse dhe shërbimin e leximit të matësve në rrjetet e tyre përkatëse.

2. Me miratim të ERE-s, në përputhje me Kodin e Matjes, operatorët e sistemit të transmetimit dhe shpërndarjes mund të kontraktjnë operatorë të pavarur për kryerjen e veprimtarisë së matjes dhe/ose shërbimeve të leximit të matësve në rrjetet e tyre përkatëse.

3. Energjia elektrike e hedhur në rrjet ose e furnizuar te klientët fundorë matet nëpërmjet pajisjeve matëse, në përputhje me parashikimet e Kodeve të Rrjetit dhe Kodin e Matjes, si dhe në legjislacionin në fuqi për metrologjinë. Klientët kanë të drejtë të instalojnë njësi matëse shtesë me kërkesën dhe shpenzimet e tyre.

4. Në rast se të dhënat e matjes janë përkohësisht të padisponueshme ose të paarrtshme për një periudhë më të gjatë se 1 muaj, operatorët e rrjetit llogarisin vlera reference zëvendësuese, bazuar në metodologjinë e miratuar nga ERE. Periudha e zbatimit të vlerave referuese nuk mund të zgjasë më shumë se 3 muaj.

5. Matësi dhe/ose sistemi matës duhet të jenë në përputhje me kërkesat e legjislacionit për metrologjinë dhe pas instalimit duhet të bashkëvulosen nga operatori i sistemit dhe DPM-ja, ose nga personi juridik i autorizuar prej saj. Vula miratohet nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë. Klasa e saktësisë së matësve të energjisë elektrike përcaktohet në Kodin e Matjes.

Neni 77

Verifikimi i matësve

1. Verifikimi i matësve të energjisë elektrike kryhet nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë (DPM) ose nga një person juridik i autorizuar prej saj. Personi juridik i autorizuar për këtë qëllim akreditohet sipas legjislacionit në fuqi.

2. Aparatet matëse verifikohen përpara vënies në përdorim, nëpërmjet metodës së kampionit, në bazë të përzgjedhjes rastësore dhe në mënyrë periodike.

3. Verifikimi i matësve mund të realizohet me kërkesë të operatorit të sistemit. Verifikimi mund të realizohet në terren, aty ku matësi është i instaluar, pranë laboratorit të DPM-së apo personit juridik të autorizuar. Periodiciteti i verifikimit të matësve të instaluar te klienti përcaktohet në Kodin e Matjes. Në çdo rast duhet të jetë i pranishëm edhe përfaqësuesi i operatorit të sistemit.

4. Gjatë procesit të verifikimit të matësve të energjisë elektrike nga DPM-ja ose nga personi juridik i autorizuar, përfaqësuesi i operatorit të sistemit duhet të jetë i pranishëm në çdo rast. DPM-ja miraton procedurat përkatëse të verifikimit të matësve, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe standardet ndërkombëtare.

5. Kostot financiare për verifikimin përpara vënies në përdorim dhe verifikimin periodik të matësit apo verifikime të iniciuara nga operatori i sistemit përballohen nga ky i fundit. ERE merr në konsideratë këto kosto të shkaktuara operatorit, gjatë miratimit të tarifave përkatëse.

6. Kur klienti dyshon në saktësinë e aparatit matës, paraqet një kërkesë me shkrim pranë operatorit të rrjetit, si dhe çdo institucioni tjetër përgjegjës për verifikimin e aparatit matës. Procedura për paraqitjen e një kërkesë, shqyrtimin e saj dhe afatet e njoftimit të kërkuarit miratohen me vendim të ERE-s. Kur verifikimi i matësit është bërë me kërkesë të klientit dhe gjatë verifikimit të matësit nuk konstatohen pasaktësi, shpenzimet e verifikimit paguhen nga klienti që ka paraqitur ankesën.

7. Kur pas verifikimit konstatohen pasaktësi në matës dhe nuk ka prova të dëmtimeve me dashje, të bëra nga klienti, bëhen përlllogaritjet përkatëse të sasisë së energjisë së faturuar më shumë ose më pak, si rezultat i pasaktësisë në matës dhe mënyra e rimbursimit, sipas rregullave dhe procedurave të parashikuara në Kodin e Matjes.

8. Tarifat tavan për verifikimin e matësve miratohen me udhëzim të përbashkët të Ministrit të Financave dhe ministrit përgjegjës për energjinë.

9. Operatori i sistemit nëse konstaton ndërhyrje të paligjshme, merr masa të menjëhershme për riparimin dhe zëvendësimin e pajisjeve, në të cilat është ndërhyrë, përlllogarit dëmin ekonomik të shkaktuar nga ndërhyrjet e paligjshme dhe zbaton procedurat përkatëse sipas legjislacionit në fuqi. ERE miraton rregulloren dhe metodologjinë përkatëse për vendosjen dhe përlllogaritjen e dëmit ekonomik nga ana e operatorit të sistemit.

10. ERE miraton kontratën tip ndërmjet operatorit të sistemit dhe DPM-së ose subjektit të autorizuar nga ana e saj për verifikimin e matësve.

Neni 78

Sistemet matëse inteligjente

1. Në veprimtarinë e matjes së energjisë elektrike mund të implementohen sisteme matëse inteligjente te klientët fundorë.

2. Operatori i sistemit të shpërndarjes, brenda 1 viti nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, përgatit vlerësimin ekonomik i cili duhet të marrë në konsideratë të gjitha kostot afatgjata dhe përfitimet që do të ketë tregu dhe klientët, duke përfshirë gjithashtu edhe formën e matjes inteligjente që do të përzgjidhet, e cila duhet të jetë ekonomikisht më efektive dhe me afatin kohor më të përshatshëm për implementimin e këtij sistemi matjeje.

3. Në bazë të vlerësimit të përcaktuar në pikën 2, operatori i sistemit të shpërndarjes përgatit një kalendar për implementimin brenda një periudhë 10-vjeçare të sistemeve inteligjente të matjes, i cili miratohet nga ministri përgjegjës për energjinë.

4. ERE siguron ndërveprimin e sistemeve të ndryshme matëse, që do të implementohen në gjithë territorin e vendit.

PJESA E GJASHTË

FURNIZIMI I ENERGJISË ELEKTRIKE

SEKSIONI I

Neni 79

Veprimtaritë e furnizimit

1. Furnizimi me energji elektrike i klientëve fundorë mund të bëhet nga çdo i licencuar, i cili është i pajisur me licencë për furnizim me energji elektrike, të lëshuar nga ERE.

2. Furnizuesit blejnë energji elektrike për furnizimin e klientëve fundorë në tregun e brendshëm dhe/ose nëpërmjet importit.

3. Furnizimi me energji elektrike i klientëve fundorë bëhet me çmime të parregulluara, i cili përcaktohet në bazë të kontratave të negociuara ndërmjet furnizuesit dhe klientit fundor.

4. Pavarësisht nga parashikimet e pikave 2 dhe 3, të këtij neni, sipas parashikimit të nenit 109, pika 1, të këtij ligji, ERE përcakton çmime të rregulluara për kategori të caktuara klientësh, në kuadrin e vendosjes së detyrimit të shërbimit publik ndaj të licencuarve, sikurse përcaktohet në nenin 47 dhe 83 të këtij ligji.

Neni 80

Kontrata e furnizimit me energji elektrike

1. Të drejtat dhe detyrimet e furnizuesit dhe klientit të energjisë elektrike përcaktohen në kontratën e nënshkruar nga palët.

2. Kontrata, përveç kushteve të përcaktuara në legjislacionin civil, mund të përmbajë edhe kushte të tjera në varësi të karakterit specifik dhe llojit të shërbimit të ofruar nga furnizuesi si më poshtë:

a) kohën e lidhjes në rrjet të klientit, si dhe nivelet e cilësisë së shërbimit të ofruar;

b) parashikimet lidhur me kompensimin dhe rimbursimin, në rast mospërbushjeje të nivelit të cilësisë së shërbimit të kontraktuar, duke përfshirë këtu edhe faturimin e pasaktë dhe të vonuar;

c) çmimin dhe mënyrën e njoftimit të ndryshimit të çmimit dhe të kushteve të tjera të furnizimit me energji elektrike;

ç) mënyrën e trajtimit dhe zgjidhjes së mosmarrëveshjeve.

3. Këto kushte duhet të jenë të drejta dhe të balancojnë interesat e palëve. Kontrata nuk duhet të përmbajë kushte që kufizojnë të drejtën e klientit apo që përcaktojnë tarifa financiare për të ndryshuar furnizuesin e energjisë elektrike.

4. Përpara lidhjes së kontratës, klientëve duhet t'u sigurohet një informacion i detajuar dhe transparent me shkrim për kushtet kryesore të kontratës.

Neni 81

Detyrimet e furnizuesve

1. Furnizuesi, në zbatim të këtij ligji, ka detyrimin të furnizojë klientët me energji elektrike, në përputhje me kontratën e nënshkruar, në mënyrë të sigurt, të besueshme dhe efikase.

2. Furnizuesi është përgjegjës përballë operatorit të sistemit të transmetimit për çdo disbalancë të shkaktuar. Klientët fundorë janë përgjegjës përballë furnizuesit për disbalancat e shkaktuara. ERE vendos përjashtimin nga përgjegjësia për disbalancat, për kategori të caktuara të klientëve fundorë, të cilët furnizohen mbi bazën e shërbimit universal të furnizimit, si detyrim i shërbimit publik.

3. Furnizuesi, përveç detyrimeve të përgjithshme, të përcaktuara në kontratë, informon klientët e tij për:

a) të drejtën e tyre për të zgjedhur dhe për të ndryshuar pa pagesë furnizuesin, pasi kanë ekzekutuar të gjitha detyrimet e mëparshme të energjisë elektrike;

b) konsumin dhe kostot aktuale të energjisë elektrike, me qëllim mundësimin e menaxhimit të konsumit të energjisë nga ana e klientëve;

c) mënyrat e ndryshme të pagesës, të cilat nuk duhet të jenë diskriminuese midis klientëve. Sistemet e parapagimit, nëse do të aplikohen, duhet të jenë të drejta dhe të reflektojnë konsumin e pritshëm;

ç) mundësinë e përdorimit të procedurave të thjeshta për ndjekjen e ankesave të tyre;

d) ndryshimin e kushteve të kontratës të paktën 15 ditë përpara zbatimit të tyre, duke përfshirë informacionin në lidhje me të drejtën e klientëve për të zgjidhur në mënyrë të njëanshme kontratën e furnizimit, me dhënien e njoftimit;

dh) të dhënat e konsumit të tij, duke i mundësuar çdo klienti akses ndaj të dhënave të matjes, në bazë të një marrëveshjeje të qartë dhe pa pagesë;

e) të drejtat e tyre, në përputhje me udhëzuesin e miratuar nga Komuniteti i Energjisë.

4. Furnizuesit nëpërmjet faturës së konsumit të energjisë elektrike dhe/apo materialeve promovuese, informon në mënyrë të qartë klientët për:

a) të dhëna për çdo burim energjie të siguruar nga furnizuesi gjatë vitit të mëparshëm;

b) elementet përbërëse të çmimit dhe kostot përkatëse;

c) të dhënat për ndikimin në mjedis të gazit karbonik dhe mbeturinave radioaktive të emetuara gjatë prodhimit të energjisë elektrike, të siguruar nga furnizuesi në vitin e mëparshëm.

Neni 82

Të drejtat e furnizuesit

Furnizuesit, përveç të drejtave të përcaktuara në kontratë, sipas nenit 80, të këtij ligji, kanë këto të drejta:

a) të përdorin, sipas kushteve të rregulluara, shërbimet e operatorit të tregut, Operatorit të Sistemit të Transmetimit, Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes, në bazë të rregullave të tregut, Kodeve të Rrjetit dhe kontratave përkatëse;

b) të kenë akses në sistemin e transmetimit dhe sistemin e shpërndarjes, në përputhje me dispozitat për aksesin e palëve të treta, të përcaktuara në nenin 29, të këtij ligji.

c) të kërkojnë ndërprerjen e furnizimit me energji elektrike nga Operatori i Sistemit të Transmetimit ose Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, kur klienti nuk përmbush detyrimet kontraktore, dhe rilidhjen e energjisë elektrike, kur klienti ka përmbushur detyrimet, të cilat shkaktuan ndërprerjen e furnizimit.

Neni 83

Shërbimi universal i furnizimit si detyrim i shërbimit publik

1. Furnizuesit e ngarkuar me detyrimin e shërbimit universal të furnizimit, si detyrim i shërbimit publik, furnizojnë vetëm klientët fundorë, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, me çmime të rregulluara, lehtësisht dhe qartësisht të krahasueshme, transparente dhe jodiskriminuese, sipas kushteve të përcaktuara nga ERE. Furnizuesit, në funksion të detyrimit të shërbimit universal të furnizimit, si detyrim i shërbimit publik, nuk furnizojnë klientët fundorë që dalin në treg të liberalizuar, siç parashikohet në pikën 1, të nenit 109, të këtij ligji.

2. Furnizuesit e ngarkuar me detyrimin e shërbimit universal të furnizimit, si detyrim i shërbimit publik, blejnë energji elektrike sipas procedurave transparente, jodiskriminuese, bazuar në çmimet e tregut, pavarësisht nëse blerja bëhet në tregun bilateral apo të organizuar.

Neni 84

Kushtet e përgjithshme të kontratës së shërbimit universal të furnizimit si detyrim i shërbimit publik

1. ERE miraton kushtet e përgjithshme të kontratës së furnizimit me energji elektrike, që lidhet ndërmjet klientit fundor dhe furnizuesit të ngarkuar me shërbimin universal të furnizimit, si një detyrim i shërbimit publik.

2. Furnizuesi universal, përveç kushteve të kontratës, të parashikuara në nenin 80, të këtij ligji, duhet:

a) të informojë klientët për të drejtat e tyre dhe për kushtet e furnizimit sipas shërbimit universal;

b) të njoftojë klientët për kushtet e furnizimit dhe çmimin e energjisë elektrike, përfshirë informimin për të drejtën e tyre për të zgjedhur një furnizues tjetër;

c) të furnizojë me energji elektrike, në kushtet e shërbimit universal, kategori të caktuara të klientëve brenda territorit, për të cilin janë licencuar, për të kryer shërbimin universal, sipas parashikimeve të neneve 83 dhe 85 të këtij ligji;

ç) të njoftojë klientin për marrjen e masave për ekzekutimin e detyrueshëm për detyrimet e papaguara;

d) të furnizojë klientët në nevojë, duke respektuar kushtet e përcaktuara në nenin 96 të këtij ligji;

dh) të paguajë për energjinë e lëvruar, sipas shërbimit universal të furnizimit, në përputhje me çmimet e miratuara nga ERE, sipas metodologjisë së përcaktuar në nenin 21 të këtij ligji;

e) të publikojë në faqen e internetit çmimet e furnizimit në kushtet e shërbimit universal, të miratuara nga ERE.

3. Kushtet e përgjithshme të kontratës së furnizimit publikohen në faqen e internetit të ERE-s, si dhe në faqet e internetit të furnizuesit.

Neni 85

Kushtet për çmimet e rregulluara

1. ERE përcakton çmime të rregulluara vetëm për klientët fundorë që furnizohen sipas shërbimit universal të furnizimit, sipas parashikimit të nenit 83, pika 1, të këtij ligji.
2. Çmimet e energjisë, objekt rregullimi, për qëllim të shërbimit universal të furnizimit, reflektojnë kostot e përcaktuara në metodologjitë përkatëse.
3. ERE përcakton afatin e aplikimit të çmimeve të rregulluara për kategoritë e caktuara të klientëve dhe rishikon mbi baza vjetore nivelin e çmimit të miratuar.

Neni 86

Furnizuesi i mundësisë së fundit

1. Furnizuesi i mundësisë së fundit është i detyruar të furnizojë klientët, të cilët mbeten pa furnizues, kur:
 - a) furnizuesi i mëparshëm është në kushtet e paaftësisë paguese ose është në proces falimentimi;
 - b) furnizuesit të mëparshëm i është hequr ose i është pezulluar përkohësisht licenca;
 - c) klienti nuk ka arritur të gjejë një furnizues në treg.
2. Në rastin kur furnizuesi nuk është i aftë për të furnizuar me energji elektrike klientin fundor, sipas parashikimit të shkronjës “a”, të pikës 1, të këtij neni, ai është i detyruar të njoftojë furnizuesin e mundësisë së fundit, klientin fundor, ERE-n dhe operatorët e sistemit të transmetimit dhe të shpërndarjes jo më vonë se 15 ditë përpara datës, në të cilën do të ndërpresë furnizimin me energji elektrike.
3. Në rastin kur furnizuesi nuk është i aftë për të furnizuar me energji elektrike klientin fundor, sipas parashikimit të shkronjës “b”, të pikës 1, të këtij neni, ERE njofton furnizuesin e mundësisë së fundit, klientin fundor, operatorët e sistemit të transmetimit dhe të shpërndarjes, jo më vonë se 15 ditë nga data e përfundimit të vlefshmërisë së licencës ose nga data e hyrjes në fuqi të vendimit, për heqjen ose pezullimin e licencës.
4. Kontrata për furnizimin e klientit fundor nga furnizuesi i mundësisë së fundit, pavarësisht nëse është nënshkruar apo jo, do të konsiderohet e lidhur në datën për të cilën është njoftuar se do të ndërpritet furnizimi i energjisë, sipas parashikimeve të pikave 2 dhe 3 të këtij neni, apo në datën kur klienti njofton furnizuesin e mundësisë së fundit se kërkon të furnizohet prej tij, sipas parashikimit të shkronjës “c”, të pikës 1, të këtij neni.
5. Klienti fundor, që furnizohet nga furnizuesi i mundësisë së fundit, është i detyruar të lidhë një kontratë furnizimi me një furnizues të ri, brenda 60 ditëve nga fillimi i kontratës. Në përfundim të kësaj periudhe operatori i sistemit ndërpret furnizimin me energji elektrike të këtij klienti.

Neni 87

Përcaktimi i furnizuesit të mundësisë së fundit

1. Këshilli i Ministrave miraton kushtet dhe procedurat për caktimin e furnizuesit të mundësisë së fundit.
2. ERE, bazuar në kushtet e përcaktuara sipas pikës 1, të këtij neni, cakton furnizuesin e mundësisë së fundit.
3. Furnizuesi i mundësisë së fundit caktohet për një periudhë prej tre vjetësh. Vendimi i caktimit përmban kushtet e shërbimit të furnizimit të mundësisë së fundit, informacion në lidhje me përcaktimin e çmimeve dhe ndryshimet e tij, si dhe kushtet kontraktore.

4. Çmimi, me të cilin furnizuesi i mundësisë së fundit furnizon me energji elektrike, përcaktohet nga ERE sipas metodologjisë së miratuar prej saj, në përputhje me përcaktimet e nenit 21 të këtij ligji.

5. Furnizuesi i mundësisë së fundit vë në dispozicion të klientit fundor kontratën e furnizimit me energji elektrike, brenda tri ditëve nga dita e fillimit të furnizimit.

6. Furnizuesi i mundësisë së fundit publikon në faqen e tij të internetit, të paktën një herë në vit, një informacion për numrin e klientëve të furnizuar, sasinë totale të energjisë elektrike të lëvruar, periudhën mesatare të furnizimit, të ndarë sipas kategorive të klientëve.

7. Furnizuesi i mundësisë së fundit, i caktuar përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji, ushtron këtë funksion deri në caktimin e furnizuesit të ri nga ERE, sipas parashikimeve të këtij ligji.

Neni 88

Ndryshimi i furnizuesit

1. Ndryshimi i furnizuesit bëhet me kërkesë të klientit fundor dhe pa kosto shtesë për të. Furnizuesi aktual është i detyruar të furnizojë klientin fundor deri në përfundimin e procedurës së ndryshimit të furnizuesit.

2. Rregullat për ndryshimin e furnizuesit të energjisë elektrike miratohen nga ERE dhe përmbajnë:

- a) afatin maksimal, sipas rregullave të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni;
- b) kushtet që duhet të plotësojë furnizuesi i ri lidhur me rregullat për balancimin;
- c) detyrimet e operatorit të sistemit në të cilin është i lidhur klienti fundor;
- ç) detyrimin e klientëve fundorë që të kenë ekzekutuar të gjitha detyrimet në raport me furnizuesin e parë.

3. Çdo ankesë, lidhur me procedurën e ndryshimit të furnizuesit, paraqitet në ERE. Ankesa nuk pezullon afatin për ndryshimin e furnizuesit dhe/ose të hyrjes në fuqi të kontratës së re të furnizimit.

Neni 89

Ruajtja e të dhënave

1. Të licencuarit për furnizimin e energjisë elektrike ruajnë të dhëna për kontratat e furnizimit me energji elektrike, për kontratat me operatorët e shitjes me shumicë dhe operatorët e sistemit të transmetimit dhe shpërndarjes, për një periudhë të paktën pesëvjeçare. Këto të dhëna, nëse kërkohet, mund t'i vihen në dispozicion ERE-s dhe/ose Autoritetit të Konkurrencës.

2. Të dhënat përfshijnë detaje për karakteristikat e transaksioneve, të tilla si kohëzgjatja, rregullat e shpërndarjes dhe të shlyerjes, sasia, afatet e ekzekutimit, çmimet e transaksionit, mjetet e identifikimit të operatorit të shitjes me shumicë në fjalë, detajet e specifikuara për të gjitha kontratat e pashlyera të furnizimit me energji elektrike, si dhe derivativët e energjisë elektrike.

3. ERE mund të vërë në dispozicion të pjesëmarrësve të tregut pjesë të këtij informacioni, duke ruajtur konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar.

Neni 90

Situatat emergjente në furnizimin me energji elektrike

1. Këshilli i Ministrave mund të shpallë gjendjen e emergjencës në furnizimin me energji elektrike në rast të:

a) një force madhore, përfshirë edhe një thatësi, e cila redukton prodhimin e hidrocentraleve në Shqipëri;

b) masave të marra nga strukturat shtetërore për garantimin e sigurisë kombëtare dhe mbrojtjen e vendit;

c) aksidenteve dhe avarive në pajisjet e prodhimit, transmetimit dhe shpërndarjes së sistemit të energjisë elektrike;

ç) mungesave afatgjata të burimeve parësore energjetike për prodhimin e energjisë elektrike.

2. Gjatë situatave emergjente, të licencuarit dhe klientët duhet të respektojnë kufizimet në përdorimin e energjisë elektrike. Ministri përgjegjës për energjinë përcakton shtrirjen dhe mënyrën e kufizimit të furnizimit me energji elektrike.

3. Kufizimet e furnizimit në situata të jashtëzakonshme bazohen në kritere të paracaktuara, që kanë të bëjnë me menaxhimin e disbalancave prej Operatorit të Sistemit të Transmetimit. Çdo masë mbrojtëse merret në konsultim të ngushtë me operatorët e sistemeve të transmetimit të vendeve ndërkufitare, duke respektuar marrëveshjet përkatëse dypalëshe, përfshirë edhe marrëveshjet për shkëmbimin e informacionit.

4. Të licencuarit nuk janë përgjegjës për sanksionet e ardhura si rezultat i ndërprerjes ose kufizimit të energjisë elektrike, për rastet e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, përveç rasteve kur situata e emergjencës vjen si rezultat direkt i fajit të të licencuarit.

5. Në situata emergjente, me propozimin e ministrit përgjegjës për energjinë dhe pas marrjes së mendimit të Komitetit për Emergjencat Civile, Këshilli i Ministrave mund të vendosë mbi të licencuarit detyrimin e shërbimit publik në lidhje me sigurinë e furnizimit, duke përfshirë detyrimin e importit të energjisë elektrike, detyrimin e furnizimit vetëm të kategorive të caktuara të klientëve ose kushte të tjera të veçanta në kryerjen e aktiviteteve të licencuara. Ky detyrim do të jetë në përpjesëtim me emergjencën dhe nuk duhet të shtrihet përtej periudhës së nevojshme për kapërcimin e kësaj situate.

6. Çdo kosto shtesë e shkaktuar ndaj të licencuarit, për shkak të vendosjes së detyrimit të shërbimit publik, pasi vlerësohet nga Ministria e Financave dhe ERE, me propozim të ministrit përgjegjës për energjinë dhe Komitetit për Emergjencat Civile, kompensohet nga Buxheti i Shtetit. Ky kompensim do të jetë në përputhje me nenin 47 të këtij ligji dhe me legjislacionin në fuqi për ndihmën shtetërore.

SEKSIONI II

**PAGIMI I DETYRIMEVE TË ENERGJISË ELEKTRIKE NDAJ FURNIZUESIT TË
NGARKUAR ME SHËRBIMIN UNIVERSAL TË FURNIZIMIT SI DETYRIM I
SHËRBIMIT PUBLIK**

Neni 91

**Pagesa e detyrimeve të energjisë elektrike ndaj furnizuesit të ngarkuar me shërbimin
universal të furnizimit si detyrim i shërbimit publik**

Klienti fundor i energjisë elektrike është i detyruar të paguajë detyrimet e energjisë, sipas përcaktimeve të kontratës së furnizimit. Nëse klienti nuk paguan detyrimin e energjisë elektrike, furnizuesi i energjisë elektrike, i ngarkuar me shërbimin universal të furnizimit si detyrim i shërbimit publik, njofton me shkrim klientin për masat që do të marrë për arkëtimin e detyrimit, sipas përcaktimeve të kontratës dhe/ose të këtij ligj.

Neni 92

Masat e ekzekutimit të detyrueshëm të detyrimeve të papaguara

Për të siguruar ekzekutimin e detyrimit të papaguar furnizuesi, në përputhje me parashikimet e kontratës, merr masat e mëposhtme:

- a) fillon procedurën e ndërprerjes së energjisë elektrike;
- b) fillon procedurat e ekzekutimit të detyrueshëm, duke kërkuar lëshimin e urdhrin të ekzekutimit, sipas përcaktimeve të Kodit të Procedurës Civile dhe ligjit nr. 8662, datë 18.9.2000, "Për trajtimin si titull ekzekutiv të faturës së konsumit të energjisë elektrike", të ndryshuar;
- c) vendos barrën hipotekore mbi pasurinë e paluajtshme që furnizohet me energji elektrike, në rast se detyrimi i papaguar, që rrjedh nga një kontratë furnizimi energjie elektrike, është mbi 1 500 000 (një milion e pesëqind mijë) lekë për klientin jofamiljar.

Neni 93

Vendosja e barrës hipotekore

1. Për detyrimet e papaguara të energjisë elektrike, të përcaktuara në shkronjën "c", të nenit 92, të këtij ligji, furnizuesi njofton klientin për fillimin e procedurës për vendosjen e barrës hipotekore. Njoftimi bëhet me shkrim dhe i dërgohet klientit me postë me lajmërim marrjeje.

2. Klienti brenda 30 ditëve kalendarike nga marrja e njoftimit, ka të drejtë të ankimojë fillimin e procedurave për vendosjen e barrës hipotekore pranë furnizuesit. Furnizuesi shqyrton ankimin brenda 15 ditëve nga data e depozitimit të ankimit.

3. Kur ankesa e klientit vlerësohet e drejtë nga furnizuesi dhe/ose konstatohet se klienti ka shlyer detyrimet e papaguara brenda afatit të ankimit, furnizuesi nuk vijon me procedurën për vendosjen e barrës hipotekore.

4. Kërkesa për të vendosur barrën hipotekore mbi pasurinë e paluajtshme, bëhet me shkrim nga furnizuesi dhe i drejtohet zyrës vendore të regjistrimit të pasurive të paluajtshme, ku gjendet pasuria e paluajtshme. Kërkesa i njoftohet me postë me lajmërim marrjeje klientit fundor. Kërkesa për vendosjen e barrës hipotekore duhet të përmbajë të dhënat e nevojshme për të identifikuar klientin, detyrimin e papaguar dhe pasurinë objekt të barrës hipotekore.

5. Me vendosjen e barrës hipotekore, furnizuesi fillon procedurat e ekzekutimit të detyrueshëm nëpërmjet përmbaruesit gjyqësor, sipas parashikimeve të Kodit të Procedurës Civile dhe ligjit nr. 8662, datë 18.9.2000, “Për trajtimin si titull ekzekutiv të faturës së konsumit të energjisë elektrike”, të ndryshuar.

6. Klienti ka të drejtë të ankimojë vendosjen e barrës hipotekore në gjykatë.

PJESA E SHTATË

KLIENTËT DHE MBROJTJA E KLIENTIT

Neni 94

Të drejtat dhe detyrimet e klientëve

1. Të gjithë klientët kanë të drejtë të zgjedhin furnizuesin e tyre të energjisë elektrike, vendas ose të huaj, me çmime të parregulluara, sipas një marrëveshjeje furnizimi, e cila është në përputhje me rregullat e tregut dhe kushtet e përgjithshme për furnizim, të miratuar nga ERE.

2. Klienti fundor ka të drejtë:

a) të furnizohet me energji elektrike në përputhje me kushtet e vendosura në kontratë;

b) të paraqesë ankesë pranë ERE-s, nëse nuk furnizohet sipas kushteve të vendosura në kontratë;

c) të përfitojë nga furnizuesi një trajtim jodiskriminues;

ç) të marrë të gjitha informacionet e nevojshme nga furnizuesit, në përputhje me nenin 81 të këtij ligji;

d) të marrë informacion të plotë për çmimet, tarifat, termat dhe kushtet standarde, në lidhje me aksesin dhe përdorimin e shërbimeve të energjisë elektrike;

dh) të përdorë mekanizma të ndryshëm të pagesës dhe të mbrohet prej metodave të padrejta të faturimit;

e) të mos paguajë asnjë kosto shtesë lidhur me ndryshimin e furnizuesit;

ë) të përfitojë nga procedura transparente e të thjeshta për trajtimin e ankesave të tyre, te cilat kur është e mundur, parashikojnë një sistem rimbursimi dhe/ose kompensimi.

f) të informohet për të drejtën e tij për sa i përket shërbimit universal të furnizimit, në përputhje me nenin 83 të këtij ligji;

g) të informohet për konsumin e tij dhe kostot respektive të energjisë elektrike, në varësi të pajisjeve matëse, me të cilat është i pajisur klienti. Ky shërbim ofrohet pa kosto shtesë për klientin;

gj) të marrë një informacion për konsumin dhe gjendjen financiare të mbylljes, pas çdo ndryshimi të furnizuesit të energjisë elektrike, jo më vonë se 20 ditë nga ndryshimi i tij.

3. Klienti fundor ka detyrim:

a) të paguajë për energjinë elektrike, në përputhje me kushtet e kontratës;

b) t'i mundësojë Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes ose Operatorit të Sistemit të Transmetimit instalimin, mirëmbajtjen dhe leximin e pajisjeve për matjen e konsumit të energjisë elektrike;

c) të respektojë kushtet e kontratës së furnizimit.

4. Klientët jofamiljarë, të lidhur në rrjetin e tensionit të mesëm dhe rrjetin e tensionit të lartë, kanë të drejtë të kontraktojnë në të njëjtën kohë disa furnizues.

Neni 95

Klientët në nevojë

1. Ministria përgjegjëse për çështjet sociale, në bashkëpunim me ministrinë përgjegjëse për energjinë, Ministrinë e Financave, dhe në konsultim me ERE-n e grupet e interesit, harton kriteret, procedurat për përfitimin e statusit të klientit në nevojë dhe mënyrën e trajtimit të tyre, të cilat miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

2. Kriteret për përfitimin e statusit të klientit në nevojë marrin në konsideratë:

a) klientët me të ardhura më të ulëta, të cilët e përdorin energjinë elektrike për furnizimin e vendbanimit tyre të përhershëm;

b) klientët që kanë konsum të energjisë elektrike të lidhur në rrjetin njëfazor me një fuqi maksimale prej 16 amper;

c) nivelin maksimal të konsumit të energjisë për person, në varësi të sezonit;

ç) mënyrën e përkrahjes së drejtpërdrejtë nga Buxheti i Shtetit.

3. Klientët në nevojë, që përfitojnë mbështetje financiare nga Buxheti i Shtetit, regjistrohen në një regjistër të veçantë nga struktura përkatëse pranë ministrisë përgjegjëse për mirëqenien sociale. Ky informacion i dërgohet Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes dhe furnizuesit të energjisë elektrike.

4. Klientët në nevojë, që përfitojnë mbështetje financiare nga Buxheti i Shtetit, duhet të përdorin fondet e përfituara për të paguar detyrimet e energjisë elektrike.

5. Financimi për mbështetje të klientëve në nevojë duhet të bëhet në mënyrë jodiskriminuese, duke mos lejuar ndërfinancimin nga kategoritë e tjera të klientëve të energjisë elektrike.

6. Nëse për shkak të ndryshimit të rrethanave, klienti humb statusin e klientit në nevojë, struktura përkatëse pranë ministrisë përgjegjëse për mirëqenien sociale e heq nga regjistri i klientëve në nevojë dhe njofton Operatorin e Sistemit të Shpërndarjes dhe furnizuesin. Të dhënat e klientit të hequr nga regjistri i klientëve në nevojë duhet të ruhen për një periudhë prej 5 vjetësh pas çregjistrimit.

7. Mbi bazën e të dhënave të përcjella, Operatori i Sistemit të Shpërndarjes dhe furnizuesi krijojnë dhe ruajnë një regjistër të të dhënave të klientëve në nevojë. Të dhënat e regjistrimit mund t'i vihen në dispozicion klientit në nevojë, në çdo kohë që kërkohen nga ky i fundit.

Neni 96

Furnizimi për klientët në nevojë

1. Klientët familjarë, të cilët kanë përfituar statusin e klientëve në nevojë, në përputhje me kushtet e përcaktuara në nenin 95, të këtij ligji, kanë të drejtën e përfitimit të shërbimit të furnizimit universal, sipas parashikimeve të këtij ligji.

2. Kontrata e furnizimit të klientëve në nevojë fillon në ditën që klienti regjistrohet prej Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes si klient në nevojë. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes paraqet informacion për furnizuesit e shërbimit universal për klientët në nevojë, brenda 5 ditëve nga regjistrimi i tyre.

3. Furnizuesi i klientit në nevojë i paraqet këtij të fundit kontratën dhe e informon rreth të drejtave dhe kushteve të furnizimit nën shërbimin universal.

4. Klienti në nevojë furnizohet me energji elektrike sipas tarifave të miratuara nga ERE dhe në përputhje me nenin 85 të këtij ligji.

5. Furnizuesi, që furnizon me energji elektrike klientin në nevojë, mund të ndërpresë shërbimin, bazuar në kushtet specifike për këtë kategori klientësh, të miratuara nga ERE.

6. Kontrata e furnizimit të klientëve në nevojë përfundon në fund të muajit të dytë, nga momenti i çregjistrimit të klientit si klient në nevojë prej Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes dërgon informacion te furnizuesi për klientët e çregjistruar, sipas njoftimit për daljen nga kategoria e klientit në nevojë, në fund të çdo muaji.

PJESA E TETË

TREGU I ENERGISË ELEKTRIKE

Neni 97

Tregu i energjisë elektrike

1. Tregu i energjisë elektrike është tregu ku energjia elektrike shitet dhe blihet drejtpërdrejt, ndërmjet pjesëmarrësve të tregut, në bazë të kontratave dypalëshe dhe/ose tregu i organizuar nëpërmjet platformës për shitjen dhe blerjen e energjisë elektrike në bazë të ditës në avancë dhe/ose brenda së njëjtës ditë.

2. Parashikimet e këtij ligji nuk pengojnë hyrjen në marrëdhënie të ndërsjella me vendet e tjera për krijimin dhe funksionimin e tregut shqiptar të energjisë elektrike si pjesë e një tregu të integruar.

3. Ministri përgjegjës për energjinë, në bashkëpunim me palët e interesuara në sektorin e energjisë elektrike dhe pasi merr mendimin e Autoritetit të Konkurrencës, harton modelin e tregut të energjisë elektrike, që miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, ku përcaktohen të paktën:

a) mënyrat e bashkëpunimit ndërmjet pjesëmarrësve të tregut të energjisë elektrike;
b) marrëdhëniet kontraktore të nevojshme;
c) informacioni dhe shkëmbimi i të dhënave kryesore, të kërkuara mes pjesëmarrësve të tregut.

4. Pjesëmarrësit e tregut të energjisë elektrike kontribuojnë në mirëfunksionimin dhe transparencën e tregjeve me shumicë dhe pakicë.

5. Operatori i Sistemit të Transmetimit është përgjegjës për bashkëpunimin rajonal në kuadër të Komunitetit të Energjisë.

6. Tregtarët dhe furnizuesit e energjisë elektrike, të regjistruar në një shtet tjetër anëtar të Traktatit të Komunitetit të Energjisë, kanë të drejtë të marrin pjesë në tregun e energjisë elektrike, bazuar në parimet e reciprocitetit dhe në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Neni 98

Rregullat e tregut

1. ERE, me propozimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit dhe në bashkëpunim me të gjithë pjesëmarrësit e sektorit të energjisë elektrike, miraton rregullat e tregut të energjisë elektrike, në përputhje me këtë ligj dhe modelin e tregut të energjisë elektrike, ku përfshihen rregullat për planifikimin, dispeçerimin, balancimin, zgjidhjen e mosmarrëveshjeve dhe kërkesat për menaxhimin e rezervës.

2. Rregullat e tregut miratohen nga ERE.

Neni 99

Përgjegjësia e balancimit të pjesëmarrësve të tregut të energjisë elektrike

1. Çdo pjesëmarrës i tregut të energjisë elektrike është përgjegjës për balancimin e energjisë elektrike.

2. Pjesëmarrësit e tregut të energjisë elektrike mund të rregullojnë përgjegjësinë për balancimin, nëpërmjet një kontrate me Operatorin e Sistemit të Transmetimit duke marrë statusin e palës përgjegjëse për balancim ose duke nënshkruar një kontratë për transferimin e përgjegjësisë së balancimit ndaj një pale tjetër përgjegjëse për balancimin, duke u bërë pjesëtar i një grupi balancues, në përputhje me rregullat e tregut.

3. Operatori i tregut është përgjegjës për përgatitjen e pasqyrave financiare për shlyerjen e detyrimeve të ndërsjella për disbalancat e shkaktuara nga pjesëmarrësit e tregut.

4. Mënyra e trajtimit të disbalancave, të shkaktuara nga prodhuesit me përparësi të energjisë elektrike dhe kostot përkatëse për mbulimin e tyre, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 100

Tregu i balancimit të energjisë elektrike

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit siguron shërbimet e balancimit të sistemit prej ofruesve të këtij shërbimi në tregun e balancimit, në përputhje me rregullat e balancimit, të miratuara nga ERE.

2. Rregullat e balancimit përcaktojnë kushte lidhur me:

a) ofruesit e shërbimit të balancimit, sigurimin e shërbimeve të balancimit, përcaktimin e sasive të energjisë për t'u përdorur prej ofruesve të shërbimit të balancimit dhe shlyerjen e detyrimeve financiare ndaj ofruesve të shërbimit të balancimit;

b) pjesëtarët përgjegjës të grupit balancues, përfshirë krijimin dhe menaxhimin e llogarive të grupit balancues, përcaktimin e sasive të energjisë që do të përdoren për disbalancimin dhe përgjegjësitë financiare të palëve përgjegjëse të grupit të balancimit.

3. Deri në krijimin e tregut të balancimit, tarifat për realizimin e shërbimit të balancimit vendosen sipas metodologjisë së miratuar nga ERE. Kjo metodologji duhet të reflektojë kostot dhe bëhet publike.

4. Operatori i Sistemit të Transmetimit bashkëpunon me operatorët e tjerë të rrjeteve të transmetimit të vendeve fqinje për sigurimin e tregut balancues në nivel rajonal, me qëllim garantimin e sigurisë operationale dhe funksionimin e efektshëm të tregut të balancimit, bazuar në parimin e konkurrencës efektive, mosdiskriminimit dhe transparencës.

PJESA E NËNTË

TË DREJTAT E PRONËSISË

Neni 101

Të drejtat e pronësisë të të licencuarve

1. Për sigurinë e shërbimit të energjisë elektrike, i licencuari mund të kërkojë përdorimin e një ose të disa prej të drejtave të mëposhtme mbi pronën:

- a) të drejtën për linjat;
- b) të drejtën e përdorimit;
- c) të drejtën e servitutit;
- ç) shpronësimin.

2. Kur ushtrohen të drejtat, sipas pikës 1, të këtij neni, dëmet e shkaktuara nga:

- a) vendosja e shenjave, matjeve apo testeve;
- b) instalimi i pajisjeve, aksesit apo kryerja e punës në to;
- c) pengimi ose kufizimi i përdorimit të pronës,

i rimbursohen pronarit ose përdoruesit të pronës nga i licencuari, në përputhje me Kodin Civil dhe legjislacionin për shpronësimet dhe marrjen në përdorim të përkohshëm të pasurisë pronë private për interes publik.

3. Në zonat natyrore të mbrojtura, të drejtat e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, jepen me miratimin paraprak të autoritetit përgjegjës për mbrojtjen e mjedisit, në përputhje me legjislacionin në fuqi për zonat e mbrojtura. Në zonat që janë në administrim të njësisive të qeverisjes vendore nevojitet miratimi paraprak i njësisë përkatëse vendore.

4. Në rast të përfundimit të të drejtave të përcaktuara në pikën 1, të këtij neni, i licencuari merr masa për rehabilitimin e plotë të pronës së përdorur.

5. Kur klienti fundor ndodhet në një ndërtesë me shumë apartamente banimi ose strukturë me disa biznese, i licencuari ka të drejtë të ushtrojë të gjitha të drejtat e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, të cilat janë të nevojshme për sigurinë e furnizimit të këtij klienti.

Neni 102

Servituti ligjor

1. Bazuar në dispozitat e neneve 53 dhe 68, të këtij ligji, e drejta e servitutit ligjor i garantohet OST-së ose OSSH-së për instalimin dhe funksionimin e rrjetit të shpërndarjes ose transmetimit mbi pronën e të tretëve, duke garantuar përdorimin e pronës në përputhje me legjislacionin civil.

2. Në përputhje me servitutin ligjor, i licencuari për veprimtaritë e transmetimit ose shpërndarjes mund të kryejë në pronën e të tretit veprimet e mëposhtme:

a) instalon dhe vendos nën tokë dhe/ose mbi tokë linja elektrike dhe linjat e komunikimit elektronik;

b) instalon struktura mbajtëse, pajisjet e transformimit dhe ato kyçëse/shkyçëse të vendosura mbi to;

c) instalon dhe shfrytëzon në pronën e të tretit linja të varura (teleferik dhe linja) të përdorura për qëllimet e ndërtimit dhe shfrytëzimit të centralit elektrik, nënstacioneve, linjave të transmetimit dhe të strukturave të saj mbështetëse;

ç) shfrytëzon, mban, riparon, transformon dhe heq pajisjet e instaluar, të përcaktuara në shkronjat “a” dhe “b” të kësaj pike;

d) heq pemët, shkurret, degët e tyre dhe rrënjët e ndodhura brenda zonës së sigurisë së linjave, të cilat cenojnë sigurinë e funksionimit të tyre;

dh) mund të lidhet dhe të kapërcejë rrugët e transportit, lumenjtë, rrjedhat e ujërave, liqenet, kanalet dhe ndërtesat, sipas procedurave të parashikuara në rregulloret teknike dhe legjislacionin në fuqi.

3. Çdo e drejtë servituti, e vendosur sipas këtij neni, jepet në përputhje me dispozitat e Kodit Civil të Republikës së Shqipërisë.

4. Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes janë të përjashtuar nga aplikimi i çdo takse apo tarife të vendosur prej organeve të qeverisjes vendore mbi asetet, rrjetet dhe instalimet përkatëse që i përkasin këtyre operatorëve.

Neni 103

Detyrimet e operatorëve ndaj rrjeteve të tyre

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes administrojnë rrjetet dhe marrin masa që gjatë ndërtimit dhe operimit të tyre të respektojnë të gjitha kërkesat dhe kushtet teknike e të sigurisë, duke përfshirë edhe respektimin e distancave të sigurisë së rrjeteve në raport me objektet e tjera që u përkasin palëve të treta.

2. Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes nuk kanë asnjë detyrim ndaj pretendimeve të personave fizikë ose juridikë për dëme të shkaktuara, si rezultat i distancës së rrjeteve të transmetimit apo shpërndarjes në raport me çdo objekt apo strukturë, në pronësi apo posedim të tyre, në rast se objekti ose struktura apo pjesë të tij/të saj janë ndërtuar apo vendosur në këto distanca pas ndërtimit të rrjetit të shpërndarjes apo transmetimit.

Neni 104

E drejta e përdorimit të përkohshëm

1. Pjesë të centraleve prodhuese, pajisje të sistemeve të transmetimit, shpërndarjes dhe ato ndihmëse mund të vendosen, të funksionojnë dhe të mirëmbahen në pronën e të tretëve, në bazë të së drejtës së përdorimit të përkohshëm.

2. E drejta e përdorimit të përkohshëm rregullohet sipas legjislacionit për shpronësimet dhe marrjen në përdorim të përkohshëm të pasurisë, pronë private, për interes publik.

Neni 105

Shpronësimi

1. Për vendosjen e centraleve, të nënstacioneve, të kabinave elektrike ose të linjave të transmetimit të energjisë elektrike, i licencuari mund të kërkojë nisjen e procedurës së shpronësimit të pronës së një personi të tretë, në përputhje me legjislacionin për shpronësimet dhe marrjen në përdorim të përkohshëm të pasurisë, pronë private, për interes publik.

2. Nisja e procedurës së shpronësimit, me qëllim instalimin dhe funksionimin e rrjeteve të transmetimit e të shpërndarjes dhe të strukturave të tyre mbështetëse, mund të kërkohej vetëm nëse e drejta e servitutit, sipas nenit 102, të këtij ligji, pengon ose ndërpret në mënyrë thelbësore përdorimin e rregullt të pronës.

3. Procedura e shpronësimit për instalimin dhe funksionimin e pajisjeve të transformimit dhe të pajisjeve kyçëse/shkyçëse që nuk janë të vendosura në struktura mbështetëse, që i përkasin centralit të prodhimit të energjisë elektrike, mund të fillojë vetëm nëse palët nuk bien dakord për të drejtën e përdorimit, sipas neneve 101 dhe 102, të këtij ligji, ose nëse autoritetet përgjegjëse të planifikimit dhe rregullimit të territorit nuk e kanë miratuar atë.

PJESA E DHJETË

DISPOZITA TË TJERA

Neni 106

Hetimet administrative

1. ERE, në përmbushje të detyrimeve të saj, sipas nenit 19, të këtij ligji, në bazë të fakteve të siguruara për shkeljen e dispozitave të këtij ligji, mund të vendosë fillimin e hetimit administrativ për këto shkelje të evidentuara.

2. Hetimet administrative bëhen në përputhje me Kodin e Procedurave Administrative dhe procedurat e vendosjes dhe reduktimit të gjobave, të miratuara nga ERE.

Neni 107

Kundërvajtjet administrative

1. Shkeljet e mëposhtme, të kryera prej të licencuarve, kur nuk përbëjnë vepër penale, përbëjnë kundërvajtje administrative dhe ndëshkohen nga ERE me gjobë nga 0,1 për qind deri në 3 për qind të të ardhurave të vitit paraardhës të të licencuarit:

- a) moszbatim i vendimeve të ERE-s;
- b) refuzimi i paraqitjes së të dhënave dhe raporteve periodike apo dërgimi me vonesë i tyre ose dërgimi i të dhënave të pasakta nga i licencuari;
- c) moszbatimi i detyrimeve lidhur me llogaritjen dhe aplikimin e kostove dhe tarifave;
- ç) moszbatimi i detyrimeve të shërbimit publik, të vendosura sipas nenit 47 të këtij ligji;
- d) moszbatim i detyrimeve për ndarjen e veprimtarive të licencuara;
- dh) moszbatimi i detyrimeve për mbajtjen e llogarive të ndara, sipas neneve 35, 54 dhe 72 të këtij ligji;
- e) moszbatimi i detyrimeve që lidhen me aksesin e palëve të treta në rrjet, siç përcaktohet në dispozitat e këtij ligji dhe aktet nënligjore në zbatim të tij;
- ë) moszbatimi i detyrimeve të përcaktuara në kontratat e rregulluara;
- f) mospublikimi i informacionit për tarifrat dhe kushtet e përgjithshme të aksesit në rrjet, si dhe përdorimit të shërbimeve të rrjetit;
- g) mosparaqitja e programeve të investimeve dhe/ose moskryerja e investimeve të planifikuara, sipas kërkesave të neneve 20, shkronja "f", 60 dhe 75, të këtij ligji, dhe rregullores përkatëse të ERE-s;
- gj) shkelja e kushteve dhe kërkesave të cilësisë së furnizimit të miratuar nga ERE;
- h) moszbatimi i vendimeve të ERE-s për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve;
- i) shkelja e detyrimeve dhe kushteve të licencës si dhe rregullave të ERE-s që nuk janë përmendur në pikat e mësipërme;
- j) refuzimi i pjesëmarrësve të tregut për të nënshkruar kontrata të rregulluara brenda 15 ditëve kalendarike;
- k) moskryerja e pagesës rregullatore nga ana e të licencuarit brenda afatit të përcaktuar. Në këtë rast, ERE, përveç gjobës, ka të drejtë të aplikojë një kamatëvonesë mbi vlerën e pagesës rregullatore, për çdo ditë vonesë në pagesën e saj. Vlera e kamatëvonesës

përcaktohet në bazë të ligjit nr. 48/2014 “Për pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore e tregtare”, të ndryshuar.

2. ERE aplikon gjobë progresive, për çdo ditë shkelje nga i licencuari për rastet e mëposhtme:

a) kur i licencuari nuk përmbush vendimin e ERE-s për korrigjimin e një shkeljeje brenda afateve të përcaktuara prej saj. Në këtë rast, i licencuari dënohet me gjobë në masën 0,1 për qind të xhiros mesatare ditore të vitit financiar paraardhës, për çdo ditë vonësë nga dita e afatit të përcaktuar në vendimin përkatës të ERE-s;

b) kur i licencuari nuk përmbush detyrimin e pagesës së taksës rregullatore ndaj ERE-s, dënohet me gjobë në masën 0,2 për qind të xhiros mesatare ditore të vitit financiar paraardhës, për çdo ditë vonësë nga dita e përcaktuar për pagesën.

3. Masat e gjobave, të përcaktuara në pikën 1, të këtij neni, mund të reduktohen nga ERE, në masën dhe rastet si më poshtë:

a) në masën 50 për qind, në rastet kur shkelja, për të cilën parashikohet gjoba, është njoftuar nga vetë i licencuari;

b) në masën 1/3, në rastet kur i licencuari bashkëpunon në mënyrë aktive në procesin e hetimit administrativ të ERE-s për konstatimin e shkeljes në fjalë;

c) në masën 40 për qind, në rastet kur i licencuari provon se ka ndërmarrë veprime konkrete për përmirësimin apo zhdukjen e pasojave që ka shkaktuar shkelja, përpara ose gjatë konstatimit të shkeljes nga ERE.

4. ERE harton dhe miraton një rregullore të posaçme lidhur me kushtet dhe procedurat e vendosjes dhe reduktimit të gjobave.

5. Vendimi i ERE-s për konstatimin dhe vendosjen e gjobës ndaj të licencuarve është titull ekzekutiv dhe ekzekutohet në përputhje me Kodin e Procedurës Civile.

6. Gjobat e vendosura sipas këtij neni derdhen në Buxhetin e Shtetit.

Neni 108

Aktet nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojë aktet nënligjore në zbatim të neneve 4, pika 2, shkronjat “a” dhe “b”; 6, pika 1; 31, pika 2; 33, pika 4; 34, pika 1; 36; 42, pika 5; 47, pika 1; 48, pika 2; 49, pika 2; 50, pika 3; 52, pika 2; 53, pika 3; 72, pika 3, shkronja “ç”; 87, pika 1; 95, pika 1; 97, pika 3; dhe 99, pika 4, të tij.

2. Ngarkohet ministria përgjegjëse për energjinë që, brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojë aktin nënligjor në zbatim të nenit 5, pika 2, të tij.

3. Ngarkohet ERE që, brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojë aktet nënligjore në zbatim të neneve 7, pika 1; 9, pika 2; 11, pika 7; 14, pika 1; 16, pika 1; 17; 19; 20; 21, pika 6; 24, pika 1; 27, pika 3; 38, pika 1; 39, pika 1; 42, pika 3; 44, pika 2; 45, pika 1; 58, pika 2; 60, pika 9; 61, pika 2; 62, pika 2; 63, pika 1; 65, pika 1; 67, pika 1; 69, pikat 8 e 11; 70, pika 1; 71, pika 5; 73, pika 2; 75, pika 8; 76, pika 4; 77, pikat 6 e 10; 83, pika 1; 84, pika 1; 87, pika 4; 88, pika 2; 96, pika 5; 98 pikat 1 e 2; 100, pikat 1 e 3; dhe 106, pika 2, të tij.

Neni 109

Dispozita kalimtare

1. Klientët e energjisë elektrike me tension 110 kV e sipër, si dhe çdo klient tjetër që, pavarësisht nivelit të tensionit të rrjetit të energjisë elektrike, në të cilin është lidhur, ka një konsum vjetor të energjisë elektrike më të madhe se 50 milionë kWh, në momentin e hyrjes në fuqi të këtij ligji, konsiderohet se kanë dalë në treg të liberalizuar. Klientët e lidhur në nivelin e tensionit 35 kV janë të detyruar të dalin në tregun e liberalizuar jo më vonë se data 30 qershor 2016, klientët e lidhur në tension 20 kV, jo më vonë se data 31 dhjetor 2016, ndërsa klientët e lidhur në nivelin e tensionit 10 kV dhe 0,6 kV, jo më vonë se data 31 dhjetor 2017. Klientët e lidhur në tension 0,4 kV kanë të drejtë të zgjedhin lirisht furnizuesin e tyre.

2. Licenca për Operatorin e Sistemit të Transmetimit, e lëshuar përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të jetë e vlefshme për kryerjen e aktiviteteve të licencuara, deri në certifikimin e tij, sipas procedurës së përcaktuar në këtë ligj dhe lëshimin e një licence të re.

3. Kryetari dhe anëtarët e bordit, të cilët kryejnë këtë funksion në momentin e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të vazhdojnë ta kryejnë deri në përfundimin e mandatit të tyre.

4. Deri në vendosjen e detyrimit të shërbimit publik për të licencuarit, sipas përcaktimeve të nenit 47, të këtij ligji, përmbushja e këtyre funksioneve do të vazhdojë të kryhet nga të licencuarit që ushtrojnë këto funksione në momentin e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

5. Të drejtat dhe detyrimet ekzistuese të pjesëmarrësve të tregut vazhdojnë të përmbushen nga ana e tyre deri në miratimin e akteve nënligjore, sipas parashikimeve të këtij ligji.

Neni 110

Shfuqizimi i akteve

1. Ligji nr. 9072, datë 22.5.2003, "Për sektorin e energjisë elektrike", të ndryshuar, si dhe çdo dispozitë tjetër ligjore që bie në kundërshtim me këtë ligj, shfuqizohet.

2. Aktet nënligjore, që rregullojnë veprimtaritë në sektorin e energjisë elektrike, të miratuara përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të zbatohen për aq sa nuk bien në kundërshtim me këtë ligj, deri në rishikimin e tyre dhe daljen e akteve të reja, në përputhje me kërkesat dhe afatet e vendosura në këtë ligj.

Neni 111

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

K R Y E T A R I

Ilir META

Miraturar në datën 30.4.2015